Stuk **13** (2007-2008) – Nr. 1-A

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

19 oktober 2007

TOELICHTINGEN

bij de middelenbegroting en de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2008

ALGEMENE TOELICHTING

INHOUD

		Blz.
Hoofdstuk I.	De Vlaamse begroting in hoofdlijnen	4
Hoofdstuk II.	De economisch-financiële omgeving	6
1.	Internationaal	6
2.	Vlaanderen	8
Hoofdstuk III.	De middelenbegroting	16
1.	Samenvattend overzicht	16
2.	De samengevoegde en gedeelde belastingen	19
3.	Dotaties vanwege de federale overheid	26
4.	De gewestelijke belastingen	26
5.	Toegewezen ontvangsten	28
6.	Andere ontvangsten	29
7.	Kredietverleningen en deelnemingen	29
8.	Lambermontoverzicht	29
9.	ESR-gecorrigeerde ontvangsten	30
10.	De te consolideren instellingen	31
Hoofdstuk IV.	De uitgavenbegroting	33
1.	De beleids- en betaalkredieten	33
2.	De beleids- en betaalkredieten verdeeld over de dertien beleidsdomeinen	38
3.	Bespreking per beleidsdomein	40
4.	Evolutie impliciete schuld volgens de rijkscomptabiliteit	50
Hoofdstuk V.	Het schuldbeheer	54
Hoofdstuk VI.	Het vorderingensaldo en de norm	56
1.	Het vorderingensaldo van de Vlaamse overheid	56
2.	De norm	57
Bijlage betreffende akkoorden inzake begrotingsnormen		61
1.	Inleiding	62
2.	Overeenkomst van 15 december 2000 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de begrotingsdoelstellingen voor de periode 2001-2005	62
3.	Akkoord van 21 maart 2002	68
4.	Overleg federale overheid – gewesten en gemeenschappen van 22 september 2003	69
5.	Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 17 december 2004	70
6.	Toezegging door HRF om voor het begrotingsjaar 2004 de 1%-afwijking bedoeld in artikel 8 van de samenwerkingsovereenkomst van 15 december 2000 in te roepen	73

7. Toezegging door HRF om voor het begrotingsjaar 2005 de 1%-afwijking bedoeld in artikel 8 van de samenwerkingsovereenkomst van 15 december 2000 in te roepen 75

8. Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 1 juni 2005 77

9. Overleg federale overheid – gewesten en gemeenschappen van 8 juni 2005 78

10. Overleg federale overheid – gewesten en gemeenschappen van 6 juli 2005..... 79

11. Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 25 oktober 2005 80

12. Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 16 oktober 2006 81

HOOFDSTUK I

DE VLAAMSE BEGROTING IN HOOFDLIJNEN

Met deze initiële begroting voor 2008 wordt zonder twijfel een nieuw Vlaams record gevestigd inzake nieuwe beleidsruimte. Bovendien is het de tweede zeer expansieve begroting op rij. De beschikbare beleidsmarge neemt in 2008 met maar liefst 5,0 % of m.a.w. 1,1 miljard euro toe.

Hiervoor zijn twee onderliggende redenen te geven. Enerzijds is er de sterke toename van de ontvangsten, en anderzijds is er de door de HRF voorziene verlaging van de te respecteren begrotingsdoelstelling (de zogenaamde Norm).

Deze extra beleidsruimte wordt door de Vlaamse regering aangewend om tal van nieuwe uitgaven te initiëren, maar echter ook niet uitsluitend. Een gedeelte van de extra beleidsruimte wordt niet meteen in nieuwe uitgaven omgezet, waardoor een dubbele beleidsintentie wordt ingevuld, zijnde het inbouwen van voldoende voorzichtigheid in geval van een neerwaartse economische conjunctuur (lagere parameters bij de berekening van de federale dotaties conform de bijzondere financieringswet) alsook het enigszins door de HRF gevraagde anticyclisch begrotingsbeleid waarbij in een periode van economische hoogconjunctuur de trend niet nogmaals extra wordt versterkt.
Concreet betreft het de aanleg van aanzienlijke provisies, zijnde de zogenaamde conjunctuurprovisie (gerelateerd aan het BBP / fiscale capaciteit) en de indexprovisie (gerelateerd aan de CPI en de zogenaamde gezondheidsindex die bepalend is voor het aanpassen van de lonen aan de inflatie).

Wat betreft de extra ontvangsten valt vooral de stijging op van de door de Federale Overheid doorgestorte middelen met 613 miljoen euro. Deze forse stijging wordt mogelijk gemaakt door goede economische cijfers totnogtoe op het vlak van de parameters groei van het BBP en de inflatie.
Uit voorzichtigheidsoverwegingen heb ik er, gezien de onzekere vooruitzichten, binnen de Vlaamse regering sterk voor geijverd om ruime provisies (in totaliteit voor 332 miljoen euro) aan te leggen die ons moeten toelaten om eventuele negatieve bijstellingen van de te verwachten parameters groei en/of inflatie of andere tegenvallende ontvangsten op te vangen.

De inkomsten uit gewestbelastingen worden geraamd op 4,5 miljard euro, wat een stijging met 234 miljoen euro inhoudt t.o.v. de aangepaste begroting 2007. Binnen de gewestbelastingen valt nog steeds het hoge niveau op aan inkomsten uit schenkingsrechten en registratierechten (volume-effecten), ondanks de belastingverlagingen die de voorbije jaren zijn doorgevoerd.

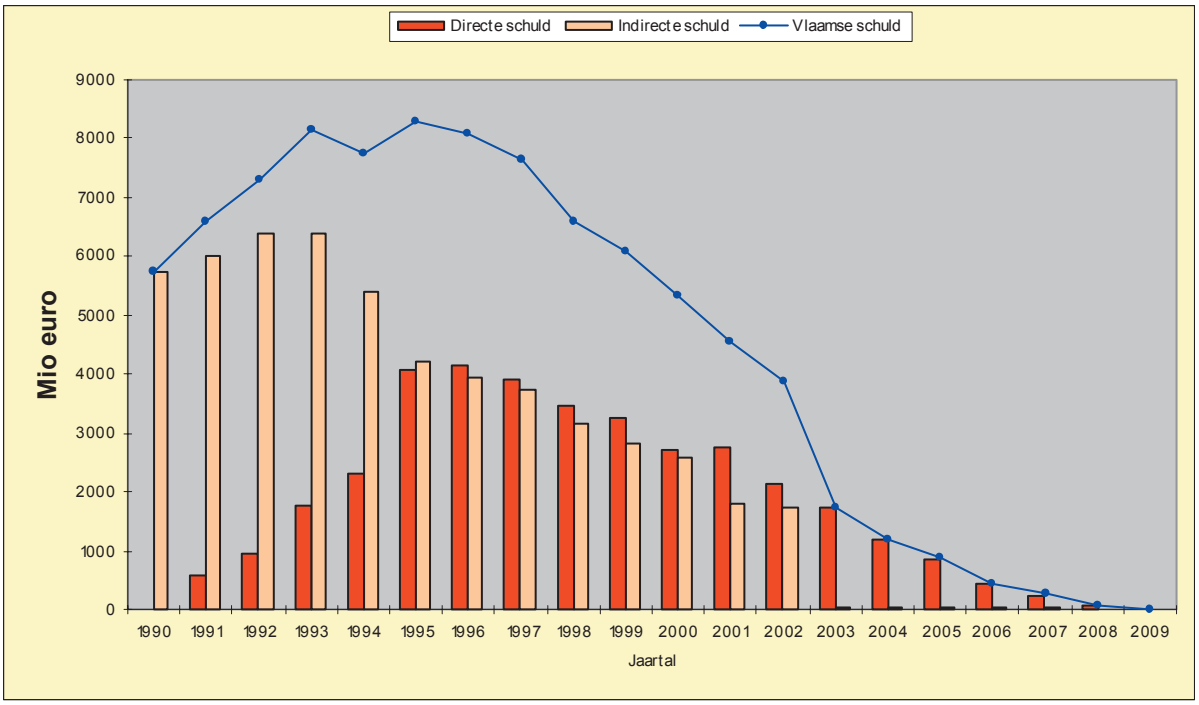
Ook de budgettaire doorrekening op kruissnelheid van drie in 2007 opgestarte fiscale maatregelen (met name de vrijstelling van successierechten voor de gezinswoning voor de langstlevende echtgenoot of samenwonende partner, de forfaitaire belastingkorting van 150 euro voor 1 miljoen werkende Vlamingen en de verhoging van het abattement inzake registratierechten van 12.500 euro naar 15.000 euro voor onroerende starters) werd in de begroting voor 2008 verrekend.

Wat betreft de door de HRF gevraagde begrotingsdoelstelling voor 2008 (de zogenaamde Norm) gaat het nog om slechts 35 miljoen euro en dit omwille van in het verleden aanvaarde extra inspanningen. Dit betekent een verlaging t.o.v. de begrotingsnorm in 2007 met 310 miljoen euro die aan de beschikbare beleidsmarge mag worden toegevoegd.

De invulling van de extra beleidsmarge betreft in grote mate de definitieve budgettaire invulling van tal van maatregelen opgenomen in het Vlaams regeerakkoord , andere in de loop van de legislatuur genomen politieke beslissingen alsook een deel nieuwe beleidsmaatregelen.

Tot slot kan worden bevestigd dat door een consequent volgehouden beleid van behaalde begrotingsoverschotten en versnelde schuldaflossing, een quasi nulschuld op het einde van het jaar 2008 een feit zal zijn.

Grafiek I.1 : Evolutie van de uitstaande directe en indirecte schuld van de Vlaamse Gemeenschap 1995– 2009 (in miljoen euro)

HOOFDSTUK II

DE ECONOMISCH-FINANCIELE OMGEVING

1. Internationaal

Tabel 1: Reële groei van het BBP (in %). Realisaties en vooruitzichten. België in internationaal perspectief.

	Realisaties 2006	Prognoses 2007			Prognoses 2008		
		OESO	IMF	Europese Commissie	OESO	IMF	Europese Commissie
België	3,2	2,5	2,2	2,3	2,3	2,0	2,2
Nederland	3,0	2,9	2,9	2,8 (2,5)	2,9	2,7	2,6
Duitsland	2,9	2,9	1,8	2,5 (2,4)	2,2	1,9	2,4
Frankrijk	2,0	2,2	2,0	2,4 (1,9)	2,2	2,4	2,3
Eurozone	2,8	2,7	2,3	2,6 (2,5)	2,3	2,3	2,5
VK	2,8	2,7	2,9	2,8 (2,9)	2,5	2,7	2,5
VSA	2,9	2,1	2,2	2,2	2,5	2,8	2,7
Japan	2,2	2,4	2,3	2,3	2,1	1,9	2,1

Bron: Eurostat, Europese Commissie (Spring 2007 Economic Forecasts, tussen haakjes Interim forecast September 2007), IMF (World Economic Outlook, April 2007), OESO (Perspectives économiques de l'OCDE, Vol. 2007/1, N° 81, mai).

1.1. Eurozone

Volgens de recentste Interim forecast van de Europese Commissie stevent de eurozone af op een behoorlijke reële groei van 2,5% dit jaar en in 2008. Deze prognoses zijn iets lager dan de vooruitzichten die de Commissie in het voorjaar formuleerde, en lager dan hetgeen de OESO in mei vooropstelde. Ook voor Duitsland (2,4% in 2007), Nederland (2,5%) en vooral Frankrijk (1,9%) is de Commissie pessimistischer dan enkele maanden geleden. In de pers lekte uit dat ook het IMF zijn prognoses (voor 2008) neerwaarts heeft bijgesteld. Waar het Fonds in april van dit jaar voor 2008 een groei voor de eurozone voorzag met 2,3%, zou dit volgens de recentste berichten teruggevallen zijn tot 2,1%. Ook de Economic Sentiment Indicator van de Commissie, die zowel het ondernemers- als het consumentenvertrouwen weergeeft, is in de eurozone sinds juni gestaag gedaald. Hij bevindt zich in september op het laagste niveau sinds mei vorig jaar. De Composite Leading Indicator (OESO) van augustus is eveneens dalende in de eurozone. Dit patroon geldt trouwens evenzeer voor de VS en Japan.

De BBP-groei van de eurozone was overigens reeds in de eerste twee kwartalen van 2007 gedaald. Tegenover dezelfde periode vorig jaar bedroeg de BBP-groei in het tweede kwartaal 2,5%, tegenover 3,2% in het eerste. De consumptiegroei bedroeg in het tweede kwartaal 1,5% op jaarbasis. Dat is iets meer dan in het eerste kwartaal (1,4%), toen echter de BTW-verhoging in Duitsland van kracht werd. De werkloosheid bleef evenwel in augustus stabiel op 6,9%, al is het zo dat de werkloosheid gewoonlijk met enige vertraging de conjunctuur volgt. Het consumentenvertrouwen vormt alvast geen uitzondering op de algemene verzwakking van de conjunctuur: in september werd het laagste peil sinds februari bereikt. De kleinhandelsverkopen doen het nog minder goed.

De investeringen gingen in het tweede kwartaal in vergelijking met het voorgaande licht achteruit (-0,2%). Het ondernemersvertrouwen in de industrie en de dienstensector bevindt zich op het laagste niveau sinds ruim een jaar. De stemming in de bouwsector is stabiel. De handelsbalans van de eurozone was in het tweede kwartaal

licht positief. De export groeide in dat kwartaal tegenover het voorgaande met 1,1%. Dit is sterker dan in het eerste kwartaal (0,8%). De importgroei daarentegen vertraagde.

De index der consumptieprijzen steeg in september met 2,1%, tegenover slechts 1,7% in augustus. Dit is het hoogste cijfer sedert augustus vorig jaar. In tegenstelling tot vorig jaar is het relatief hoge inflatiecijfer thans niet meer aan de evolutie van de energieprijzen toe te schrijven, die de jongste maanden stabiel (tot zelfs dalend) zijn. De onderliggende inflatie (zonder prijzen van energie en onbewerkte voedingsmiddelen) bevond zich met 2,0% in augustus op een vrij hoog niveau, al is ze de jongste maanden wel vrij stabiel. De Europese Centrale Bank heeft de rente (4%) sinds juni echter niet meer gewijzigd, tegen vroegere marktverwachtingen in. Hieraan is de recente turbulentie op de Amerikaanse subprime-hypotheekmarkten niet vreemd.

1.2. Verenigde Staten

De Verenigde Staten worden het zwaarst getroffen door de kredietcrisis. Volgens de recentste berichten verlaagde het IMF zijn groeiverwachtingen voor 2008 tot 1,9%, minder dan wat voor de eurozone in het vooruitzicht wordt gesteld. Ook de *Composite Leading Indicator* van de OESO wijst in de richting van een groeivertraging. Deze indicator is sinds juli licht dalende, maar blijft niettemin op een hoog niveau. Het Amerikaanse BBP groeide in het tweede kwartaal met 1,9% tegenover dezelfde periode vorig jaar, terwijl het in heel 2006 nog met 2,9% was gegroeid. De consumptie was echter duidelijk aan het verzwakken in het tweede kwartaal. De werkloosheidsgraad is in september licht gestegen tot 4,7%, maar blijft historisch gezien laag. De investeringen zijn er erger aan toe: sinds het laatste kwartaal 2006 merken we een onafgebroken daling. De uitvoer blijft sterker stijgen dan de invoer (7,1% exportgroei jaar-op-jaar in het tweede kwartaal, tegenover 1,9% invoergroei). Dat neemt niet weg dat Amerika nog steeds met een groot handelstekort kampt (5,1% van het BBP in het tweede kwartaal).

De Amerikaanse inflatie is in augustus gedaald tot 2,0%, tegenover 2,4 in juli. Gegeven de moeilijke situatie op de Amerikaanse hypotheekmarkten heeft de Federal Reserve in september voor het eerst sinds juni 2003 de beleidsrente verlaagd tot 4,75%, nadat in augustus reeds het disconto was verminderd. Algemeen wordt verwacht dat de Fed de rente nog verder zal verlagen. De lange rente (overheidsobligaties) is vanaf juli aan het dalen en bereikte in september 4,5%.

1.3. Japan

Ook voor Japan wordt voor het komende jaar een duidelijke groeivertraging voorspeld. Het IMF hield het in juni nog op 2,6% groei in 2007 en 2,0% in 2008. Ook de Japanse *Composite Leading Indicator* van de OESO zakte in augustus, voor de derde keer op rij. Jaar-op-jaar verzwakte de BBP-groei in het tweede kwartaal tot 2,3%, tegenover 2,6% in het eerste kwartaal. De consumptiegroei hield in het tweede kwartaal nog vrij goed stand (1,3%, tegenover 1,4% in het eerste kwartaal). De werkloosheid blijft vrij stabiel op het lage peil van 3,8% in augustus. De groei van de investeringen is echter gedaald van 2,9% in het eerste tot 2,4% in het tweede kwartaal (jaar-op-jaar). Daartegenover staat dat Japan kan blijven profiteren van een sterke buitenlandse vraag. De uitvoer kon in het tweede kwartaal nog aandikken tot 7,5%, terwijl de import een duidelijke groeivertraging kende tot 1,2% (jaar-op-jaar).

De Japanse inflatie schommelt rond het nulpunt en was zoals de voorgaande maanden in augustus zelfs negatief (-0,2%, jaar-op-jaar).

1.4. China en Indië

De economische groei in China zou afzwakken van 11,4% in 2007 tot 10,1% in 2008 en 9,2% in 2009. De reden hiervoor is de lagere bijdrage van de netto-uitvoer tot de groei. De Chinese overheid heeft het voornemen om de

groei minder afhankelijk te maken van de uitvoer en de consumptie op te krikken. Het surplus op de lopende rekening blijft immers hoog (meer dan 9% van het BBP in 2008).

De marktgebaseerde hervormingen van de Indische overheid werpen vruchten af. De economische groei zou naar verwachting 7 à 8% van het BBP bedragen tijdens de komende twee jaren. De sterke binnenlandse vraag zorgt voor een toenemend deficit op de goederenbalans. Maar dat wordt ten dele gecompenseerd door een surplus op de dienstenbalans (Indië staat vierde op de lijst van exporteurs van IT-gerelateerde diensten). Het land moet onder andere werk maken van een betere infrastructuur om de sterke economische groei te bestendigen.

In 2006 voerde het Vlaamse Gewest voor 4.420 miljoen euro goederen uit naar Indië en voor 2.365 miljoen euro naar China. De invoer bedroeg 2.200 miljoen euro uit Indië en 5.422 miljoen euro uit China. Dat maakt dat we met Indië een surplus hebben op de handelsbalans ten belope van 2.219 miljoen euro en met China een tekort van 3.057 miljoen euro. Het deficit met China nam de laatste jaren steeds grotere proporties aan (-1,7 miljard euro in 2004, - 2,6 miljard euro in 2005 en - 3,1 miljard euro in 2006).

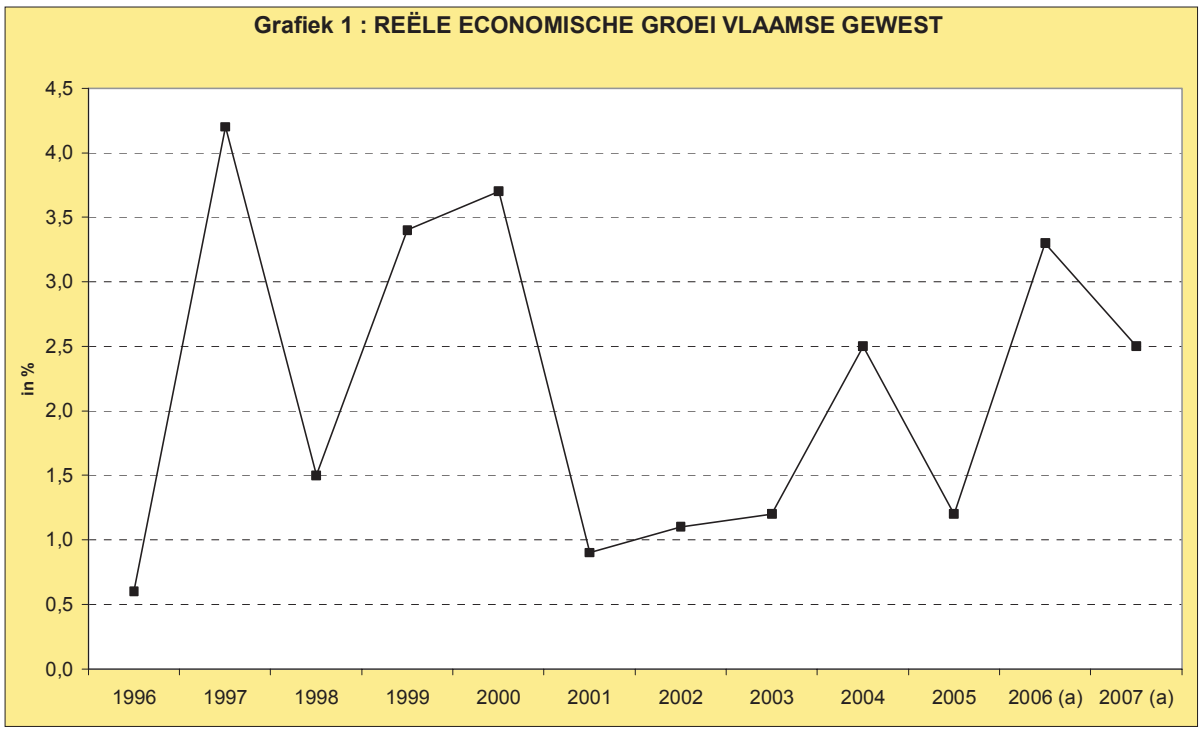
In het eerste trimester van 2007 steeg de totale Vlaamse uitvoer met 7,4% ten opzichte van hetzelfde kwartaal van 2006. De export naar Indië en China deed het beter (respectievelijk + 15,1% en + 10,4%).

2. Vlaanderen

2.1. Algemene conjunctuursituatie

Het Federaal Planbureau (FPB) stelt dat de goede groeiprestaties van de Belgische economie in 2006 (+ 3,0%) en in mindere mate in 2007 (+ 2,7%) toe te schrijven zijn aan zowel het aantrekken van de binnenlandse vraag als de toename in de uitvoer. De lagere groei in 2007 zou te wijten zijn aan de private consumptie die wat afzwakt (geen extra impuls meer van de fiscale hervormingen) en minder hoge investeringen. Voor 2008 schat het FPB de reële toename van het BBP op 2,1%.

Volgens schattingen van de Studiedienst van de Vlaamse Regering (SVR) zou de economische groei voor het Vlaamse Gewest uitkomen op + 3,3% voor 2006 en + 2,5% voor 2007.

Bron: INR, SVR.
(a) Raming SVR

Van januari tot en met augustus 2007 noteerde Graydon een minieme afname van het aantal faillissementen (-0,5%) in vergelijking met dezelfde periode van 2006. Dat komt uitsluitend door de éénmanszaken (-6,3%). Bij de firma's viel een lichte toename te noteren (+ 1,0%). De jaren 2005 en 2006 lieten een forsere terugloop van het aantal faillissementen zien (respectievelijk -4,4% en -6,6%). Dit kwam toen vooral door de dalende tendens bij de firma's. Sedert het begin van het jaar verloren circa 5.100 personen hun job als gevolg van een faillissement. Dat zijn er 8,5% meer dan tijdens dezelfde periode van 2006. Indien we echter enkel naar de laatste vier maanden kijken, dan was er integendeel een daling van het jobverlies door faling met 2,4%.

Het aantal ontbindingen neemt toe. Over januari-augustus 2007 waren er 8,4% meer dan een jaar eerder. Het zijn enkel de éénmanszaken waar meer stopzettingen gebeurden (+ 13,9%). Dit is in tegenstelling tot de firma's (- 26,5%). De stijgende tendens is minder goed nieuws na de afname van het aantal stopzettingen over heel 2006 (- 4,0%). Het aantal oprichtingen zit in de lift. Graydon noteerde over januari-augustus 2007 12,0% meer oprichtingen vergeleken met januari-augustus 2006. Dit sluit aan bij de gunstige cijfers van de voorgaande jaren. Zowel de firma's (+ 11,7%) als de éénmanszaken (+ 12,3%) konden meer nieuwe toetreders verwelkomen.

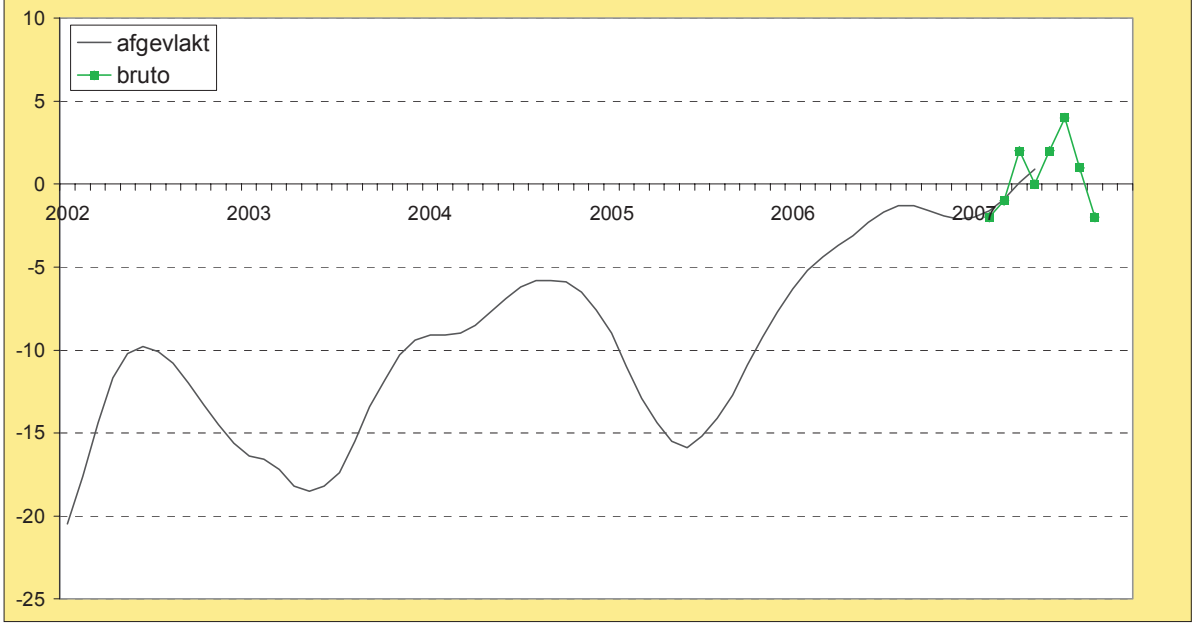
2.2. Industrie

Van bij de start van 2007 wijst de conjunctuurcurve van de Nationale Bank van België (NBB) voor de Vlaamse industrie opwaarts. Toch rijst recent enige twijfel of die beweging kan aangehouden worden. Het productietempo ligt hoog, spijts dat de recente brutowaarden iets zwakker zijn. Volgens de gegevens van de FOD Economie, AD Statistiek lag de productie in de industrie tijdens de laatste drie maanden tot juli 2007 1,6% hoger dan een jaar eerder. Dit komt uitsluitend op naam van de sector van de investeringsgoederen, waar een toename van

zo maar even 11,3% vastgesteld werd. De productie was echter dalende in de overige hoofdindustriegroepen van de halffabrikaten en consumptiegoederen.

De industriële bedrijfsleiders zijn optimistisch over het verloop van de binnen- en buitenlandse bestellingen, zij het dat eerstgenoemde wat lijken te verzwakken. De orderboekjes zijn echter nog steeds goed gevuld. We moeten tot het conjuncturele topjaar 2000 teruggaan om nog dergelijke niveaus waar te nemen. Daardoor nemen de voorraden verder af. De vooruitzichten voor de werkgelegenheid in de industrie zwakken wat af; deze voor de algemene vraag stabiliseren op een hoog niveau.

Grafiek 2 : CONJUNCTUURCURVE VERWERKENDE NIJVERHEID IN HET VLAAMSE GEWEST

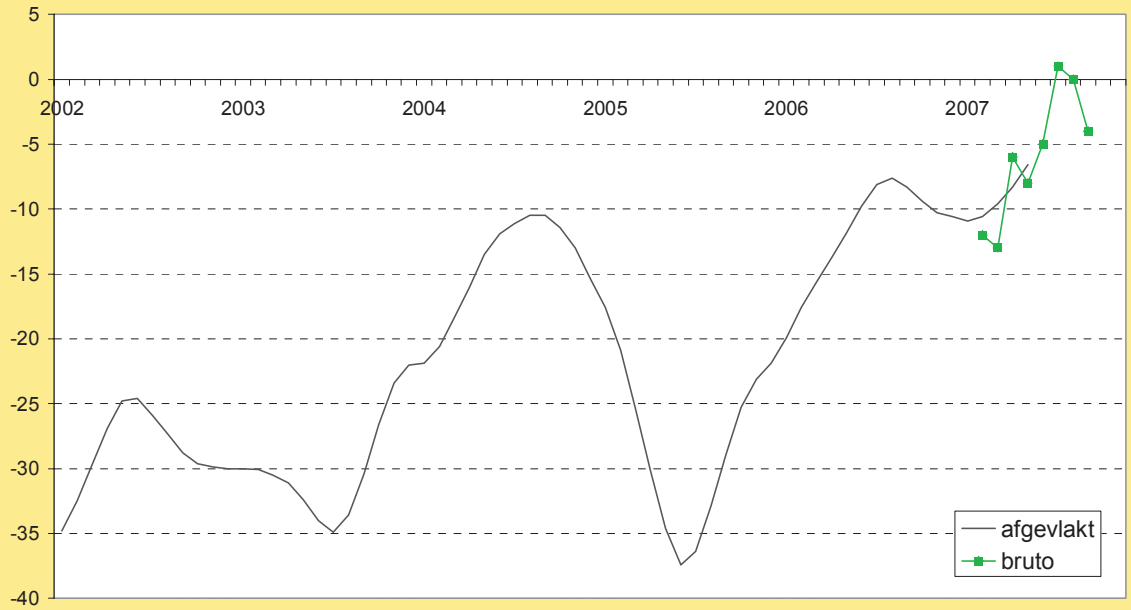
Bron: NBB.

In het tweede trimester van 2007 bereikte het productievermogen een bezettingsgraad van 85,1%. Men kan spreken van een stabilisatie op een hoog niveau. In het bijzonder in de sector van de consumptiegoederen bereikt deze indicator hoge toppen.

Samen met de vrij sterke vraag heeft dit een positieve invloed op de investeringen. Deze waren in de secundaire sector tijdens het tweede kwartaal van 2007 trendmatig 2,5% hoger dan tijdens het eerste. Voor heel het jaar 2006 bedroeg de investeringshausse + 7,8%. Ook de halfjaarlijkse investeringsenquête van de NBB wijst op een stijgende investeringsbereidheid van Belgische industriële ondernemingen dit jaar.

De Vlaamse uitvoer noteerde in het eerste kwartaal van 2007 6,8% hoger dan een jaar eerder. Reeds in het laatste trimester van 2006 hernam de export aan dynamiek. Tot voor kort nam de invoerwaarde sterker toe, maar eind vorig jaar kwam daar een einde aan en in het eerste trimester van 2007 was er zelfs een daling met 0,3% ten opzichte van een jaar eerder. Dat maakt dat het handelssaldo (waarbij geen rekening gehouden wordt met de Belgische intergewestelijke handel) voor het eerst sedert zes kwartalen opnieuw positief is. Het FPB wijst erop dat de verzwakking van de economische groei in sommige delen van de wereld (VS) en de duurdere euro onze uitvoerprestaties negatief kunnen beïnvloeden.

Grafiek 3 : BEOORDELING VAN DE BUITENLANDSE ORDERPOSITIE IN DE VLAAMSE INDUSTRIE

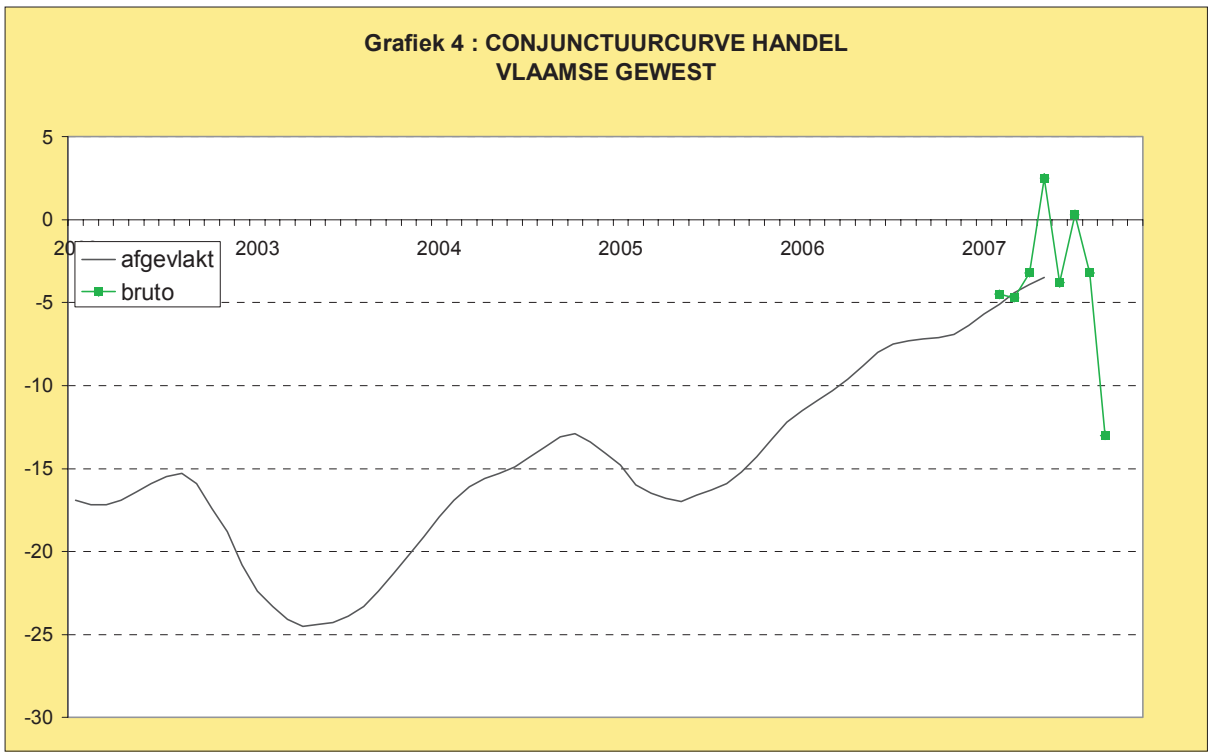
Bron: NBB.

2.3. Handel

Ook in de handel zit de conjunctuur in de lift. Opvallend is wel dat de brutowaarde voor september een duik nam. Het is wachten op de eerstvolgende waarnemingen om te zien of er zich een ommekeer voordoet.

De trend van de omzet is fors opwaarts gericht. Ook hier is de terugloop van de waarde in september zichtbaar. De binnen- en buitenlandse bestellingen nemen toe. Ook de vraagvooruitzichten blijven behoorlijk hoog, spijts de wat lagere waarde voor september. Het enige minpunt is de recente toename van de voorraden.

Door dit alles lagen de investeringen in handel en diensten in het tweede trimester van 2007 1,0% hoger dan tijdens het eerste. Dit sluit aan bij de opwaartse beweging van heel 2006 (+ 5,7%).

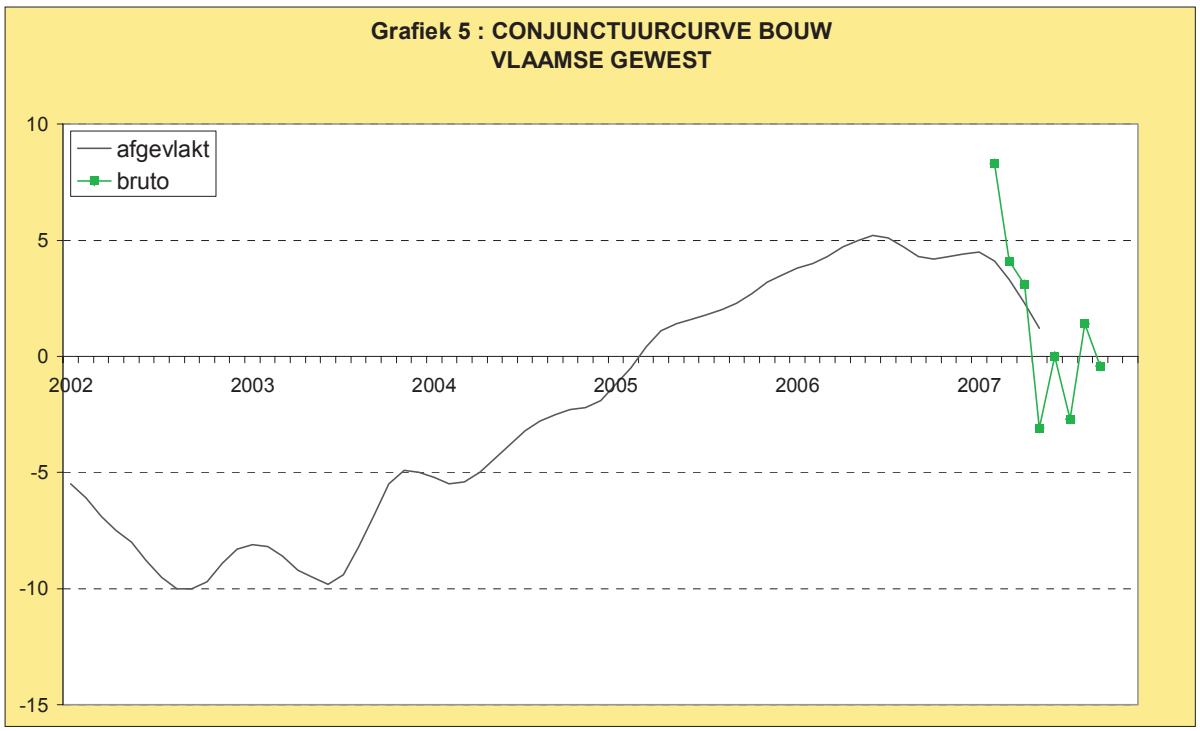

Bron: NBB.

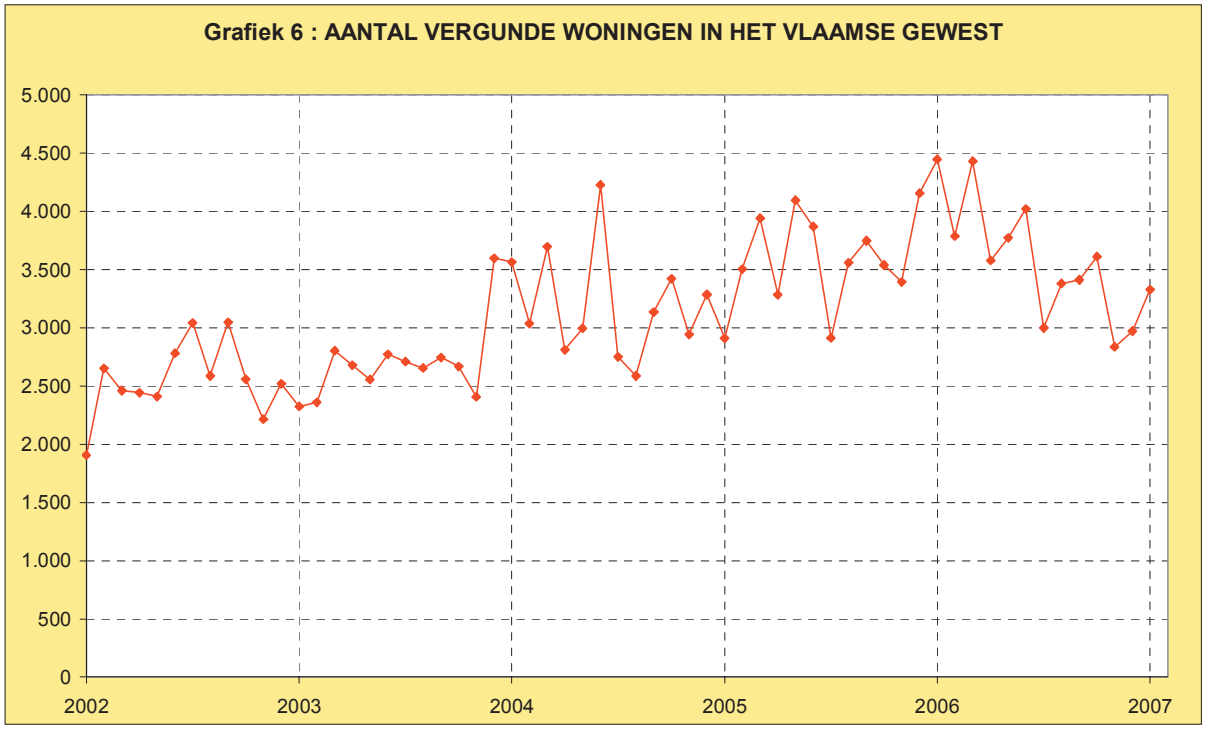
2.4. Bouw

Van bij de aanvang van 2007 verslechterde de conjunctuur in de ruwbouw. Dit blijkt uit meerdere signalen. De bedrijvigheid neemt af en het orderbestand is minder goed gevuld. Parallel daarmee daalt de werkgelegenheid er volgens de ondervraagde bedrijfsleiders en de verwachtingen ervoor zijn ook al niet optimistisch. De verslechterende vraagvooruitzichten doen vermoeden dat de toekomstige bouwactiviteit het niet veel beter zal doen.

De bouwstatistieken van de FOD Economie, AD Statistiek wijzen eveneens op een afzwakkende conjunctuur. In de laatste drie maanden tot januari 2007 waren er 23,8% minder vergunde woningen dan tijdens dezelfde periode van het jaar voordien. Reeds in heel 2006 viel de groei stil (+ 0,8% t.o.v. 2005). Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat het aantal begonnen woningen in het laatste kwartaal van 2006 met 10,9% terugliep. Ook hier is er doorheen gans 2006 nauwelijks groei waarneembaar. Het aantal verbouwingen is reeds een paar jaar dalende. De recentste cijfers vormen hierop geen uitzondering: het laatste trimester van 2006 liet een terugloop zien met 14,4% jaar-op-jaar. De toename van de hypotheekrente en de negatieve invloed op de financieringskosten van een woning zijn volgens het FPB negatieve factoren voor de bouwconjunctuur.

Bron: NBB.

Bron: FOD Economie, Algemene Directie Statistiek.

2.5. Gezinnen

Het Belgische consumentenvertrouwen situeerde zich in september 2007 op een wat lager niveau dan in het begin van het jaar. Vooral de vooruitzichten met betrekking tot de economische toestand in ons land zijn pessi-

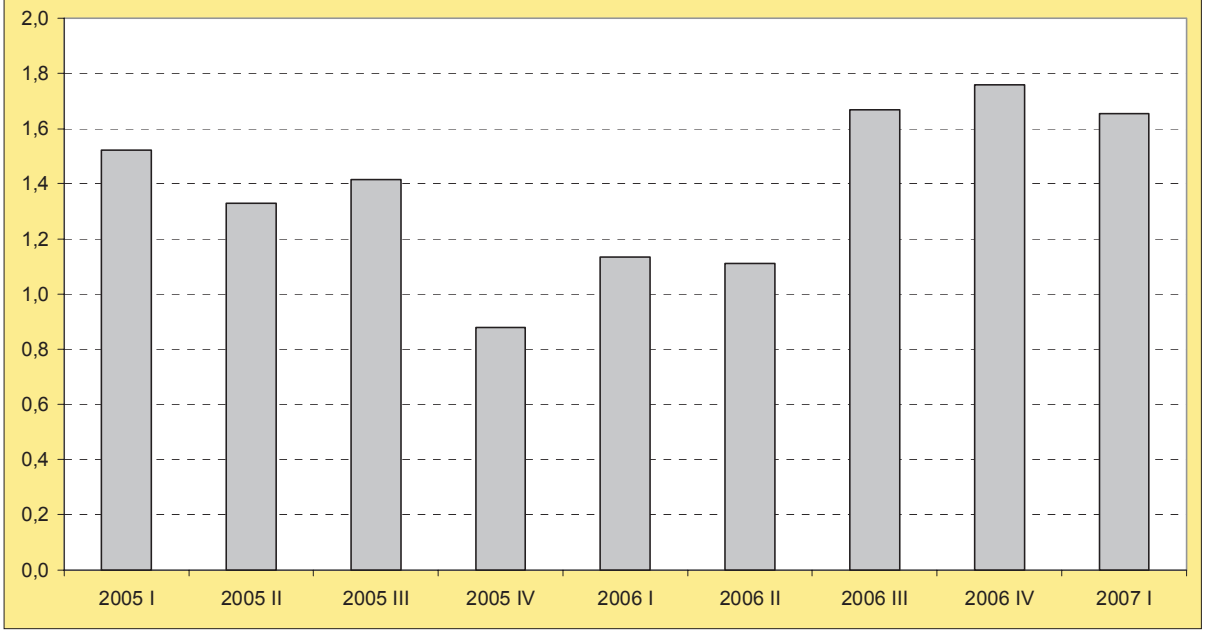
mistischer dan in het begin van 2007. Opmerkelijk is dat de Belgische consumenten denken dat de werkloosheid in dalende lijn zal gaan tijdens de komende 12 maanden.

Volgens het FPB zou de Belgische private consumptie een afzwakkende groei vertonen: + 2,4% in 2006 en + 2,0% in 2007. In 2006 zorgden hervormingen in de personenbelasting en een toename van de tewerkstelling voor een stimulans.

2.6. Arbeidsmarkt

De 'Snelle ramingen' van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) geven aan dat er in het eerste kwartaal van 2007 meer tewerkgestelde werknemers met hoofdverblijfplaats in het Vlaamse Gewest zijn dan in het laatste trimester van 2006 (+1,1%). In vergelijking met een jaar eerder zijn ze eveneens aangegroeid (+1,7%). Dit groeipercentage ligt net iets lager dan in het laatste kwartaal 2006.

Grafiek 7 : SNELLE RAMING VAN HET AANTAL WERKNEMERS WONEND IN HET VLAAMSE GEWEST (evolutie kwartaal X / kwartaal X-4, in %)

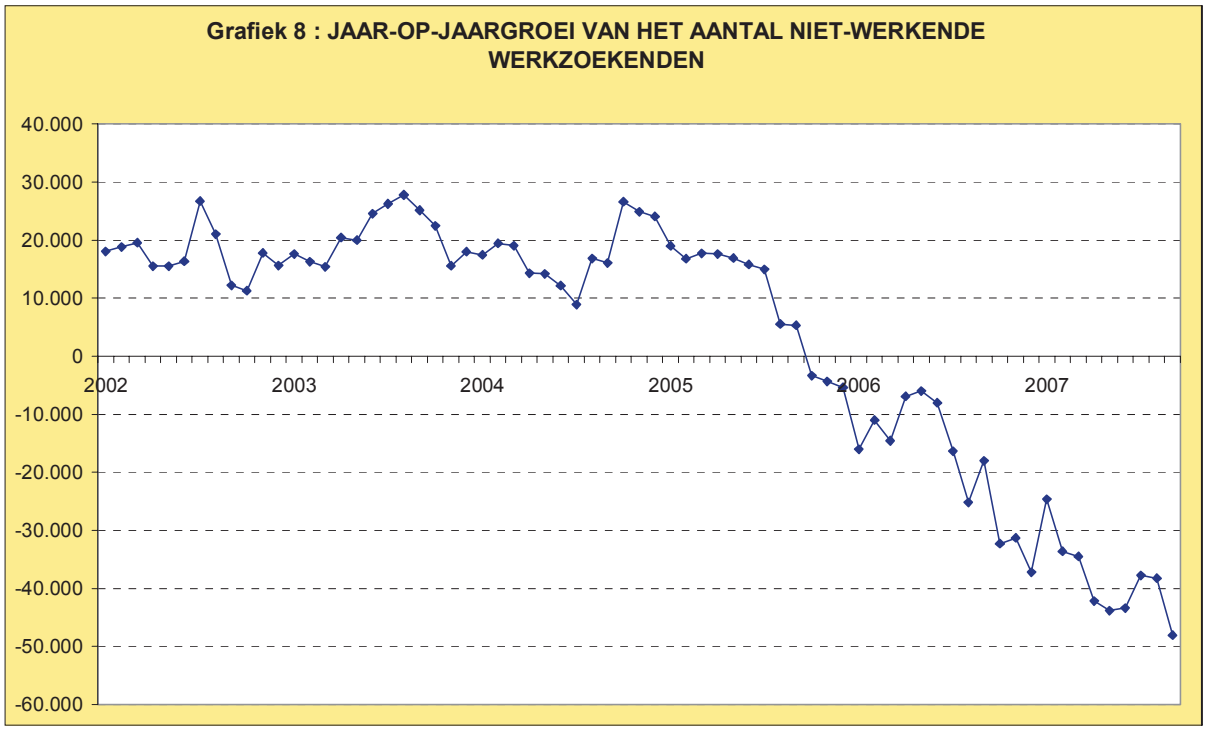
Bron: RSZ

In het tweede kwartaal van 2007 steeg het aantal (seizoensgezuiverde) gepresteerde uren uitzendarbeid met 1,6% in vergelijking met het voorgaande trimester. Jaar-op-jaar valt er bovendien een stijging te noteren van 11,6%. De verbetering van de uitzendactiviteit is volgens Federgon voornamelijk toe te schrijven aan het bediendesegment en in beperktere mate aan het segment van de arbeiders.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) ontving 23.516 vacatures (Normaal Economisch Circuit zonder interim) in september 2007. Dat zijn er 3.144 meer dan in dezelfde maand van 2006. In vergelijking met augustus 2007 zijn het er wel minder (-375), wat toch wel merkwaardig is voor de laatste jaren toen er steeds een toename in de werkaanbiedingen werd opgetekend tussen augustus en september.

De goede conjunctuur evenals het arbeidsmarktbeleid werpen vruchten af. Vlaanderen telde eind september 2007 nog 182.516 niet-werkende werkzoekenden (NWWZ). Dat zijn er 48.064 of 20,8% minder dan een jaar terug. Ook in vergelijking met de voorgaande maand zijn de NWWZ afgeslankt met 9,8%. De vrouwelijke

werkzoekenden zijn nog steeds in de meerderheid en leggen betere cijfers voor dan de mannen en dit zowel op maand- als jaarbasis met respectievelijk een daling van -11,4% en -21,1% tegen -8,0% en -20,6%.

Bron: VDAB

De jonge werkzoekenden (< 25 jaar) zien hun rangen aanzienlijk uitdunnen tot 43.367 in september 2007. Dat zijn er 17,3% minder dan in augustus 2007 en 25,7% minder dan in september 2006. Ook oudere werkzoekenden (> 50 jaar) zien hun aantal de laatste maanden inkrimpen (-5,4% op jaarbasis in september 2007) en dit is toch wel opvallend gegeven het feit dat er de voorbije jaren een gestadige aangroei was van de werkzoekende vijftigplussers omwille van de verruiming van de registratiebasis. Oudere werklozen en bruggepensioneerden voor de wettelijke pensioenleeftijd blijven heden immers ingeschreven als werkzoekende en duiken bijgevolg op in de werkzoekendenstatistieken.

Het aantal kortdurig werkzoekenden daalde eind september 2007 in Vlaanderen met 13,3% ten opzichte van de maand voordien. Zelfs in vergelijking met een jaar terug nam het aantal werkzoekenden, dat minder dan één jaar op zoek is naar een baan, af met 17,6%. Ook het aantal langdurige werkzoekenden verminderde met 5% tegenover augustus 2007. Deze groep, die langer dan 1 jaar op zoek is naar werk, verkleinde met 24,6% in vergelijking met vorig jaar.

De Vlaamse werkloosheidsgraad klokt af op 6,4% eind september 2007. Vergeleken met augustus 2007 (7,2%) komt het aandeel werkzoekenden in de beroepsbevolking hiermee op een lager niveau te liggen. Ook ten opzichte van september 2006 (8,2%) ligt de werkloosheidsgraad op een lager peil. De mannelijke alsook de vrouwelijke werkloosheidsgraad verbeterde en bedraagt respectievelijk 5,4% en 7,7% in september 2007.

HOOFDSTUK III

DE MIDDELENBEGROTING

1. Samenvattend overzicht

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de middelenraming 2008 in grote rubrieken. Om enige vergelijking mogelijk te maken werden ook de ramingen van de begrotingscontroles 1999 tot en met 2007 opgenomen.

Tabel M.1 : Grote rubrieken van de middelenbegroting 1999-2008 (in miljoen euro)

	BGC 1999	BGC 2000	BGC 2001	BGC 2002	BGC 2003	BGC 2004	BGC 2005
Samengevoegde en gedeelde belastingen	13.433	13.686	14.603	12.881	13.391	13.861	14.515
Specifieke dotaties	178	221	250	739	757	766	776
Gewestelijke belastingen (inclusief kijk- en luistergeld)	1.391	1.512	1.662	2.751	2.838	3.219	3.390
Toegewezen ontvangsten	36	46	67	70	146	96	91
Andere ontvangsten	149	154	193	277	270	590	359
Kredietverleningen en deelnemingen	1	1	13	1	0	286	247
Totaal	**15.187**	**15.620**	**16.788**	**16.718**	**17.403**	**18.818**	**19.378**

	BGC 2006	BGO 2007	BGC 2007	BGO 2008	Absoluut verschil	Procentueel verschil
Samengevoegde en gedeelde belastingen	15.119	16.089	16.112	16.714	602	3,7%
Specifieke dotaties	793	800	798	809	11	1,4%
Gewestelijke belastingen (inclusief kijk- en luistergeld)	4.002	4.278	4.261	4.496	235	5,5%
Toegewezen ontvangsten	109	96	118	100	-17	-14,6%
Andere ontvangsten	194	154	176	187	11	6,3%
Kredietverleningen en deelnemingen	23	41	170	51	-120	-70,3%
Totaal	**20.239**	**21.458**	**21.636**	**22.357**	**722**	**3,3%**

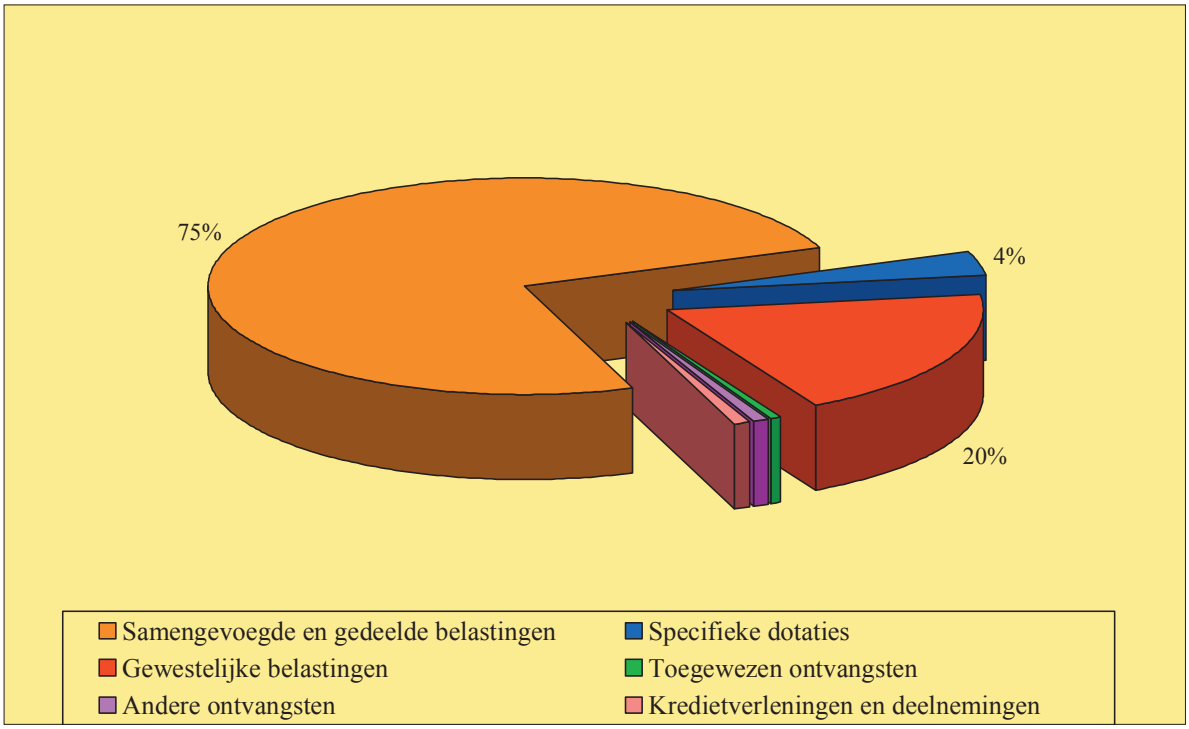
In het geheel genomen, kan gesteld worden dat de ramingen van de middelen traditiegetrouw gebeurde op realistische wijze. Voor het begrotingsjaar 2008 worden de ontvangsten op 22.357 miljoen euro begroot. Dit is 722 miljoen euro of 3,3% meer dan bij de begrotingscontrole 2007 die op 21.636 miljoen euro uitkwam. Ten opzichte van de begrotingsopmaak 2007 die op 21.458 miljoen euro uitkwam, bedragen deze cijfers respectievelijk 899 miljoen euro en 4,2%.

De ramingen van de middelen 2008 uit de bijzondere financieringswet bevatten eveneens de afrekening van het voorgaande begrotingsjaar. Hoe het totaalbedrag is samengesteld, blijkt uit tabel M.2. In de volgende paragrafen wordt getracht de deelaspecten nader te verklaren.

Indien er een duidelijke aanwijzing was voor een trendbreuk, dan werd deze mee verwerkt in de middelenberekening. De implicatie van het Lambermontakkoord is hiervan het voor de hand liggende – reeds gekende - voorbeeld. De gevolgen ervan voor de samengevoegde en gedeelde belastingen, de specifieke dotaties en de gewestbelastingen worden in de tabellen M.1 en M.2 cijfermatig geïllustreerd. In de volgende paragrafen worden deze gevolgen ook inhoudelijk toegelicht. Omwille van het steeds toenemende geldelijke belang van het Lambermontakkoord wordt op het einde van het middelenhoofdstuk in een aparte paragraaf een totaaloverzicht van het genoemde akkoord voorgesteld.

Grafiek M.1 toont de middelenbegroting 2008 opgedeeld in grote categorieën. Hieruit blijkt onmiddellijk het nog steeds grote belang van de samengevoegde en gedeelde belastingen (75%). Idem dito voor de gewestelijke belastingen (20%). Voor het kijk- en luistergeld worden er na de invoering van het nultarief en de verwerking van de achterstallige betalingen geen ontvangsten meer voorzien.

Grafiek M.1 : Relatieve aandelen van de middelencategorieën voor het begrotingsjaar 2008

Tabel M.2 : Belangrijkste deelaspecten van de middelenbegroting 2008 (in duizend euro)

	Situatie BGC 2007 (b) (economische begroting februari 2007)		Situatie BGO 2008 (a) (economische begroting oktober 2007)		Verschil (a) – (b) (exclusief afrekening)	
	2006	**2007**	**2007**	**2008**	**2007**	
Samengevoegde en gedeelde belastingen						
Gewest - PB zonder Lambermont	7.452.776	7.753.838	7.748.396	8.085.157	-5.442	
Gewest - PB-aftrek Lambermont	-2.404.182	-2.486.578	-2.493.018	-2.586.927	-6.440	
Gewest - PB extra middelen voor extra bevoegdheden	64.990	67.623	67.830	70.786	207	
Totaal Gewest na Lambermont : samengevoegde belastingen	**5.113.584**	**5.334.884**	**5.323.209**	**5.569.015**	**-11.675**	
Gemeenschap - PB zonder Lambermont	3.430.359	3.568.931	3.563.330	3.718.199	-5.602	
Gemeenschap - BTW zonder Lambermont	6.095.674	6.213.782	6.214.717	6.359.301	935	
Gemeenschap - extra BTW Lambermont	646.739	829.834	860.820	1.052.620	30.986	
Totaal Gemeenschap na Lambermont : gedeelde belastingen	**10.172.772**	**10.612.548**	**10.638.867**	**11.130.120**	**26.319**	
Vermoedelijke afrekening jaar N-1 (eenmalig)		164.659		14.644	(-)	
Algemeen totaal Samengevoegde en gedeelde belastingen	**15.286.356**	**16.112.091**	**15.962.076**	**16.713.779**	**14.644**	
Dotaties vanwege Federale Overheid						
Tewerkstellingsprogramma's	261.560	261.560	261.560	261.560	0	
Buitenlandse studenten	31.264	31.827	31.795	32.495	-31	
Buitenlandse studenten (afrekening)				-31	(-)	
Dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld	496.091	505.021	504.524	515.624	-496	
Dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld (afrekening)		-49		-496	(-)	
Totaal dotaties vanwege Federale Overheid	**788.914**	**798.358**	**797.879**	**809.151**	**-527**	
Gewestbelastingen	**4.002.348**	**4.261.041**	**4.261.041**	**4.495.895**	**0**	
Andere niet-fiscale inkomsten	182.998	180.844	180.844	201.871	0	
Lottomiddelen	34.137	36.550	36.550	36.000	0	
Toegewezen ontvangsten	108.590	246.734	246.734	100.487	0	
ALGEMEEN TOTAAL MIDDELEN	**20.403.343**	**21.635.618**	**21.485.124**	**22.357.184**	**14.117**	

2. De samengevoegde en gedeelde belastingen

2.1. Parameters

Voor de raming van de samengevoegde en gedeelde belastingen werd gebruik gemaakt van de meest recente parameters inzake inflatie en economische groei. Tabellen M.3 en M.4 tonen een historisch overzicht van de evolutie in de parameters inflatie en economische groei zoals ze gebruikt werden voor de toepassing van de definitieve fase van de bijzondere financieringswet. Naast de klassieke parameters van economische groei en inflatie, spelen ook de fiscale capaciteit van gewesten en gemeenschappen, en het aantal leerlingen en –18-jarigen van de gemeenschap een belangrijke rol voor de berekening van de middelen die toegewezen worden vanuit de bijzondere financieringswet.

Tabel M.3 : Historisch overzicht van de reële BNP- / BNI- / BBP-groei

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1999 vermoedelijk 2000 initieel	1,80%	1,80%								
1999 definitief (*) 2000 begrotingscontrole	1,80%	2,50%								
2000 vermoedelijk 2001 initieel	1,96%	3,00%	2,50%							
2000 definitief 2001 begrotingscontrole	2,02%	3,10%	2,00%							
2001 vermoedelijk 2002 initieel	2,02%	3,10%	1,80%	2,00%						
2001 definitief 2002 begrotingscontrole	2,02%	3,10%	1,00%	1,00%						
2002 vermoedelijk 2003 initieel	2,51%	2,82%	1,00%	0,90%	2,40%					
2002 definitief 2003 begrotingscontrole	2,47%	2,22%	0,50%	1,83%	1,80%					
2003 vermoedelijk 2004 initieel	2,47%	2,22%	0,50%	1,83%	2,00%	2,10%				
2003 definitief 2004 begrotingscontrole	2,47%	2,22%	0,50%	1,83%	1,20%	2,20%				
2004 vermoedelijk 2005 initieel	2,47%	2,22%	0,50%	1,83%	1,20%	2,20%	2,40%			
2004 definitief 2005 begrotingscontrole	2,47%	2,22%	0,50%	1,83%	1,20%	1,50%	2,40%			
2005 vermoedelijk 2006 initieel (**)	2,47%	2,22%	0,50%	1,83%	1,20%	1,50%	0,80%	2,40%		
2005 definitief 2006 begrotingscontrole	2,47%	2,22%	0,50%	1,83%	1,20%	1,50%	0,90%	2,20%		
2006 vermoedelijk 2007 initieel	2,47%	2,22%	0,50%	1,83%	1,20%	1,50%	0,90%	2,70%	2,20%	
2006 definitief 2007 begrotingscontrole	2,47%	2,22%	0,50%	1,83%	1,20%	1,50%	0,90%	3,00%	2,20%	
2007 vermoedelijk 2008 initieel	2,47%	2,22%	0,50%	1,83%	1,20%	1,50%	0,90%	3,00%	2,70%	2,10%

(*) In toepassing van het akkoord bereikt op de Interministeriële Conferentie Financiën en Begroting van 5 oktober 1999 wordt vanaf de begrotingscontrole 2000 de jaarlijkse BNI-groei toegepast voor de middelenberekening 1999 Tot en met 2005
(**) In toepassing van het akkoord bereikt op de Interministeriële Conferentie Financiën en Begroting van 1 juni 2005 wordt vanaf de begrotingsopmaak 2006 de jaarlijkse BBP-groei toegepast voor de middelenberekening vanaf 2006.

Tabel M.4 : Historisch overzicht van de inflatie (consumptieprijsindex)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1999 vermoedelijk 2000 initieel	1,20%	1,30%								
1999 definitief 2000 begrotingscontrole	1,12%	1,30%								
2000 vermoedelijk 2001 initieel	1,12%	1,80%	1,50%							
2000 definitief 2001 begrotingscontrole	1,12%	2,55%	1,50%							
2001 vermoedelijk 2002 initieel	1,12%	2,55%	2,47%	1,60%						
2001 definitief 2002 begrotingscontrole	1,12%	2,55%	2,47%	1,60%						
2002 vermoedelijk 2003 initieel	1,12%	2,55%	2,47%	1,50%	1,40%					
2002 definitief 2003 begrotingscontrole	1,12%	2,55%	2,47%	1,64%	1,30%					
2003 vermoedelijk 2004 initieel	1,12%	2,55%	2,47%	1,64%	1,30%	1,10%				
2003 definitief 2004 begrotingscontrole	1,12%	2,55%	2,47%	1,64%	1,59%	2,10%				
2004 vermoedelijk 2005 initieel	1,12%	2,55%	2,47%	1,64%	1,59%	2,10%	2,00%			
2004 definitief 2005 begrotingscontrole	1,12%	2,55%	2,47%	1,64%	1,59%	2,10%	2,00%			
2005 vermoedelijk 2006 initieel	1,12%	2,55%	2,47%	1,64%	1,59%	2,10%	2,70%	2,20%		
2005 definitief 2006 begrotingscontrole	1,12%	2,55%	2,47%	1,64%	1,59%	2,10%	2,78%	1,80%		
2006 vermoedelijk 2007 initieel	1,12%	2,55%	2,47%	1,64%	1,59%	2,10%	2,78%	1,90%	1,90%	
2006 definitief 2007 begrotingscontrole	1,12%	2,55%	2,47%	1,64%	1,59%	2,10%	2,78%	1,79%	1,80%	
2007 vermoedelijk 2008 initieel	1,12%	2,55%	2,47%	1,64%	1,59%	2,10%	2,78%	1,79%	1,70%	2,20%

Voor de berekening van de middelen van de Vlaamse Gemeenschap uit de bijzondere financieringswet werd gebruik gemaakt van de parameters inzake inflatie en economische groei van de Economische Begroting van 5 oktober 2007. Door integraal de parameters te gebruiken van het laatst gekende economisch budget houdt Vlaanderen bij zijn begrotingsopmaak wel degelijk rekening met de meest recente macro-economische gegevens.

Met betrekking tot de economische groei wordt de aangepaste conventie van 20 januari 1995 toegepast. Op deze wijze wordt vermeden dat herzieningen voor het verleden van de parameter van de reële groei door het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) de overgedragen middelen beïnvloeden. De herzieningen na de maand maart van het jaar t+1 van de reële groei van het bruto nationaal inkomen (of vanaf begrotingsjaar 2006 van het bruto binnenlands product) voor het jaar t zullen geen impact meer hebben op de berekening van de middelen voor de jaren na het jaar t. Voor de begrotingsjaren tot en met 2002 worden de BNI-groeivoeten weerhouden zoals opgenomen in de overeenkomst die werd besproken tussen de Federale Overheid en de Gewesten en Gemeenschappen.

Tabel M.5 bevat een overzicht van alle gebruikte parameters. De kolom '2007 initieel' toont de uitgangshypothesen bij de middelenberekening ter gelegenheid van de begrotingsopmaak 2007. De kolom '2007 aangepast' geeft de parameters weer die bij de begrotingscontrole 2007 werden geïmplementeerd. De kolom '2008 initieel' toont dan weer de parameters die bij de begrotingsopmaak 2008 gebruikt worden. De resultaten voor 2008 bevatten ook een afrekening over het begrotingsjaar 2007. Deze herraming van het begrotingsjaar 2007 is gebaseerd op de parameters zoals vermeld in de kolom '2007 vermoedelijk'. De afrekening 2007 die ter gelegenheid van de begrotingsopmaak 2008 wordt gemaakt, is bijgevolg de cijfermatige vertaling van de parameterverschillen tussen de kolommen '2007 aangepast' en '2007 vermoedelijk'.

Bij de begrotingsopmaak 2008 wordt in de uitgavenbegroting opnieuw een conjuctuurprovisie ingeschreven, ten belope van 161 miljoen euro. Met de conjunctuurprovisie kunnen sterke schommelingen in de middelen opgevangen worden als gevolg van onverwachte wijzigingen in de parameters.

Tabel M.5 : Volledig parameteroverzicht

		Begrotingsjaar 2007			Begrotingsjaar 2008
		2007 initieel	2007 aangepast	2007 vermoedelijk	2008 initieel
BNI / BBP - groei		2,20%	2,20%	2,70%	2,10%
Consumptie-index		1,90%	1,80%	1,70%	2,20%
Fiscale capaciteit	Vlaams Gewest	63,60%	63,60%	63,31%	63,31%
	Waals Gewest	27,66%	27,66%	28,25%	28,25%
	Brussels H. Gewest	8,74%	8,74%	8,44%	8,44%
Personenbelasting	Aanslagjaar	2006 = 2005	2006 = 2005	2006	2007 = 2006
(in duizend euro)	Vlaams Gewest	18.361.801	18.361.801	19.627.057	19.627.057
	Waals Gewest	7.856.577	7.856.577	8.621.779	8.621.779
	Brussels H. Gewest	2.522.036	2.522.036	2.615.990	2.615.990
	Duitstaligen	128.624	128.624	136.862	136.862
Verdeelsleutel leerlingen	Vlaamse Gemeenschap	56,90047%	56,92906%	56,93478%	56,93478%
	Franse Gemeenschap	43,09953%	43,07094%	43,06522%	43,06522%
Inwoners	Referentietijdstip	01/01/2006	01/01/2006	01/01/2006	01/01/2007
	Teldatum	01/01/2005	01/01/2005	01/01/2005	01/01/2005
	Vlaams Gewest	6.043.161	6.043.161	6.078.600	6.078.600
	Waals Gewest (excl. Duitstaligen)	3.323.430	3.323.430	3.340.859	3.340.859
	Brussels H. Gewest	1.006.749	1.006.749	1.018.804	1.018.804
	Duitstaligen	72.512	72.512	73.119	73.119
Inwoners < 18 jaar	Referentietijdstip	30/06/2006	30/06/2006	30/06/2006	30/06/2007
(exclusief Duitstaligen)	Teldatum	31/08/2006	01/02/2007	31/08/2007	31/08/2007
	Nederlandstalig	1.210.356	1.211.467	1.212.847	1.215.234
	Franstalig	731.801	732.357	733.042	732.341
	Brussel	223.649	224.212	224.821	227.454
	Denataliteitscoëfficient	101,7757%	101,8660%	101,9713%	102,0975%

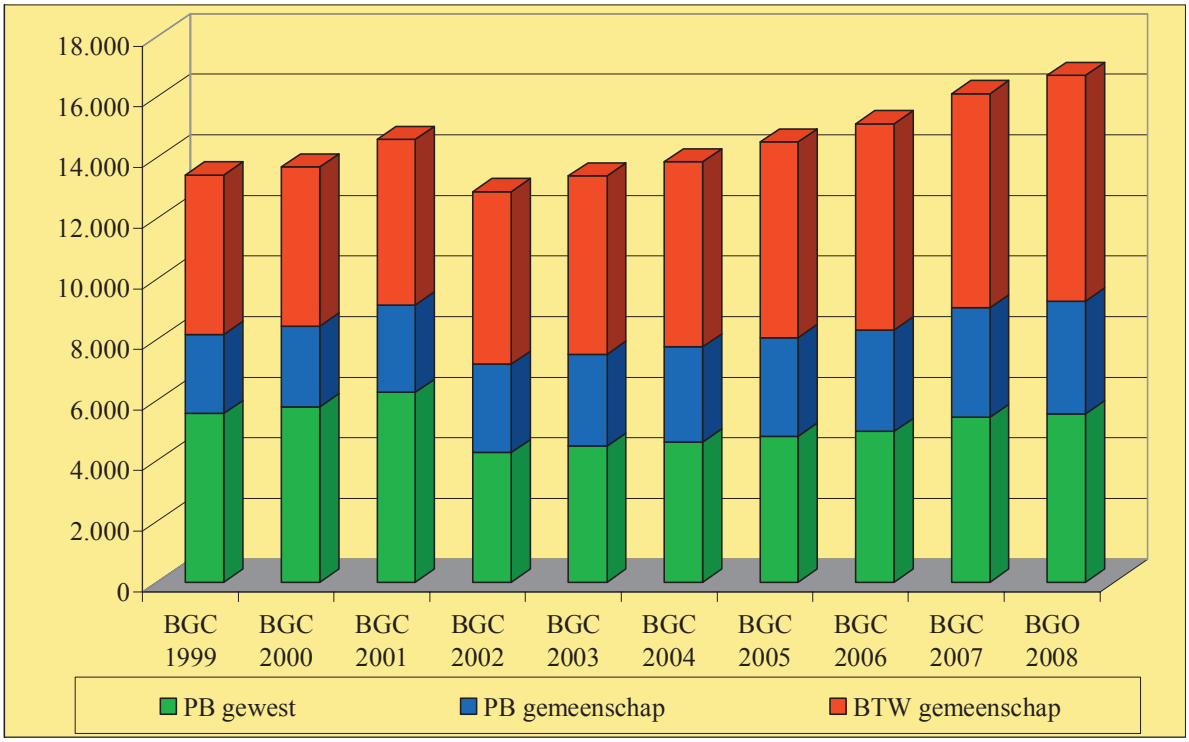
2.2. Resultaten

2.2.1. Algemeen

In 2008 zal de Vlaamse Gemeenschap ongeveer 75% van haar inkomsten uit de samengevoegde en gedeelde belastingen ontvangen. In 2001 was dit percentage nog een stuk hoger en bedroeg dit ongeveer 87%. De reden voor deze daling is terug te vinden in de effecten van het Lambermontakkoord, waarvan het cijfergedeelte kort wordt samengevat in paragraaf 8, tabel M.11.

Na Lambermont en met toepassing van de hierboven reeds opgenomen parameters wordt voor de ontvangsten uit de bijzondere financieringswet het volgende resultaat bekomen: grafiek M.2 geeft de evolutie weer van de samengevoegde en gedeelde belastingen (inclusief afrekening) uit de bijzondere financieringswet en dit vanaf de begrotingscontrole 1999. Tabel M.7 geeft dezelfde informatie.

Grafiek M.2 : Samengevoegde en gedeelde belastingen (in miljoen euro)

Tabel M.6 : Overzicht van de gedeelde en samengevoegde belastingen, inclusief afrekeningen (in mio euro)

	BGC 1999	BGC 2000	BGC 2001	BGC 2002	BGC 2003	BGC 2004
Gewest	**5.562,7**	**5.781,0**	**6.258,9**	**4.275,0**	**4.485,2**	**4.620,5**
PB	5.562,7	5.781,0	6.258,9	4.275,0	4.485,2	4.620,5
Gemeenschap	**7.870,6**	**7.904,9**	**8.343,9**	**8.606,0**	**8.905,6**	**9.241,0**
PB	2.610,3	2.667,7	2.886,7	2.916,9	3.039,3	3.134,4
BTW	5.260,3	5.237,2	5.457,2	5.689,1	5.866,3	6.106,7
Totaal	**13.433,3**	**13.685,9**	**14.602,8**	**12.881,0**	**13.390,9**	**13.861,5**

	BGC 2005	BGC 2006	BGC 2007	BGO 2008	Procentueel verschil
Gewest	**4.816,5**	**4.970,7**	**5.432,5**	**5.557,3**	**2,30%**
PB	4.816,5	4.970,7	5.432,5	5.557,3	2,30%
Gemeenschap	**9.698,9**	**10.147,8**	**10.679,6**	**11.156,4**	**4,47%**
PB	3.253,3	3.355,7	3.618,3	3.712,6	2,60%
BTW	6.445,5	6.792,1	7.061,2	7.443,8	5,42%
Totaal	**14.515,3**	**15.118,5**	**16.112,1**	**16.713,8**	**3,73%**

De raming van de samengevoegde en gedeelde belastingen voor het begrotingsjaar 2005 houdt rekening met datgene dat bepaald is in de artikelen 33, §2bis en 47, §2bis van de bijzondere financieringswet. Krachtens deze artikelen – 33, §2bis voor de berekening van de samengevoegde belastingen en 47, §2bis voor de berekening van het PB-gedeelte van de gedeelde belastingen – worden, indien het rekenkundige gemiddelde van de jaarlijkse reële economische groei tijdens de periode 1993 tot en met 2004 lager is dan 2,00%, de samengevoegde belastingen respectievelijk het PB-gedeelte van de gedeelde belastingen voor het begrotingsjaar 2005 opnieuw berekend, doch op basis van een uniforme reële groei van 2,00% tijdens de begrotingsjaren 1993 tot en met 2005. Aangezien de berekening van de samengevoegde en gedeelde belastingen voor het huidige jaar gebaseerd is op de resultaten van het voorgaande jaar, beïnvloeden de artikelen 33, §2bis en 47, §2bis van de bijzondere financieringswet eveneens de ramingen voor de begrotingsjaren 2006 en volgende.

2.2.2. Samengevoegde belastingen

De samengevoegde belastingen kunnen voor het begrotingsjaar 2008 op 5.569.015 duizend euro geraamd worden. Dit bedrag houdt geen rekening met de afrekening 2007 (zie paragraaf 2.2.4.). De Lambermonteffecten die gelden voor de gewesten zijn wel in de ramingen opgenomen. De hierboven getoonde tabel M.2 dient als leidraad voor deze bondige uiteenzetting.

Krachtens het Lambermontakkoord werd de gewestaftrek ingevoerd. De gewestaftrek, de zogenaamde negatieve term, betreft een correctie op het basisbedrag dat vanuit de PB-opbrengsten krachtens de bijzondere financieringswet aan de gewesten wordt toegekend en dient als compensatie voor de bijkomende gewestbelastingen waarvan de opbrengst eveneens krachtens het Lambermontakkoord aan de gewesten wordt toegewezen. De gewestaftrek wordt bekomen door het gemiddelde te berekenen van de realisaties 1999 tot en met 2001, uitgedrukt in prijzen 2002, van bepaalde gewestbelastingen. Vanaf 2003 wordt dit bedrag aangepast aan de inflatie en de economische groei. Het is mede deze aftrek die maakt dat de samengevoegde en gedeelde belastingen vanaf 2002 lager uitvallen dan voorgaande jaren. Voor 2008 wordt de gewestaftrek geraamd op 2.586.927 duizend euro.

Naast de toepassing van de negatieve term, werden aan de gewesten ook extra middelen toegekend voor enkele nieuwe bevoegdheden die naar de gewesten werden overgeheveld. Het betreft hier de bevoegdheden van landbouw en zeevisserij, gemeenten en provincies, buitenlandse handel en een gedeelte van het wetenschappelijk onderzoek. De extra middelen die voor deze bevoegdheden worden overgedragen, zijn opgesomd in de bijzondere financieringswet. In totaal gaat het – opnieuw zonder afrekening - voor het begrotingsjaar 2008 om 70.786 duizend euro. Deze middelen worden mee verrekend in de PB-middelen die worden toegewezen aan de gewesten via de bijzondere financieringswet. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de samenstelling van dit bedrag.

Tabel M.7 : De nieuwe bevoegdheden (in duizend euro)

Bevoegdheid	BGC 2002	BGC 2003	BGC 2004	BGC 2005	BGC 2006	BGO 2007	BGC 2007	BGO 2008
Landbouw en zeevisserij	21.654	22.374	23.229	24.096	24.891	26.075	26.097	27.338
Wetenschappelijke instellingen	21.425	22.138	22.985	23.843	24.629	25.800	25.822	27.050
Uitvoerbeleid	9.288	9.692	10.077	10.453	10.796	11.392	11.402	11.888
Lokale overheden	3.805	3.673	3.815	3.962	4.093	4.298	4.302	4.510
Totaal	**56.172**	**57.876**	**60.105**	**62.354**	**64.410**	**67.564**	**67.623**	**70.786**

2.2.3. Gedeelde belastingen

De gedeelde belastingen kunnen voor het begrotingsjaar 2008 op 11.130.120 duizend euro geraamd worden. Dit bedrag houdt geen rekening met de afrekening 2007 (zie paragraaf 2.2.4.) en de dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld (zie paragraaf 3.1.). De Lambermonteffecten die gelden voor de gemeenschappen zijn wel in de raming opgenomen.

Krachtens de bijzondere financieringswet wordt aan de gemeenschappen een deel van de federaal geïnde personenbelasting en belasting op de toegevoegde waarde doorgestort. Beide doorstortingen worden voor 2008 op respectievelijk 3.718.199 en 6.359.301 duizend euro geraamd. Bovenop deze bedragen wijst artikel 38, §3bis van de bijzondere financieringswet aan de gemeenschappen nog extra middelen toe vanuit de belasting op de toegevoegde waarde. Deze middelen zijn exhaustief in de bijzondere wet ter financiering van gewesten en gemeenschappen opgenomen.

Laatstgenoemde toegewezen middelen worden verdeeld in twee delen. Het eerste deel (dat in 2002 35% bedraagt van het in totaal toegewezen gedeelte) wordt verdeeld over de twee gemeenschappen a rato van de verdeelsleutel van de personenbelasting. Het tweede gedeelte (de resterende 65% in 2002) wordt verdeeld middels de verdeelsleutel van de leerlingen. Het eerste en tweede gedeelte veranderen van relatieve omvang gedurende de volgende jaren op die wijze dat in 2012 de verdeling van de extra BTW-middelen volledig gebeurt op basis van de verdeelsleutel van de personenbelasting. Het basisbedrag wordt jaarlijks geïndexeerd en vanaf 2007 ook jaarlijks aangepast aan de economische groei, zij het wel slechts a rato van 91%. Deze berekeningswijze levert jaar na jaar een gunstiger resultaat voor de Vlaamse Gemeenschap op. Voor 2008 worden de extra BTW-middelen voor de Vlaamse Gemeenschap op 1.052.620 duizend euro geraamd.

2.2.4. Afrekening 2007

Zoals hierboven reeds gesteld en blijkt uit tabel M.5, het parameteroverzicht, worden bij de begrotingsopmaak en -controle ook telkens de samengevoegde en gedeelde belastingen van het voorgaande begrotingsjaar herraamd. In concreto worden bij de begrotingsopmaak 2008 de samengevoegde en gedeelde belastingen met betrekking tot het jaar 2007 herraamd. Deze herraming wordt vergeleken met de raming die ter gelegenheid van de begrotingscontrole 2007 werd gemaakt. Tabel M.8 situeert dit afrekeningssaldo 2007 in het kader van de middelen bij de begrotingsopmaak 2008.

Tabel M.8 : Afrekening 2007 (in duizend euro)

	2007 bij BGC 2007 (1)	2007 bij BGO 2008 (2)	Afrekening 2007 (3) = (2) - (1)	2008 bij BGO 2008 (4)	BGO 2008 (5) = (4) + (3)	Begrotingspost (6)
Gewest						
PB-middelen	5.334.884	5.323.209	-11.675	5.569.015	5.557.340	
Totaal Gewest	**5.334.884**	**5.323.209**	**-11.675**	**5.569.015**	**5.557.340**	**ART CK4922B**
Gemeenschap						
PB-middelen	3.568.931	3.563.330	-5.602	3.718.199	3.712.598	
BTW-middelen	7.043.617	7.075.537	31.921	7.411.921	7.443.841	
Totaal Gemeenschap	**10.612.548**	**10.638.867**	**26.319**	**11.130.120**	**11.156.439**	**ART CI4921B**
Algemeen totaal	**15.947.432**	**15.962.076**	**14.644**	**16.699.135**	**16.713.779**	
(1) exclusief de afrekening 2006						
(2) exclusief de afrekening 2006						
(4) exclusief de afrekening 2007						

3. Dotaties vanwege de federale overheid

3.1. Dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld

Krachtens het Lambermontakkoord werd het kijk- en luistergeld omgevormd van een gemeenschapsbelasting naar een gewestbelasting. De gemeenschappen verkregen wel een dotatie ter compensatie voor het wegvallen van het kijk- en luistergeld. De berekening van de dotatie is gebaseerd op de gemiddelde netto-ontvangsten van het kijk- en luistergeld in 1999, 2000 en 2001, en dit in de betrokken gemeenschappen. Deze netto-ontvangsten moeten evenwel uitgedrukt worden in prijzen van 2002. Vanaf 2003 wordt het basisbedrag 2002 van de dotatie aangepast aan de inflatie.

Voor de Vlaamse Gemeenschap wordt deze dotatie in 2008 op 515.128 duizend euro geraamd, inclusief -496 duizend euro afrekening (zie stijging in rubriek 'Specifieke dotaties' in tabel M.1).

3.2. Dotatie voor tewerkstellingsprogramma's

Op basis van artikel 35 van de bijzondere financieringswet wordt onder bepaalde voorwaarden aan de gewesten een dotatie toegekend die overeenstemt met de werkloosheidsvergoeding van elke voltijds uitgedrukte arbeidsplaats die door de gewesten ten laste wordt genomen. Voor het begrotingsjaar 2008 wordt de bedoelde dotatie op 261.560 duizend euro geraamd.

3.3. Dotatie ter financiering van het universitair onderwijs voor buitenlandse studenten

Krachtens artikel 62 van de bijzondere financieringswet wordt aan de gemeenschappen een dotatie toegekend ter financiering van het universitair onderwijs dat aan buitenlandse studenten wordt verstrekt. De basisbedragen die in het bedoelde artikel zijn voorzien, worden jaarlijks aan de inflatie aangepast. Voor het begrotingsjaar 2008 wordt de bedoelde dotatie geraamd op 32.464 duizend euro, inclusief -31 duizend euro afrekening

4. De gewestelijke belastingen

De gewestelijke belastingen hebben de laatste jaren een vrij snelle groei gekend, dit ondermeer ingevolge enkele doorgevoerde fiscale beleidsmaatregelen, zoals de verlaging van de registratierechten, de invoering van de mee-

neembaarheid en het abattement en tenslotte ook de drastische verlaging van de schenkingsrechten. Met de additionele gewestbelastingen erbij, kan de totale opbrengst van de gewestbelastingen voor het begrotingsjaar 2008 op 4.495.895 duizend euro begroot worden (inclusief boetes en nalatigheidsinteresten; zie tabel M.10).

De additionele gewestbelastingen zijn die gewestbelastingen die krachtens het Lambermontakkoord in 2002 van de Federale Overheid naar de gewesten werden overgeheveld. Het gaat hier om het registratierecht (het nog niet overgedragen gedeelte), de hypotheekrechten, de schenkingsrechten, de verkeersbelasting op de autovoertuigen, de belasting op de inverkeersstelling en het eurovignet. De fiscale boetes die betrekking hebben op elk van deze belastingen werden mee overgeheveld naar de gewesten. Tabel M.9 geeft een overzicht van deze ramingen.

Tabel M.9 : Additionele gewestbelastingen (in duizend euro)

	BGC 2002	**BGC 2003**	**BGC 2004**	**BGC 2005**
Registratierechten (58,592%)	570.353	586.306	666.080	708.278
Hypotheekrechten	119.893	100.000	122.856	130.461
Schenkingsrechten	29.188	40.000	111.677	139.916
Verkeersbelasting	626.986	678.758	746.184	770.970
Belasting op de inverkeerstelling	129.980	149.750	173.379	182.978
Eurovignet	51.037	55.673	70.869	70.869
Totaal	**1.527.437**	**1.610.487**	**1.891.045**	**2.003.472**

	BGC 2006	**BGO 2007**	**BGC 2007**	**BGO 2008**
Registratierechten (58,592%)	903.774	976.956	984.500	1.063.499
Hypotheekrechten	174.222	204.363	145.401	146.720
Schenkingsrechten	241.356	264.179	214.953	214.953
Verkeersbelasting	798.700	824.580	841.612	857.182
Belasting op de inverkeerstelling	180.826	185.653	210.218	218.897
Eurovignet	81.083	88.060	72.554	72.359
Totaal	**2.379.961**	**2.543.791**	**2.469.238**	**2.573.610**

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt, worden de additionele gewestbelastingen bij de begrotingsopmaak 2008 op 2.573.610 duizend euro geraamd. Dit is 4,2% meer dan bij de begrotingscontrole 2007. De totale gewestbelastingen worden op 4.495.895 duizend euro geraamd. Dit is 234.854 duizend euro of 5,5% meer dan bij de begrotingscontrole 2007. Vooral de verkeersbelasting, de registratierechten en de successierechten worden in 2008 hoger ingeschat dan in 2007.

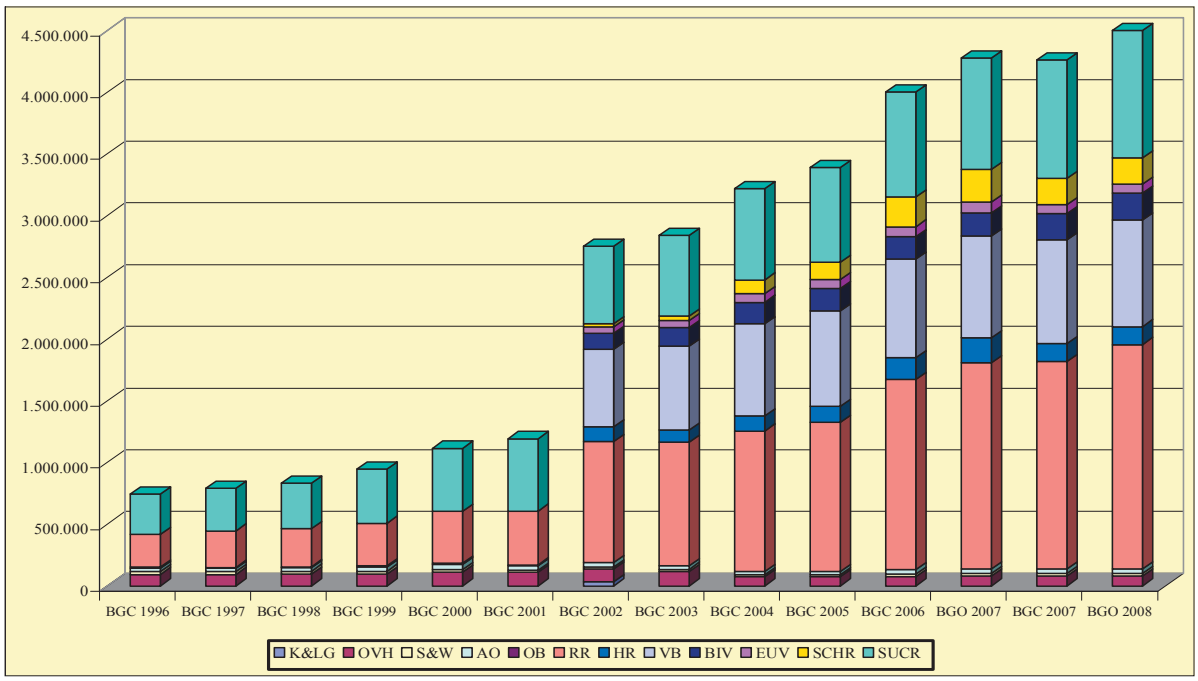
Inzake de gewestbelastingen komt in 2008 de maatregel op kruissnelheid die in 2007 werd geïmplementeerd inzake de successierechten. Er wordt immers in 2008 rekening gehouden met een minderontvangst van 45 miljoen euro voor de vrijstelling van de gezinswoning voor de langstlevende partner bij het overlijden van de andere partner. Bovendien wenst de Vlaamse regering in 2008 een vrijstelling in te voeren van de verkeersbelasting op aanhangwagens die eigendom zijn van natuurlijke personen. Deze minderontvangst wordt op 4 miljoen euro geraamd.

Tot slot geven tabel M.10 en grafiek M.3 een samenvattend overzicht.

Tabel M.10 : De gewestelijke belastingen 2008 (inclusief boetes en nalatigheidsintresten) (in duizend euro)

	Basis	Intresten	Boetes	Totaal
Kijk- en luistergeld	0	0	0	0
Onroerende voorheffing	77.735	4.372	0	82.107
Belasting op de spelen en weddenschappen	19.657	25	0	19.682
Belasting op de automatische ontspanningstoestellen	38.015	21	0	38.036
Openingsbelasting op de slijterijen van gegiste	0	0	0	0
Registratierechten	1.812.647	46	2.400	1.815.093
Hypotheekrechten	146.718	0	2	146.720
Verkeersbelasting op de autovoertuigen	855.056	65	2.061	857.182
Belasting op de inverkeersstelling	218.881	16	0	218.897
Eurovignet	71.590	1	768	72.359
Schenkingsrechten	214.832	17	104	214.953
Successierechten en recht van overgang bij overlijden	1.013.208	11.267	6.391	1.030.866
Totaal	**4.468.339**	**15.830**	**11.726**	**4.495.895**

Grafiek M.3 : De begrote gewestelijke belastingen over de periode 1996 – 2008 (in duizend euro)

5. Toegewezen ontvangsten

Aan een begrotingsfonds toegewezen of geaffecteerde ontvangsten zijn ontvangsten die voorbehouden worden voor het dekken van bepaalde duidelijk omschreven uitgaven. De belangrijkste toegewezen ontvangsten in de middelenbegroting 2008 zijn :

– de inschrijvingsgelden van het deeltijds kunstonderwijs (programma FF);

– de terugbetaling van salarissen en salaristoelagen in de onderwijssector (programma FC);

– de inkomsten in het kader van het medisch-sociaal beleid (programma GD);

– de inkomsten van het Energiefonds (programma LE);

– de inkomsten van het Vernieuwingsfonds (programma ND).

6. Andere ontvangsten

De andere ontvangsten betreffen niet-fiscale, niet-toegewezen ontvangsten die niet als opbrengsten uit kredietverleningen of deelnemingen kunnen bestempeld worden. Tot deze categorie behoren o.a.:

– de ontvangen renten in het kader van een autonoom kas- en schuldbeheer (programma CG) (21,5 miljoen euro);

– de opbrengsten aan dividenden (programma EC) (32,5 miljoen euro).

Een bijzondere plaats binnen deze categorie wordt ingenomen door de Lotto-middelen (programma CI). Volgens artikel 62bis van de bijzondere financieringswet krijgt elke gemeenschap een bepaald percentage van de te verdelen winst van de Nationale Loterij toegewezen. De federale ministerraad dient hiertoe de uitkeerbare winst te bepalen. Voor de raming bij de begrotingsopmaak 2008 wordt er uitgegaan van de voorlopige winstverdeling ten belope van 36,0 miljoen euro.

7. Kredietverleningen en deelnemingen

De kredietverleningen en deelnemingen worden in de algemene toelichting als een aparte middelencategorie weergegeven omwille van de bijzondere plaats die zij innemen in het geheel. Om de overgang te maken van algemene ontvangsten naar ESR gecorrigeerde ontvangsten worden zij immers niet in acht genomen (zie paragraaf 9). Belangrijke opbrengsten uit kredietverleningen en deelnemingen in de middelenbegroting 2008 zijn de ontvangsten uit de verkoop van de Indaver participatie (programma CC) (50,0 miljoen euro). In 2008 worden er in het fonds ter valorisatie van de GIMV-participatie (programma CC) geen nieuwe inkomsten verwacht.

8. Lambermontoverzicht

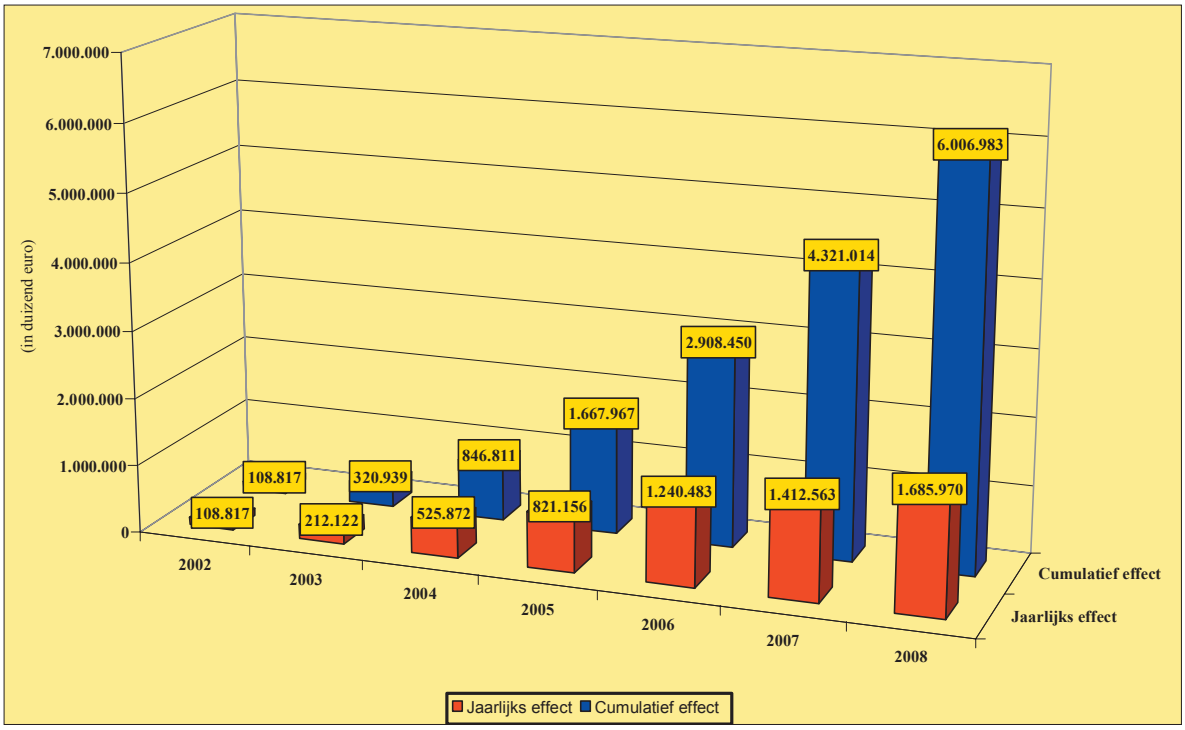
Om het overzicht te behouden geven onderstaande tabel en grafiek een samenvatting van de budgettaire implicaties van het Lambermontakkoord. Iedere budgettaire implicatie werd in de vorige paragrafen reeds inhoudelijk toegelicht.

Tabel M.11 : Budgettaire gevolgen van het Lambermontakkoord (inclusief afrekening) (in duizend euro)

Omschrijving maatregel	**BGC 2002**	**BGC 2003**	**BGC 2004**	**BGC 2005**
Gewestaftrek	-2.108.768	-2.168.705	-2.243.530	-2.307.778
Extra bevoegdheden	56.172	57.661	59.814	61.941
Extra BTW-middelen	118.259	211.633	309.585	545.753
Aandeel winst Nationale Loterij	27.243	34.021	34.013	34.100
Dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld	455.286	466.503	474.745	483.668
Kijk- en luistergeld	33.188	523	200	0
Additionele gewestbelastingen	1.527.437	1.610.487	1.891.045	2.003.472
Totaal effect	**108.817**	**212.122**	**525.872**	**821.156**

Omschrijving maatregel	BGC 2006	BGO 2007	BGC 2007	BGO 2008
Gewestaftrek	-2.383.694	-2.497.262	-2.499.946	-2.593.367
Extra bevoegdheden	63.958	68.025	68.204	70.993
Extra BTW-middelen	646.283	834.323	833.545	1.083.606
Aandeel winst Nationale Loterij	34.137	36.550	36.550	36.000
Dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld	499.838	506.550	504.972	515.128
Kijk- en luistergeld	0	0	0	0
Additionele gewestbelastingen	2.379.961	2.543.791	2.469.238	2.573.610
Totaal effect	**1.240.483**	**1.491.977**	**1.412.563**	**1.685.970**

Grafiek M.4 : Budgettaire gevolgen van het Lambermontakkoord (inclusief afrekening) (in duizend euro)

9. ESR gecorrigeerde ontvangsten

Om de overgang te maken van totale begrote ontvangsten naar ESR gecorrigeerde ontvangsten dienen op het eerstgenoemde bedrag een aantal correcties te worden aangebracht. De onderstaande tabel geeft hiervan een overzicht.

Tabel M.12 : ESR gecorrigeerde ontvangsten in de algemene middelenbegroting (in duizend euro)

	BGC 2006	BGO 2007	BGC 2007	BGO 2008
Totale ontvangsten	20.239.268	21.457.785	21.635.619	22.357.184
Deelnemingen en kredietverleningen (ESR code 8)	-22.909	-40.806	-170.306	-50.655
Dotaties van instellingen behorende tot de consolidatiekring (ESR code 463 / 464 en 663 / 664)	-1.188	-797	-279	-3.445
Correctie aanrekening ontvangsten	24.253	27.500	27.500	27.500
ESR gecorrigeerde ontvangsten algemene begroting	**20.239.424**	**21.443.682**	**21.492.534**	**22.330.584**

Vooreerst worden de ontvangsten, begroot in het kader van kredietverleningen en deelnemingen (ESR code 8), geneutraliseerd. Een volgende correctie heeft te maken met de consolidatie van de Vlaamse ministeries met hun instellingen.

De laatste correctie houdt verband met de aanrekening van de ontvangsten. Concreet wordt de geraamde opbrengst van de gewestbelastingen aangepast in functie van de inning door de Vlaamse Overheid als het over de onroerende voorheffing gaat of in functie van de inkohieringen door de Federale Overheid en doorstorting aan Vlaanderen als het over de andere gewestbelastingen gaat ([1]).

10. De te consolideren instellingen

Om tot de ESR gecorrigeerde ontvangsten van de te consolideren instellingen te komen, moet de redenering uiteengezet in paragraaf 9 ook op deze instellingen worden toegepast. De onderstaande tabel geeft een overzicht van hun eigen ontvangsten. Hierbij werden de instellingen met belangrijke bedragen aan eigen ontvangsten apart vermeld.

Tabel M.13 : ESR gecorrigeerde ontvangsten van de te consolideren instellingen (in duizend euro)

	BGC 2006	BGO 2007	BGC 2007	BGO 2008
MINA	154.510	141.930	158.134	156.258
VIF	51.288	43.897	43.897	58.932
Loodswezen	68.430	71.623	72.270	75.360
Andere instellingen met DAB-vorm	12.027	13.074	13.934	13.978
VDAB	125.897	103.836	115.683	122.480
NV Waterwegen en Zeekanaal	50.962	47.804	47.804	55.312
VRT	158.374	165.893	183.499	177.270
Kind & Gezin	93.950	101.484	100.800	102.437
VAPH	30.287	22.857	22.852	22.912
VVM - De Lijn	127.298	127.297	176.932	187.335
Andere instellingen met VOI-vorm	174.038	150.008	199.184	199.340
Totaal	**1.047.061**	**989.703**	**1.134.989**	**1.171.614**

De ESR gecorrigeerde ontvangsten van het *Minafonds* zijn in hoofdzaak afkomstig van de milieuheffingen. Deze heffingen worden geïnd door de Vlaamse openbare milieu-instellingen. Meer bepaald int OVAM de afvalstoffenheffing, VMM de waterheffingen en VLM de administratieve geldboetes in het kader van MAP III.

De ontvangsten uit de afvalstoffenheffing worden op 50,8 miljoen euro geraamd. Voor de oppervlaktewaterheffing kan voor de eerste maal sinds de invoering van de gewestelijke saneringsbijdrage een verhoging worden genoteerd met 2 miljoen euro tot 57,5 miljoen euro. De raming aan inkomsten uit de grondwaterheffing volgt deze stijgende lijn. Ze bedraagt 22,8 miljoen euro. De ontvangsten uit de vroegere mestheffingen aangevuld met de nieuwe administratieve geldboetes worden begroot op 10,8 miljoen euro.

Het merendeel van de ESR gecorrigeerde ontvangsten van het *VIF* wordt verklaard door de opbrengsten van nevenbedrijven langs autosnelwegen (18 miljoen euro). Verder haalt het VIF zijn ontvangsten uit retributies van openbare domeinen (7,3 miljoen euro), uit opbrengsten van watervangen vanwege de havenbedrijven (2,8 miljoen euro), uit schaderegelingen voortvloeiend uit het beheer van openbare domeinen (11 miljoen euro), uit de verkoop van onroerende goederen (17,1 miljoen euro) en uit de financiering door Europese instellingen van mobiliteitsuitgaven (1,1 miljoen euro). De diverse ontvangsten bedragen 1,7 miljoen euro.

[1] Hoge Raad van Financiën, Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid, Evaluatie van de uitvoering van het Stabiliteitsprogramma in 2006 en vooruitzichten voor 2007 - 2011, juli 2007, blz. 89-90.

Het *Loodswezen* staat in voor het beloodsen van zeeschepen van en naar de Vlaamse havens. De ESR gecorrigeerde ontvangsten bestaan in hoofdzaak uit loodsgelden. Door de sterke stijging van de trafiek op de havens van Antwerpen en Zeebrugge worden de ontvangsten uit loodsgelden in 2008 op 72 miljoen euro geraamd. Dit is 3 miljoen euro meer dan in 2007. Tot slot genereert het Loodswezen nog 2,8 miljoen euro aan diverse ontvangsten.

De ESR gecorrigeerde ontvangsten van de *VDAB* worden geraamd op 122 miljoen euro. Dit bedrag is hoofdzakelijk samengesteld uit verkopen van niet-duurzame goederen en diensten (73,0 miljoen euro voortkomende uit eigen of uitbestede opleidingen ten behoeve van bedrijven of uit gezamenlijke projecten met derden zoals werkwinkels), inkomensoverdrachten vanuit Europese maatregelen (37,5 miljoen euro) en inkomensoverdrachten van de Federale Overheid voor het federale inschakelingsplan (10,5 miljoen euro).

De *NV Waterwegen en Zeekanaal* haalt zijn ESR gecorrigeerde ontvangsten voornamelijk uit scheepvaartrechten, cijnsrechten, retributies en inkomsten uit watervangen. Ze vertegenwoordigen samen een bedrag van 20,6 miljoen euro. De overige ontvangsten bestaan hoofdzakelijk uit de recuperatie van belastingen en heffingen (27,4 miljoen euro). Tot slot ontvangt de NV Waterwegen en Zeekanaal een investeringsbijdrage van de NV BAM ten belope van 7 miljoen euro.

De ESR gecorrigeerde ontvangsten van de *VRT* worden op 177 miljoen euro begroot. Deze ontvangsten bestaan hoofdzakelijk uit de verkopen van niet-duurzame goederen en diensten (139,6 miljoen euro uit sponsoring, radioreclame en andere overeenkomsten met derden) en uit de recuperatie van de belasting op de toegevoegde (27,8 miljoen euro). Tenslotte wordt ook 8 miljoen euro ontvangen uit de verkoop van niet-duurzame goederen en diensten aan het buitenland.

De ESR gecorrigeerde ontvangsten van *Kind en Gezin* bedragen 102,4 miljoen euro. De ouderbijdragen ter waarde van 99,0 miljoen euro zijn hiervan het belangrijkste bestanddeel. Deze ouderbijdragen kunnen opgesplitst worden in ouderbijdragen voor kinderdagverblijven ter waarde van 38,8 miljoen euro, ouderbijdragen voor diensten voor opvanggezinnen ter waarde van 60,2 miljoen euro en bijdragen voor adoptie ter waarde van 13 duizend euro. Door het stijgende aantal geboorten nemen deze ouderbijdragen toe met 2% ten opzichte van de begroting 2007. Kind en Gezin ontvangt tevens 2,4 miljoen euro aan sociale Maribel.

De totale ESR gecorrigeerde ontvangsten van het *VAPH* bedragen 22,9 miljoen euro. De twee belangrijkste componenten zijn enerzijds de terugvorderingen binnen de residentiële sector en anderzijds de terugvorderingen binnen de individuele materiële bijstand. Deze nemen respectievelijk 83% en 11% van het totaal voor hun rekening.

De totale ESR gecorrigeerde ontvangsten van de *VVM - De Lijn* bedragen 187,3 miljoen euro voor het begrotingsjaar 2008. Het merendeel ervan betreft opbrengsten uit de verkoop van tickets en abonnementen aan bedrijven en privé-gebruikers (137,7 miljoen euro). De overige ontvangsten resulteren uit de recuperatie van belastingen en heffingen (49,6 miljoen euro).

Als de resultaten van de Vlaamse ministeries en van de te consolideren instellingen worden samengevoegd, levert dit het volgende resultaat op aan ESR gecorrigeerde ontvangsten van de Vlaamse Overheid.

Tabel M.14 : ESR gecorrigeerde ontvangsten van de Vlaamse Overheid (in duizend euro)

	BGC 2006	**BGO 2007**	**BGC 2007**	**BGO 2008**
Vlaamse ministeries	20.239.424	21.443.682	21.492.534	22.330.584
Te consolideren instellingen	1.047.061	989.703	1.134.989	1.171.614
Totaal	**21.286.485**	**22.433.385**	**22.627.523**	**23.502.198**

HOOFDSTUK IV

DE UITGAVENBEGROTING

De beleidsruimte van de Vlaamse overheid neemt in 2008 met 1,1 miljard toe. Aan deze sterke stijging liggen twee belangrijke factoren aan de basis. Enerzijds nemen de geconsolideerde ontvangsten met 874 miljoen euro toe, anderzijds daalt het te respecteren overschot op de begroting met 310 miljoen euro.

De toegenomen beleidsmarge wordt aangewend om de toegenomen kosten bij constant beleid (= volledige uitvoering geven aan alle in het verleden genomen beleidsbeslissingen) te financieren, nieuwe beleidsinitiatieven te initiëren en (benodigde) reserves aan te leggen.

De nieuwste ramingen van het planbureau voorzien in een overschrijding van de spilindex in januari 2008. Dit geeft aanleiding tot het aanleggen van een indexprovisie ten belope van 172 miljoen euro.

Gezien de onzekere economische vooruitzichten, is er uit voorzichtigheidsoverwegingen aan uitgavenzijde een conjunctuurprovisie van 161 miljoen euro ingeschreven.

Naast deze extra voorziene uitgaven m.b.t. het constante beleid en de extra reserveringen, komt er ook een groot deel beleidsmarge vrij voor nieuwe initiatieven. Deze nieuwe initiatieven worden verder in detail besproken.

Tenslotte valt op te merken dat de Vlaamse regering, ingeval van extra overdrachten naar het FFEU eind 2007, bij de begrotingscontrole 2008 zal nagaan hoeveel extra beleidsmarge kan worden ingezet in het beleidsdomein wetenschapsbeleid en innovatie teneinde de zogenaamde Lissabon-norm te behalen.
De middelen die reeds zijn verworven in het Toekomstfonds bieden Vlaanderen in de toekomst budgettair comfort inzake vergrijzing en mogelijke verdere stappen in de staatshervorming.

Hierna wordt vooreerst een overzicht geboden van de berekening van de beleids- en betaalkredieten naar aanleiding van de aangepaste begroting 2007 en de initiële begroting 2008. Hierbij wordt er ook in een apart overzicht met betrekking tot de beleids- en betaalkredieten van het FFEU voorzien.

Vervolgens wordt de evolutie van de beleids- en betaalkredieten verder opgedeeld per beleidsdomein.

In navolging van de vergelijking van de beleids- en betaalkredieten per beleidsdomein, wordt er tenslotte per beleidsdomein voorzien in een korte bespreking van de belangrijkste budgettaire maatregelen.

1. De beleids- en betaalkredieten

1.1. De beleidskredieten

Voor de berekening van de beleidskredieten dient een onderscheid gemaakt te worden tussen de berekening van de beleidskredieten bij de ministeries (excl. DAB's) enerzijds en bij de te consolideren instellingen anderzijds.

Vooreerst wordt er ingegaan op de berekening van de beleidskredieten bij de ministeries.

1.1.1. Beleidskredieten ministeries

Bij de beleidskredieten van de ministeries vertrekt men vanuit de som van de niet-gesplitste kredieten, de bijkredieten voorgaande jaren en de gesplitste vastleggingskredieten. Deze kredieten worden aangevuld met de voorziene ontvangsten uit begrotingsfondsen.

Op bovenstaande som worden enkele correcties doorgevoerd, die overwegend ook in de berekening van betaalkredieten dienen doorgevoerd te worden.

– Ten eerste wordt de som van bovenstaande kredieten gezuiverd voor de kredieten die voorzien zijn voor participaties en deelnemingen (ESR 8), en voor aflossingen (ESR 9). Deze kredieten dienen namelijk niet te worden meegenomen in de berekening van het vorderingensaldo van de Vlaamse Gemeenschap.

– Ten tweede wordt een correctie doorgevoerd voor de kredieten die bestemd zijn voor de te consolideren instellingen van de Vlaamse Gemeenschap[2]. Het beleid dat met deze kredieten kan gevoerd worden, wordt verder meegenomen bij de te consolideren instellingen (zie infra).

– Ten derde dient er opgemerkt te worden dat er in de begroting van de ministeries ook vastleggingsmachtigingen (met resp. vereffeningskredieten) kunnen opgenomen worden, die niet voor een te consolideren instelling bestemd zijn (vb ESF-agentschap). In voorkomend geval wordt het vereffeningskrediet vervangen door de machtiging. De verbintenissenmachtiging van het VWF wordt evenwel niet in rekening gebracht, omdat deze machtiging niet volledig in ESR-uitgaven voor het ministerie RWO zal omgezet worden.

– Ten vierde wordt het bij de begrotingsopmaak 2007 ingeschreven provisioneel gesplitst vastleggingskrediet t.b.v. 50 miljoen euro voor vastlegging of hervastlegging van overgenomen verbintenissen, benodigd voor de technische verwerking van eventuele taakverschuivingen in het kader van de opstart van het Beter Bestuurlijk Beleid, gecorrigeerd op de voorziene beleidskredieten. Dit omwille van het feit dat eventuele vastleggingen die hieruit ressorteren, aanleiding geven tot een evenredige verlaging van de openstaande verplichtingen. In de begroting 2008 zijn er in dit kader geen kredieten meer voorzien.

– Ten vijfde wordt het bij de begrotingsopmaak 2007 ingeschreven provisioneel gesplitst vastleggingskrediet t.b.v. 75 miljoen euro ter compensatie van geannuleerde openstaande verplichtingen, gecorrigeerd op de voorziene beleidskredieten. Dit omwille van het feit dat eventuele vastleggingen die hieruit ressorteren, meer dan evenredig gecompenseerd worden door verlaging van nog openstaande verplichtingen. In de begroting 2008 zijn er in dit kader geen kredieten meer voorzien.

– Ten slotte wordt er een correctie doorgevoerd voor de ingeschreven conjunctuurprovisie. Deze conjunctuurprovisie kan namelijk eventueel worden gebruikt voor de afbouw van impliciete schuld, op het moment dat de nu ingeschreven ontvangsten zich effectief zouden realiseren en er niet naar het FFEU wordt getransfereerd. In dit geval kan de begrote conjunctuurprovisie uit de beleidskredieten worden getrokken.

Een laatste opmerking die dient gemaakt te worden, heeft betrekking op de ingeschreven intrestkredieten m.b.t. de uitstaande directe en indirecte schuld. Aangezien deze intrestlasten effectief dienen te worden betaald en niet eerder in beleidskredieten zijn voorzien en gezien er van het standpunt wordt vertrokken dat de definitie van de beleidskredieten zo nauw mogelijk dient aan te sluiten bij de definitie van betaalkredieten, worden de intrestkredieten behouden in de beleidskredieten[3]. Anderzijds is het wel zo dat er met de kredieten die voorzien zijn voor de betaling van intresten geen beleid kan gevoerd worden.

1.1.2. Beleidskredieten van te consolideren instellingen (DAB's, VOI's, IVA's met rp, EVA's)

Voor de berekening van de beleidskredieten van de te consolideren instellingen wordt een onderscheid gemaakt tussen de te consolideren instellingen die in hun begroting een opsplitsing maken tussen vastleggings- en ordonnanceringskredieten en de andere instellingen met enkel een begroting in ordonnanceringskredieten.

---

[2] Voor het Pensioenfonds, het pensioenfonds van de VRT en het Zorgfonds worden de kredieten die jaarlijks zijn voorzien bij de ministeries niet gecorrigeerd en bijgevolg meegerekend als beleidskredieten van de ministeries. De in rekening te brengen reserve-evolutie van deze instellingen worden als een correctielijn ingevoegd in de algemene tabel m.b.t. de beleidskredieten (ministeries + te consolideren instellingen).

[3] De correctie m.b.t. de *gelopen* intresten wordt als een correctielijn ingevoegd in de algemene tabel m.b.t. de beleidskredieten.

Bij de instellingen met een opsplitsing in de begroting tussen vastleggings- en ordonnanceringskredieten, wordt het vastleggingskrediet (gecorrigeerd voor participaties en deelnemingen, schuldaflossing, dotaties naar andere te consolideren instellingen, reserve-opbouw en over te dragen saldi) genomen.
De ingeschreven vastleggingskredieten bevatten in ieder geval ook de machtigingen en gesplitste dotatieartikelen die zijn ingeschreven in de begrotingen van de ministeries.

Voor de overige te consolideren instellingen wordt van de hypothese vertrokken dat de vastleggingskredieten gelijk zijn aan de ingeschreven ordonnanceringskredieten (gecorrigeerd voor participaties en deelnemingen, schuldaflossing, dotaties naar andere te consolideren instellingen, reserve-opbouw en over te dragen saldi).
Deze vastleggingskredieten worden evenwel nog verder gecorrigeerd voor het geval er een machtiging of een gesplitst dotatieartikel is ingeschreven in de begrotingen van de ministeries. In dit geval wordt het verschil tussen de in de begroting van de ministeries ingeschreven machtiging en het in de begroting van de ministeries ingeschreven vereffeningskrediet gecorrigeerd op de totaal ingeschreven kredieten van de instelling.

Wat betreft de VOI A FFEU wordt er vanuit gegaan dat de beleidskredieten die hier worden ingeschreven het gevolg zijn van de recuperatie van vroeger gestemde beleidskredieten. In de begroting 2008 wordt uitgegaan van een recuperatie van 125 miljoen euro aan beleidskredieten.
Voor de bepaling van het verschil tussen de betaal- en beleidskredieten laten we het FFEU buiten beschouwing, omdat er bij de recuperatie van beleidskredieten ook steeds evenveel betaalkredieten moeten kunnen gerecupereerd worden binnen de begroting van een bepaald jaar. Dit zorgt ervoor dat er bij het ontstaan van beleidskredieten voor het FFEU, er tevens evenveel betaalkredieten voorzien worden om aan de verbintenissen te voldoen. Voor de vergelijking van de beleids- en betaalkredieten wordt het FFEU bijgevolg buiten beschouwing gelaten.

Met betrekking tot de intrestkredieten kan dezelfde opmerking gemaakt worden als bij de ministeries.

1.1.3. Beleidskredieten ministeries + te consolideren instellingen

In onderstaande tabel U.1 wordt een overzicht gegeven van de totale beleidskredieten van de ministeries en de te consolideren instellingen bij BC 2007 en BO 2008. Hierbij worden tevens correctielijnen m.b.t. gelopen intresten en reserve-evoluties bij het Pensioenfonds, Pensioenfonds VRT en het Zorgfonds ingevoegd.

Tabel U.1 geeft de toename van de beleidskredieten met 1,1 miljard euro weer.

Tabel U.1: Totaal beleidskredieten BC 2007 en BO 2008 (in duizend euro)

	BC 2007 (a)	**BO 2008 (b)**	**(b) – (a) = (c)**
Beleidskredieten ministeries + te consolideren instellingen	22.212.848	23.289.412	1.076.564
Reserve-evolutie Pensioenfonds(*)	-1.312	-329	983
Reserve-evolutie Pensioenfonds VRT	0	0	0
Reserve-evolutie Zorgfonds	-19.173	1.922	21.095
Correctie gelopen intresten	-2.507	-1.276	1.231
TOTAAL	**22.189.856**	**23.289.729**	**1.099.873**

(*) Teneinde de link met de berekening van het vorderingensaldo zo groot mogelijk te houden, wordt reserveopbouw, resp. reserveafbouw, beschouwd als zijnde minder beleidskrediet, resp. meer beleidskrediet.

1.2. Betaalkredieten

Voor de berekening van de betaalkredieten, wordt eveneens een opsplitsing gemaakt tussen betaalkredieten bij de ministeries (excl. DAB's) en betaalkredieten bij de te consolideren instellingen.

1.2.1. Betaalkredieten ministeries

Bij de betaalkredieten vertrekt men van de sommatie van de niet-gesplitste kredieten, de bijkredieten voorgaande jaren, de variabele kredieten en de gesplitste ordonnanceringskredieten.

Op bovenstaande som worden enkele correcties doorgevoerd, zoals in de berekening van het ESR-vorderingensaldo van de Vlaamse overheid. Zo wordt er gecorrigeerd voor uitgaven m.b.t. participaties en deelnemingen (ESR-8), schuldaflossing (ESR-9) en kredieten bestemd voor te consolideren instellingen[4].

Voor de conjunctuurprovisie wordt aan betaalzijde geen correctie doorgevoerd (zie supra).

Vergelijkbaar met de berekening van het ESR-vorderingensaldo wordt er geen correctie doorgevoerd voor de ingeschreven intrestkredieten[5].

1.2.2. Betaalkredieten van te consolideren instellingen (DAB's, VOI's, IVA's met rp, EVA's)

Voor de bepaling van de betaalkredieten van de te consolideren instellingen wordt er vertrokken van de voorziene betaalkredieten in de respectievelijke begrotingen van de instellingen.
Hierop worden correcties doorgevoerd voor participaties en deelnemingen, schuldaflossing, dotaties naar andere te consolideren instellingen, reserve-opbouw en over te dragen saldi.

Zoals hierboven gesteld zijn de betaalkredieten die voorzien zijn bij de VOI A FFEU, gerecupereerde betaalkredieten van voorgaande en het huidige begrotingsjaar. In een zelfde redenering als bij de beleidskredieten wordt het FFEU ook hier buiten beschouwing gelaten._

In het kader van de begrotingsnormering dient er mee rekening gehouden te worden dat de afroming van betaalkredieten naar het FFEU pas kan gebeuren op het moment dat de geraamde middelen ook effectief worden gerealiseerd. Ten tweede zorgt de werking van het FFEU voor een spreiding van de betaalverplichting doorheen de tijd. Op het moment dat er effectief aan betaalverplichtingen wordt voldaan, wordt tevens het ESR-vorderingensaldo belast.

In onderstaande tabel U.2 wordt een overzicht gegeven van de bij BC 2007 en BO 2008 voorziene betaalkredieten binnen het FFEU.

Tabel U.2: Voorziene betaalkredieten binnen het FFEU (in duizend euro)

	BC 2007 (a)	**BO 2008 (b)**	**(b) – (a) = (c)**
Betaalkredieten FFEU	146.621	148.505	1.884

1.2.3. Betaalkredieten ministeries + te consolideren instellingen

In onderstaande tabel U.3 wordt een overzicht gegeven van de totale betaalkredieten van de ministeries en de te consolideren instellingen bij BC 2007 en BO 2008. Hierbij worden tevens correctielijnen m.b.t. de gelopen intresten en reserve-evoluties bij het Pensioenfonds, Pensioenfonds VRT en het Zorgfonds ingevoegd.

Tabel U.3 geeft de stijging van de betaalkredieten met 1,1 miljard euro weer.

---

[4] Net zoals bij de berekening van de beleidskredieten wordt de eventueel in rekening te brengen reserve-evolutie van het Pensioenfonds, het pensioenfonds van de VRT en het Zorgfonds als een correctielijn in de algemene tabel m.b.t. de betaalkredieten ingevoegd (ministeries + te consolideren instellingen).

[5] De correctie m.b.t. de **gelopen** intresten wordt als een correctielijn ingevoegd in de algemene tabel m.b.t. de betaalkredieten.

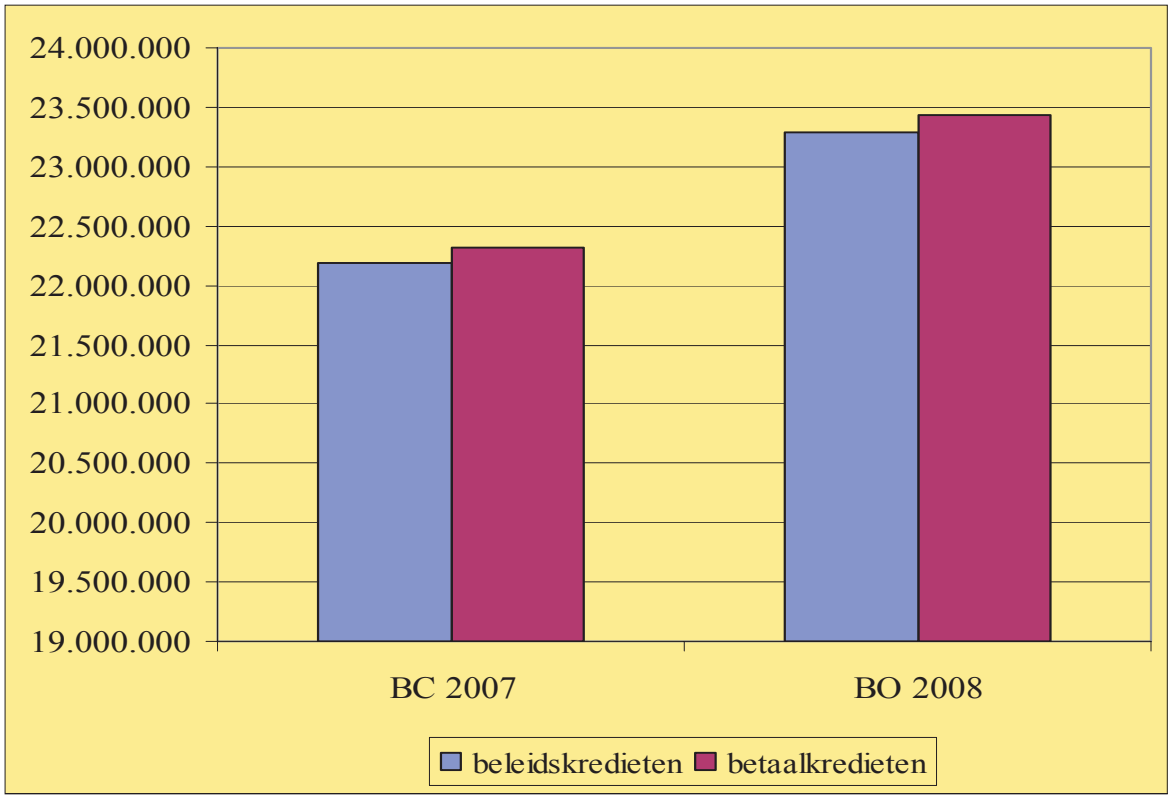
Tabel U.3: Totaal betaalkredieten BC 2007 en BO 2008 (in duizend euro)

	BC 2007 (a)	BO 2008 (b)	(b) – (a) = (c)
Betaalkredieten ministeries + te consolideren instellingen	22.346.000	23.441.164	1.095.164
Reserve-evolutie Pensioenfonds (*)	-1.312	-329	983
Reserve-evolutie Pensioenfonds VRT	0	0	0
Reserve-evolutie Zorgfonds	-19.173	1.922	21.095
Correctie gelopen intresten	-2.507	-1.276	1.231
TOTAAL	**22.323.008**	**23.441.481**	**1.118.473**

(*) Teneinde de link met de berekening van het vorderingensaldo zo groot mogelijk te houden, wordt reserveopbouw, resp. reserveafbouw, beschouwd als zijnde minder betaalkrediet, resp. meer betaalkrediet.

Op basis van grafiek U.1. kan vastgesteld worden dat de betaalkredieten zowel bij de aangepaste begroting 2007, als bij de initiële begroting 2008 boven de beleidskredieten liggen. Dit betekent dat er ook in de begroting 2008 nog steeds een verwachte afbouw van het niveau aan impliciete schuld t.o.v. het niveau in 2007 is.

Grafiek U.1 : Beleids- en betaalkredieten BC 2007 en BO 2008 (in duizend euro)

Ervan uitgaand dat binnen de begroting 2008 op het einde van het jaar 125 miljoen euro aan beleids- en betaalkredieten niet zullen worden aangewend en bijgevolg kunnen worden getransfereerd naar het financieringsfonds voor eenmalige investeringen en schuldafbouw (FFEU) wordt opnieuw volgende verdeling vooropgesteld:

– 100 miljoen voor het wegwerken van gevaarlijke verkeerspunten en dringende wegenwerken;

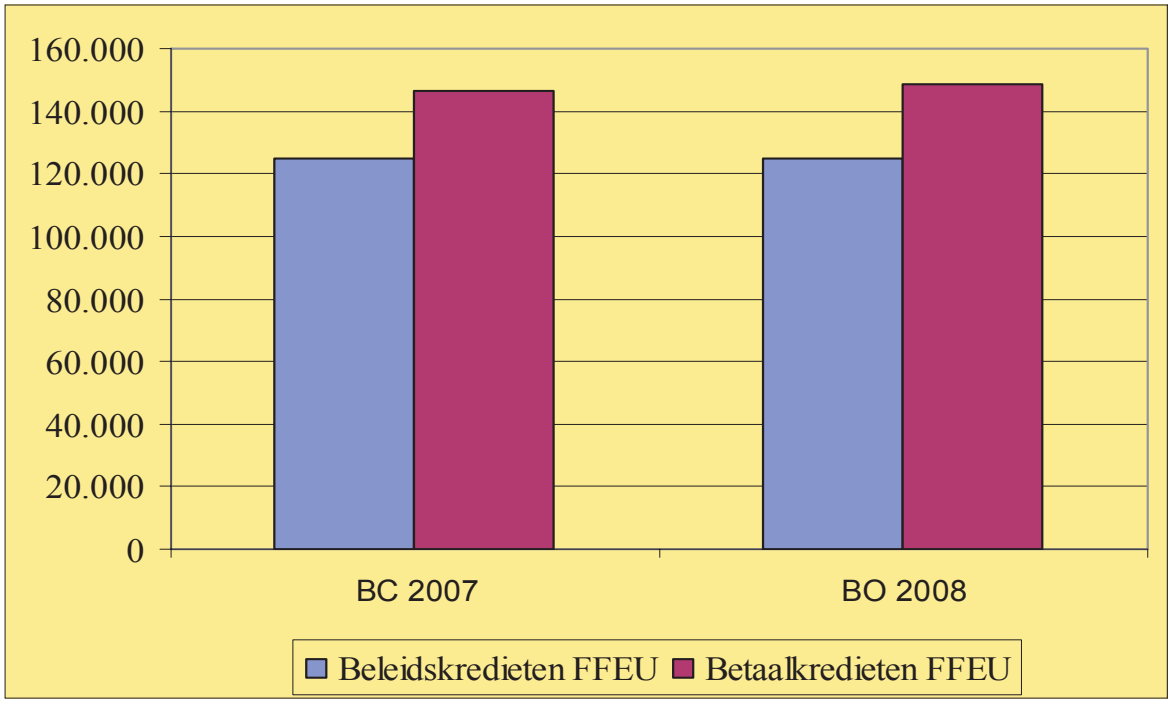
– 15 miljoen voor waterwegen en de sanering van slib;

– 10 miljoen voor bodemsanering.

Ook in het FFEU zijn er in 2008, net als in de aangepaste begroting 2007, meer betaalkredieten voorzien dan beleidskredieten.

Grafiek U.2 geeft een voorstelling van de in het FFEU voorziene kredieten.

Grafiek U.2 : FFEU-Beleids- en betaalkredieten BC 2007 en BO 2008 (in duizend euro)

2. De beleids- en betaalkredieten verdeeld over de dertien beleidsdomeinen

Naast de totale beleids- en betaalkredieten is het ook interessant om de verdeling van deze kredieten per beleidsdomein weer te geven.

Onderstaande tabel U.4 geeft de beleidskredieten per beleidsdomein weer voor de aangepaste begroting 2007 en de initiële begroting 2008.

Tabel U.4 : Beleidskredieten per beleidsdomein BC 2007 en BO 2008 (in duizend euro)

Beleidsdomein	BC 2007 (a)	BO 2008 (b)	(b) – (a) = (c)
Hogere Entiteiten	119.950	122.728	2.778
Diensten Algemeen Regeringsbeleid	104.781	104.987	206
Bestuurszaken	2.304.647	2.477.897	173.250
Financiën en Begroting	344.269	592.434	248.165
Internationaal Vlaanderen	163.533	171.687	8.154
Economie, Wetenschappen en Innovatie	987.209	1.071.052	83.843
Onderwijs en Vorming	8.876.527	9.044.010	167.483
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	2.700.791	2.803.097	102.306
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	1.163.622	1.143.527	-20.095
Werk en Sociale Economie	1.308.047	1.353.261	45.214
Landbouw en Visserij	155.660	154.350	-1.310
Leefmilieu, Natuur en Energie	714.846	803.196	88.350
Mobiliteit en Openbare Werken	2.661.410	2.826.504	165.094
Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed	607.556	620.682	13.126
Aflopende programma's	0	0	0
TOTAAL	**22.212.848**	**23.289.412**	**1.076.564**

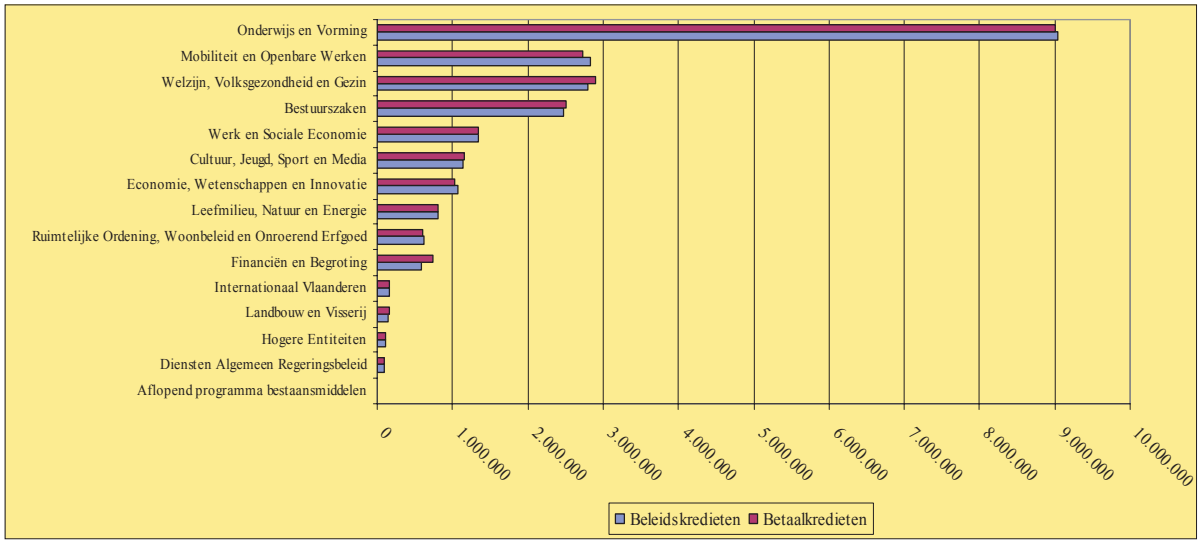
Onderstaande tabel U.5 geeft de betaalkredieten per beleidsdomein weer voor de aangepaste begroting 2007 en de initiële begroting 2008.

Tabel U.5: Betaalkredieten per beleidsdomein BC 2007 en BO 2008 (in duizend euro)

Beleidsdomein	BC 2007 (a)	BO 2008 (b)	(b) – (a) = (c)
Hogere Entiteiten	119.950	122.728	2.778
Diensten Algemeen Regeringsbeleid	103.873	103.407	-466
Bestuurszaken	2.322.277	2.509.639	187.362
Financiën en Begroting	436.578	748.898	312.320
Internationaal Vlaanderen	164.676	169.485	4.809
Economie, Wetenschappen en Innovatie	954.048	1.034.432	80.384
Onderwijs en Vorming	8.870.203	9.003.946	133.743
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	2.843.693	2.908.094	64.401
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	1.147.174	1.164.108	16.934
Werk en Sociale Economie	1.307.254	1.351.902	44.648
Landbouw en Visserij	163.420	161.356	-2.064
Leefmilieu, Natuur en Energie	758.442	815.086	56.644
Mobiliteit en Openbare Werken	2.518.084	2.739.095	221.011
Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed	605.649	608.988	3.339
Aflopende programma's	30.679	0	-30.679
TOTAAL	**22.346.000**	**23.441.164**	**1.095.164**

Grafiek U.3. biedt vervolgens een overzicht van de beleids- en betaalkredieten per beleidsdomein van de begroting 2008, gerangschikt volgens de grootte van de voorziene beleidskredieten.

Grafiek U.3 : Beleids- en betaalkredieten per beleidsdomein BO 2008 (in duizend euro)

3. Bespreking per beleidsdomein

Na de cijfermatige bespreking van de globale uitgavenbegroting 2008 wordt hierna een greep genomen uit de belangrijkste nieuwe beleidsinitiatieven in de uitgavenbegroting 2008 per beleidsdomein.

3.1. Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid

Binnen het gelijke kansenbeleid wordt 500 duizend euro uitgetrokken voor de samenwerking met een onafhankelijk orgaan voor de bevordering van gelijke behandeling van alle personen. Dit orgaan zal in rechte kunnen optreden in de geschillen ingeval van discriminatie op grond van geslacht, leeftijd, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, taal, gezondheidstoestand, handicap, fysieke of genetische eigenschap, sociale positie, nationaliteit, zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, of nationale of etnische afstamming.

De machtiging van het Vlaams Brusselfonds wordt verhoogd met 1 miljoen euro zodanig dat het Brusselbeleid van de Vlaamse regering verder kan worden uitgebouwd. Voorts wordt er een extra budget voorzien van 2 miljoen euro voor de optimalisering en rationalisering van de hogere onderwijssites in Brussel door o.a. tussen te komen in de financiering van de realisatie van de studentenkamers, de onderwijscampussen te verfraaien alsook door deze campussen beter bereikbaar te maken.

Voor de versnelde opmaak van het Grootschalig Referentiebestand ontvangt AGIV in 2008 twee miljoen euro extra ten opzichte van de begrotingscontrole 2007.

3.2. Bestuurszaken

Er is een verhoging van de weddenbudgetten binnen de verschillende ministeries om tegemoet te komen aan de zgn. weddendrift door verhoogde gemiddelde anciënniteit alsook voor het honoreren van de bijkomende mandaattoelagen.

Daarnaast worden ingevolge de nieuwe regeling voor maaltijdcheques sinds 1 juli 2007 de weddenbudgetten van de entiteiten die ressorteren onder het sectoraal akkoord 2005-2007 opgetrokken met een totaal bedrag van 7,3 miljoen euro voor het dragen van de werkgeversbijdrage van de maaltijdcheque. Dit bedrag wordt uiteraard in mindering gebracht op de provisie voor de CAO Ambtenarenzaken.

Voor de oprichting van een coördinerende dienst voor document- en archiefbeheer binnen het departement Bestuurszaken wordt een budget van 207 duizend euro uitgetrokken in 2008.

Het budget voor Vlimpers, het elektronisch personeelssysteem voor de ministeries van de Vlaamse Gemeenschap, wordt met het oog op de upgrade van het systeem opgetrokken met 293 duizend euro.

Voor de cofinanciering van Vlaamse Integratie Projecten (VIP) wordt het budget voor e-governement verhoogd met 500 duizend euro.

Voor het beleid inzake lokale overheden wordt een aanvullend krediet ingeschreven van 83 miljoen euro ter compensatie van een voor de Vlaamse burgers en bedrijven de facto afschaffing van de zogenaamde Elia-heffing, dit uitgaande van het initieel voorziene aflopend traject.

Voor het nog te onderhandelen fiscaal pact met de gemeenten met het oog op een meer bedrijfsvriendelijke lokale fiscaliteit blijft in 2008 25 miljoen euro voorzien. De overige 25 miljoen werd aangewend voor de in supra vermelde de facto afschaffing van de Elia-heffing.

Zoals voorzien in de meerjarenbegroting wordt in 2008 een beleidskrediet van 10,5 miljoen euro ingeschreven voor bijkomende stadsvernieuwingsprojecten.

Tenslotte worden er 255 duizend euro aan personeelskredieten en 140 duizend euro aan werkingsmiddelen voorzien voor het opstarten van de externe audit van de lokale overheden.

Inzake inburgering wordt 1 miljoen euro extra beschikbaar gesteld voor de uitbreiding van het aanbod aan inburgeringstrajecten binnen de onthaalbureaus. Tenslotte wordt er 600 duizend euro vrijgemaakt om het aantal Vlaamse integratiediensten uit te breiden van 29 naar 39.

3.3. Financiën en Begroting

In het kader van de Vlaamse lastenverlaging wordt een dotatie van 150 miljoen euro aan de federale overheid ingeschreven ter financiering van de forfaitaire vermindering van de personenbelasting. Hiermee wordt aan 1 miljoen werkende Vlamingen met een inkomen tot 22.250 euro, een belastingsvermindering van 150 euro toegestaan.

Omwille van de doorgezette schuldafbouw dienen er 19 miljoen euro minder rentekredieten voorzien te worden in de begroting 2008. Eind 2008 zal Vlaanderen zelfs quasi schuldenvrij zijn.

In navolging van de goedkeuring van het Lambermontakkoord en de invulling van het migratieplan voor de Vlaamse fiscaliteit binnen het project BBB werd in 2002 gestart met het project "Vlaams Fiscaal Platform". Hiermee wordt de Vlaamse fiscaliteit in toenemende mate vereenvoudigd en gemoderniseerd. Teneinde een spoedige overname (insourcing) van de verkeersbelasting mogelijk te maken en daarbij een discontinuïteit in het inningsproces te vermijden, dient het VFP operationeel te zijn op 1 januari 2009. In het teken van een versnelde implementatie van het VFP is opnieuw 1,5 miljoen euro extra vrijgemaakt voor verdere investeringen in ICT-infrastructuur.

Ingevolge de gewijzigde reglementering worden in de toekomst hogere uitgaven van het Vlaams Fonds voor de Lastendeling (VFLD) verwacht. Om de vlotte werking van het fonds in de toekomst te kunnen blijven garanderen, is voorzien in een dotatieverhoging van 20 miljoen euro.

Ervan uitgaand dat binnen de begroting 2007 op het einde van het jaar 125 miljoen euro aan beleids- en betaalkredieten niet zullen worden aangewend en bijgevolg kunnen worden getransfereerd naar het Financieringsfonds voor eenmalige investeringen en schuldafbouw (FFEU) wordt opnieuw volgende verdeling vooropgesteld:

– 100 miljoen voor het wegwerken van gevaarlijke verkeerspunten en dringende wegenwerken;

– 15 miljoen voor waterwegen en de sanering van slib;

– 10 miljoen voor bodemsanering.

In geval de onderaanwending (ipso facto dus ook het naar het FFEU te transfereren bedrag) 125 miljoen euro zou overstijgen, heeft de Vlaamse regering de intentie geuit het surplus te zullen aanwenden voor Wetenschapsbeleid.

Deze maatregel onderstreept het engagement van de Vlaamse regering met betrekking tot het behalen van de Lissabonnorm.

Voor wat betreft de algemene provisies wordt er een indexprovisie van 172 miljoen euro ingeschreven die enerzijds kan aangewend worden voor de eventueel verder benodigde indexering van salarissen, salaristoelagen en sociale programmaties en anderzijds als buffer dient tegen eventuele negatieve bijstellingen van de te verwachten inkomsten uit federale doorstortingen. Verder wordt ook een conjunctuurprovisie van 161 miljoen euro ingeschreven. Ook deze provisie wordt voorzien uit voorzichtigheidsoverwegingen in verband met de gehanteerde parameters (inzonderheid BBP en fiscale capaciteit) bij de berekening van federale dotaties.

Er wordt een provisie van 60 miljoen euro ingeschreven voor eenmalige uitgaven of investeringen met een korte doorlooptijd. Deze provisie zal pas begin 2008 bij herverdelingsbesluit definitief worden toegewezen. Mogelijke projecten situeren zich onder andere op het niveau van investeringen in het onderwijs, het veralgemeend elektronisch stemmen en een geplande inhaaloperatie m.b.t. de aanleg van bedrijventerreinen.

Naar aanleiding van de verkoop van Indaver-aandelen rest er nog 50 miljoen euro aan beschikbare middelen. Deze middelen worden ingeschreven op een specifieke provisie waaruit participaties kunnen worden gefinancierd.

Concreet beoogt men investeringen in scholen en voetbalstadia, bijkomende kapitalisering van Via Invest en kapitalisering van regionale luchthavens (PPS-structuren via zgn. LOM's, dit zijn luchthaven ontwikkelingsmaatschappijen).

De provisie ter financiering van het Limburgplan wordt opgetrokken met 6 miljoen euro in beleidskredieten en 1,5 miljoen euro in betaalkredieten, waardoor de engagementen van de Vlaamse overheid ten volle worden gehonoreerd.

Op de provisie inzake de CAO Ambtenarenzaken is nog 8 miljoen euro voorzien. In dit bedrag is een budgettaire uitbreiding van de CAO-enveloppe voorzien ten belope van 1,8 miljoen voor de ontwikkeling van N-2 functies en expertenloopbanen. Daarnaast zijn de benodigde kredieten voor maaltijdcheques reeds aan de beleidsdomeinen toegewezen voor in totaal 7,3 miljoen euro.

Ook op de provisie van waaruit de netto-opbrengsten van de Nationale Loterij worden herverdeeld is opnieuw 9,5 miljoen ingeschreven in afwachting van de definitief vastgestelde ontvangsten voor 2008.

Tenslotte zijn er nog 2 nieuwe provisies opgericht, een provisie van 7 miljoen euro voor allerhande ICT-uitgaven en een provisie van 3 miljoen euro inzake verderzetting van de schoolpremie.

3.4. Internationaal Vlaanderen

In 2008 zal Vlaanderen het voorzitterschap van REGLEG, het samenwerkingsverband op ambtelijk en politiek niveau van regio's met wetgevende bevoegdheden van de Europese Unie, opnemen. Er wordt voor de personeels- en organisatorische kost van dit voorzitterschap een budget van 300 duizend euro uitgetrokken.

Er wordt 100 duizend euro vrijgemaakt voor permanente communicatiecampagnes rond de Europese Unie die de bevolking, en dan vooral de jongeren, moeten sensibiliseren rond dit thema.

Daarnaast wordt een budget van 200 duizend euro ingeschreven voor de organisatie van de UNESCO-conferentie in 2008 samen met Nederland en Luxemburg.

Met het oog op de opening en operationalisering van het Vlaams Huis in New York in de lente van 2008 wordt het budget hiervoor verdubbeld tot 600 duizend euro.
In het kader van het decreet op de ontwikkelingseducatieprojecten wordt het krediet voor sensibilisatie- en educatieprojecten op het vlak van ontwikkelingssamenwerking opgetrokken tot ruim 1 miljoen euro.

Voor het convenantenbeleid gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking wordt in 2008 een krediet van 2,2 miljoen euro ingeschreven.

Inzake Toerisme wordt de dotatie aan Toerisme Vlaanderen opgetrokken met 2,5 miljoen euro. Daarvan zal 1,4 miljoen euro worden ingezet voor de implementatie van het koepeldecreet, duurzaam toerisme en promotie in het buitenland en 400 duizend euro voor de bevordering van de werkgelegenheid in de toeristische sector, ondermeer via co-financiering van projecten lokale diensteneconomie. Daarnaast wordt het budget van het Kunststedenactieplan verder opgetrokken met 200 duizend euro.

3.5. Economie, Wetenschap en Innovatie

Voor de noodzakelijke investeringen voor de heringebruikname van bedrijventerreinen wordt 11,7 miljoen euro in een aparte provisie voorzien. Daarnaast wordt er ook binnen het Hermesfonds 4 miljoen extra voorzien voor investeringen in bedrijventerreinen.

De extra inspanning op het Hermesfonds om de in het verleden aangegane verbintenissen te honoreren blijft eveneens onverminderd behouden.

De eenmalige oprichtingskosten van het Vlaams Agentschap voor Ondernemen zijn afgerond, waardoor ze haar uitgaven kan heroriënteren naar de uitvoering van het beleid.

De inspanningen van het Vlaamse Agentschap voor Internationaal Ondernemen (FIT) verhogen met 600 duizend euro teneinde de dienstencentra voor bedrijven in het buitenland verder uit te bouwen.

Met de oprichting van het Fonds Vlaanderen Internationaal wil de Vlaamse overheid actief kunnen participeren onder de vorm van risicokapitaal voor buitenlandse investeringen door Vlaamse bedrijven. Hiervoor wordt dit jaar eveneens 5 miljoen euro uitgetrokken d.m.v. een deelneming in het kapitaal van de Participatiemaatschappij Vlaanderen.

In het kader van het Innovatiepact tussen de verschillende actoren in het Vlaamse innovatielandschap, wordt er door de Vlaamse overheid opnieuw 75 miljoen euro bijkomend aan beleids- en betaalkredieten gereserveerd voor Onderzoek en Ontwikkeling. Deze extra kredieten moeten ertoe bijdragen dat tegen 2010 de uitgaven voor Onderzoek en Ontwikkeling 3 % (1% via overheid en 2% via private sector) van het BBP bedragen, zoals voorzien in het Europese Lissabonpact.

Binnen het budget van 75 miljoen euro gaat er ruim 24 miljoen euro naar het IWT (waaronder 20 miljoen euro voor bedrijfsprojecten en competentiepolen), 10 miljoen euro naar de financiering van zware onderzoeksapparatuur via de Herculesstichting, 8 miljoen euro naar het nieuwe actieplan Loopbaan Onderzoekers, 5 miljoen euro naar de bijzondere onderzoeksfondsen in het kader van het Methusalemprogramma, 5 miljoen euro naar het industrieel onderzoeksfonds Vlaanderen en 4,4 miljoen euro naar een uitbreiding van de subsidie aan de vzw IMEC. Ook het VITO en FWO ontvangen een extra budgettaire impuls van respectievelijk 4 miljoen euro en 2,7 miljoen euro

3.6. Onderwijs en Vorming

Als gevolg van de vergrijzing stijgen de loonkredieten met 11,8 miljoen euro. Hierbij werd de vergrijzing op het niveau van de reële vergrijzing 2006 (+0,184%) behouden. De wijzigingen van de budgettaire fulltime equivalenten (BFT's) door het effect van de leerlingenevoluties zorgt voor een daling van de kredieten met 4,4 miljoen euro. Deze daling wordt voornamelijk veroorzaakt door een overraming van het aantal BFT's bij de begrotingscontrole 2007 voor wat betreft het onderwijzend personeel.

Bij de loonkredieten worden verder diverse maatregelen uit cao VIII gehonoreerd. De verhoging van het vakantiegeld om zo de koopkracht van de personeelsleden te verhogen, heeft hierbij de grootste budgettaire impact. Naast deze maatregel, wordt bovendien het loon van diverse lagere salarisschalen opgetrokken. Niet enkel de lagere salarisschalen maar ook de directeurs van het basis- en secundair onderwijs kunnen genieten van een loonsverhoging. Samen met de extra ondersteuning voor directies van kleine scholen, dient deze maatregel om de directeurs te waarderen in hun opdracht, om goede directeurs aan te trekken en het leiderschap van de scholen verder te professionaliseren. Verder houdt cao VIII ook in dat de administratieve omkadering van het deeltijds kunstonderwijs en het onderwijs voor sociale promotie verhoogd wordt.

Naast deze maatregelen binnen de cao VIII, komt in september 2007 bovendien het systeem van korte vervangingen op kruissnelheid, wat een verhoging van het krediet met 2,2 miljoen euro inhoudt t.o.v. 2007. Bovendien zullen in 2008 de middelen voor de GOK-ondersteuning met 1,5 miljoen euro opgetrokken worden in vergelijking met 2007.

Het RSZ-voorschot van december, in het kader van de inhaaloperatie RSZ onderwijs, zal in 2007 uitbetaald worden en moet dus niet langer in de algemene uitgavenbegroting van 2008 worden opgenomen. Hierdoor dalen de kredieten met ongeveer 62 miljoen euro. De inhaaloperatie die plaats heeft gevonden in 2006 en 2007 hield in dat gedurende deze twee jaren 13 RSZ-voorschotten (één extra maand) in de begroting werden ingeschreven.

De kredieten voor de werkingsmiddelen in het basis- en secundair onderwijs liggen globaal 19,9 miljoen euro hoger dan in 2007. 10,3 miljoen euro van deze stijging wordt verklaard door de indexering. Het resterende deel van de stijging van de werkingsmiddelen is voornamelijk het gevolg van toevoegingen in uitvoering van cao VIII. Het betreft hier een budget van ongeveer 7,7 miljoen euro aan cao-middelen. Daarenboven is er een lichte stijging van de kredieten als gevolg van de leerlingentoename in het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs en het aantal internen.

In 2008 worden er extra middelen voorzien in het kader van de nieuwe financiering van het leerplichtonderwijs. Dit komt neer op een bedrag van iets meer dan 35 miljoen euro, waarvan 21,3 miljoen euro voor de werking van het basisonderwijs, 10 miljoen voor de werking van het secundair onderwijs en 3,75 miljoen voor de omkadering van het basis- en secundair onderwijs.

Om de verhoging van de inkomensgrenzen en de invoering van het systeem van studietoelagen in het basisonderwijs op te vangen zal er in 2008 ook een opstap plaatsvinden voor de studietoelagen binnen het basis- en secundair onderwijs. Een verhoging van de kredieten voor studietoelagen met ongeveer 11,5 miljoen euro in vergelijking met begrotingscontrole 2007 is voorzien.

Om zoveel mogelijk kleuters zo vroeg mogelijk naar school te laten gaan heeft de Vlaamse overheid enkele maatregelen genomen om de kleuterparticipatie te verhogen. In 2008 zullen deze maatregelen op kruissnelheid gebracht worden wat een verhoging van de middelen met 16 miljoen euro in vergelijking met 2007 met zich meebrengt.

Het decreet hoger onderwijs dat momenteel in de pijplijn zit introduceert samen met een deel andere maatregelen een nieuw financieringsmodel in het hoger onderwijs. Voor de verevening van de nieuwe financiering in het hoger onderwijs is in 2008 2,3 miljoen euro voorzien. Verder zullen de middelen voor de bijdrage van de wette-

lijke en conventionele werkgeversbijdrage van de vrije universiteiten met 2,75 miljoen euro verhoogd worden in vergelijking met 2007. Het gaat hier om extra middelen voor de uitvoering van artikel 136 van het decreet van 12 juli 1991 betreffende de universiteiten.

Als gevolg van de uitspraak van het Arbitragehof wordt de budgettaire inhaalbeweging van de universiteit Gent verder gezet en stijgt haar werkingsuitkering bijkomend met 3,6 miljoen euro. Daarnaast wordt vanaf 2008 een extra onderzoekssokkel van 5 miljoen euro toegekend aan deze universiteit. Het aanmoedigingsfonds voor beleidsspeerpunten, dat dient om de diversiteit in het hoger onderwijs te vergroten, ontvangt in 2008 3 miljoen euro aan middelen. Om de academisering van het hoger onderwijs te ondersteunen zullen de associatiesokkels een half miljoen aan extra middelen ontvangen en zal er een bijkomend budget van 2 miljoen euro besteed worden aan de professionele bachelors in de hogescholen.

Naast de verhogingen in het kader van het decreet hoger onderwijs, zullen ook de middelen voor de sociale voorzieningen van de hogescholen verhoogd worden met 3,7 miljoen euro ten opzichte van 2007. Bovendien wordt er in de begroting van 2008 5 miljoen euro vrijgemaakt om concrete rationaliseringen in het Vlaamse hoger onderwijs te stimuleren. Langs de andere kant dalen de middelen van de hogescholen met 10,9 miljoen euro als gevolg van het volledig uitdoven van het traditionele stelsel van TBS.

Naast het leerplicht- en het hoger onderwijs krijgt ook het volwassenenonderwijs extra middelen toebedeeld in 2008. Naar aanleiding van het decreet volwassenenonderwijs zal er 4,6 miljoen euro extra ten opzichte van 2007 voorzien worden. Dit decreet wil het volwassenenonderwijs een duidelijke plaats geven in het aanbod van levenslang leren, om zo de kennissamenleving verder te realiseren. Eén element daarvan is o.a. de afstemming tussen de publieke verstrekkers van opleidingen aan volwassenen.

Ook worden er in 2008 meer middelen besteed aan het leerlingenvervoer. In totaal gaat het om een extra bedrag van ongeveer 6,6 miljoen euro in vergelijking met 2007. Dit extra bedrag zal voornamelijk gebruikt worden voor de uitbouw van netoverschrijdend leerlingenvervoer en een betere verloning van de busbegeleiders.

De eenmalige investeringen in de ICT-infrastructuur van de scholen, die hebben plaatsgevonden in 2006 en 2007, krijgen geen vervolg in 2008. Dit brengt een daling van de behoeften van 12,8 miljoen euro met zich mee ten opzichte van 2007.

Via de provisie voor eenmalige uitgaven of investeringen met korte doorlooptijd, zal in 2008 5,4 miljoen euro worden besteed aan de aankoop en investeringen in informatica binnen het departement.

Daarnaast zal ook het optrekken van het voorschot voor fietsvergoedingen naar 50% vanuit dezelfde provisie gefinancierd worden. Hiervoor is 3,3 miljoen euro voorzien.

Vanaf 2008 wordt er 2,5 miljoen euro voorzien ter ondersteuning van lokale onderwijsprojecten in India, die gecoördineerd worden door Unicef.

Voor de inhaaloperatie inzake schoolinfrastructuur wordt, zoals voorzien in de meerjarenbegroting, in 2008 een opstap in beleidskredieten van 25 miljoen euro ingeschreven op de machtigingen van AGIOn en het gemeenschapsonderwijs.

Ingevolge de decretale uitbreiding van de opdracht van AGIOn wordt er een budget van 716 duizend euro uitgetrokken voor de aanwerving van 11 bijkomende VTE en voor het opzetten van een vernieuwde ICT-infrastructuur.

Voor de Huizen van het Nederlands wordt er 500 duizend euro extra voorzien om de taakuitbreiding m.b.t. de verplichting van taalbereidheid van kandidaat-huurders te controleren in het kader van het nieuwe sociaal huurbesluit.

3.7. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Om de reeds in 2007 voorziene opstap in kredieten binnen het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap voor het wegwerken van de wachtlijsten ten belope van 7,5 miljoen euro op kruissnelheid te brengen in 2008, worden de kredieten verder verhoogd met 15 miljoen euro.

Ook in 2008 zullen verdere inspanningen worden gedaan om de wachtlijsten af te bouwen. Zo kent men reeds in 2008 een opstap van 11,5 miljoen euro toe, die vanaf 2009 op kruissnelheid 32,5 miljoen euro bedraagt. Voorts krijgt het agentschap 6,4 miljoen euro bij om de financiële weerslag van de toenemende anciënniteit van het personeel te kunnen opvangen binnen de residentiële en ambulante sector. Om binnen de residentiële sector nog vlugger te kunnen overgaan tot de afrekening van dagprijsdossiers wordt er een krediet van 5,3 miljoen euro ter beschikking gesteld.

Bij de diensten voor gezinszorg wordt er bovenop de indexering een extra budget van 9,3 miljoen euro toegekend waardoor het totale aantal subsidiabele uren in de gezinszorg kan aangroeien met 2,5 %.

Bij het Vlaams Zorgfonds worden de nodige kredieten voorzien om de maandelijkse tenlastenemingen voor mantel- en thuiszorg van 105 euro in 2007 op te trekken naar 115 euro in 2008 alsook om het niveau van het reservefonds op peil te houden, met name op het niveau van 700 miljoen euro.

Om beter een antwoord te kunnen bieden op de investeringsvragen van ouderenvoorzieningen, ziekenhuizen en gehandicapteninstellingen werd er in 2007 overgeschakeld op alternatieve financiering. Vanaf 2008 worden hiervoor voor het eerst gebruikstoelagen (beschikbaarheidsvergoedingen) betaald. Deze bedragen 14,2 miljoen euro in 2008.

Bij het Fonds Jongerenwelzijn wordt er 1 miljoen euro extra ter beschikking gesteld voor bijkomende pleegplaatsingen, internaatsplaatsen en preventieve sociale acties. Voor de verdere uitvoering van het Globaal Plan Jeugdzorg wordt er 4 miljoen euro extra vrijgemaakt. Om de financiële weerslag van de toenemende anciënniteit van het personeel te kunnen opvangen wordt er 2 miljoen euro voorzien. Vervolgens wordt er 2 miljoen euro uitgetrokken voor de uitbreiding van de gemeenschapsinstelling te Mol met 20 opvangplaatsen. Tenslotte wordt er ook een half miljoen euro extra voorzien voor de verplichte vervanging van langdurige afwezigen in de continudiensten alsook een half miljoen euro voor de invoering van het systeem van maaltijdcheques.

Bij Kind en Gezin wordt er 2 miljoen euro ter beschikking gesteld om het verschillende stijgingsritme tussen de uitgaven van de kinderdagverblijven en de diensten voor onthaalouders enerzijds en hun financieringsbronnen anderzijds op te vangen. Voorts wordt er 700 duizend euro extra voorzien om de kredieten nodig voor de realisatie van 55 extra plaatsen bij de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning in de tweede jaarhelft van 2007 op jaarbasis te brengen. Vervolgens wordt er 500 duizend euro vrijgemaakt voor het aanbieden van gerichte gedragsprogramma's om preventief in te grijpen op gedragsproblemen. Men trekt ook 700 duizend euro uit voor het wegwerken van de wachtlijsten bij de diensten voor maatschappelijk onderzoek in het kader van interlandelijke adoptie. Voorts worden er bijkomende middelen voorzien ten gunste van de consultatiebureaus ingevolge de stijging van het aantal geboorten. Tenslotte wordt er 8 miljoen euro voorzien om reserves aan te leggen voor de toekomstige uitdagingen waarmee Kind en Gezin geconfronteerd zal worden.

Er wordt 1 miljoen euro voorzien om nieuwe ontwikkelingen binnen de residentiële en gespecialiseerde zorg op projectmatige basis te ondersteunen.

Voor de subsidiëring van projecten voor opvang en begeleiding van jonge verkeersslachtoffers wordt er 600 duizend euro extra voorzien.

In uitvoering van het intersectoraal akkoord met de social profit sector wordt er 7,7 miljoen euro extra beschikbaar gesteld om de koopkracht van het personeel te verhogen binnen de welzijns- en gezondheidszorgsector. Ook voor de toekenning van managementtoelages en om de werkdruk te verlichten wordt er 4,3 miljoen euro extra vrijgemaakt.

3.8. Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Binnen de gehele socio-culturele sector wordt vooreerst volledig uitvoering gegeven aan de afspraken die binnen de afgesloten cao zijn gemaakt.

Binnen de cultuursector wordt vooral aandacht geschonken aan participatiebevordering. Hiervoor wordt 3 miljoen euro extra uitgetrokken. Daarnaast zijn er nog tal van andere maatregelen waaronder het optrekken van de subsidie aan het Vlaams Audiovisueel Fonds, het optrekken van het budget voor erfgoedconvenants en voor extra subsidies aan kunstenaars.

Uiteindelijk nemen de beleidskredieten voor cultuur evenwel af t.o.v. de aangepaste begroting 2007 omwille van het wegvallen van de eenmalig ingeschreven investeringskredieten voor het MAS en De Singel.

Voor jeugd wordt 2 miljoen euro extra uitgetrokken voor subsidies aan het lokaal jeugdwerkbeleid.

Ook voor sport worden de beschikbare middelen verhoogd. Zo wordt er 500 duizend euro ter beschikking gesteld voor werkingsmiddelen sportinfrastructuur en wordt de dotatie van BLOSO opgetrokken met 1,6 miljoen euro voor het decreet op de gemeentelijke sportdiensten en met 1 miljoen euro in het kader van het decreet op de sportfederaties.

In uitvoering van de beheersovereenkomst 2007-2011 met de VRT groeit de dotatie aan de VRT in 2008 met 7 miljoen euro.

3.9. Werk en Sociale Economie

Voor de initiatieven in het kader van het Vlaams Meerbanenplan voorziet de Vlaamse regering in 2008 ruim 86 miljoen euro, waarvan 79 miljoen euro voor Werk en 7 miljoen euro voor Sociale Economie. Binnen het luik Werk wordt de maatregel Competentieagenda fors uitgebreid met ruim 4 miljoen euro.

Ook de VDAB zal in 2008 meestappen in de uitvoering van de Competentieagenda met name in het luik 'jeugdwerkloosheid' en schrijft daarvoor een budget in van 6 miljoen euro. Daarnaast wordt opnieuw 1 miljoen euro extra voorzien in het kader van het Inwerkingsdecreet. Dit decreet beoogt via loopbaanoriëntatie en inwerkingstrajecten allochtonen vlotter te laten instromen op de arbeidsmarkt. Tenslotte zal de VDAB jaarlijks 2 miljoen euro investeren in de uitvoering van een strategisch ICT-plan, waarbij ICT wordt geheroriënteerd op de interne bedrijfsstrategie en op de behoeften van partners.

Om te beantwoorden aan de stijgende vraag naar opleidingen op maat werd de dotatie aan Syntra verhoogd met 2 miljoen euro.

Ook in de nieuwe programmaperiode 2007-2013 ondersteunt de Vlaamse regering verder de Vlaams-Europese cofinanciering inzake werkgelegenheidsbeleid, getuige daarvan de verhoging van de nieuwe vastleggingsmachtiging en de subsidie aan het ESF-agentschap met respectievelijk 2 miljoen en 3,8 miljoen euro.

Met betrekking tot de Sociale Economie wordt er 4,5 miljoen euro extra vrijgemaakt voor de lokale dienstenconomie. In de eerste plaats wordt verder geïnvesteerd in ondersteuningsmaatregelen en tewerkstelling binnen de lokale diensteneconomie. Zo biedt de budgetverhoging de mogelijkheid om 250 doelgroepwerknemers en 50 begeleiders extra te werk te stellen. Daarnaast wordt via inschakelingscoaches bij bedrijven ook volop ingezet op Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). Tenslotte wordt er ook 0,5 miljoen extra vrijgemaakt voor kinderopvang bij bedrijven.

Inzake sociale werkplaatsen is een aanzienlijke beleidsuitbreiding van 2,2 miljoen euro voorzien. Met dit extra budget zullen 170 voltijdse doelgroepwerknemers en 34 begeleiders tewerkgesteld kunnen worden. Daarnaast wordt het budget sociale werkplaatsen nog uitgebreid met 1,2 miljoen euro in het kader van het VIA-akkoord

Social Profit. Binnen dit akkoord is er tevens 4 miljoen euro extra voorzien voor de beschutte werkplaatsen. Bovenop de VIA-kredieten wordt het budget beschutte werkplaatsen verhoogd met 3,2 miljoen euro, waarvan 2,4 miljoen in het kader van het Interprofessioneel Akkoord (IPA).

Tot slot investeert het beleidsdomein Werk en Sociale Economie 2,6 miljoen euro in 2 nieuwe informaticaprojecten. Het project WS1 richt zich vooral op de reorganisatie van de back-office, terwijl het project Werk.be gericht is op de creatie van één unieke interface voor de klanten van het hele beleidsdomein WSE.

3.10. Landbouw en Visserij

De machtiging van het VLIF stijgt met 1 miljoen euro ten opzichte van de initiële begroting 2007 tot 52,2 miljoen euro. De eenmalige budgettaire opstap toegekend n.a.v. de begrotingscontrole 2007 werd niet recurrent doorgetrokken.

De inspanningen uit het verleden om het Geïntegreerd Betaal en Controlesysteem, het Vlaamse betaalorgaan erkend door het Europees Landbouwgarantiefonds en het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling, aan te passen aan het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid worden in 2008 aangehouden. In totaal worden hiervoor 7,6 miljoen euro aan beleidskredieten en 7,9 miljoen euro aan betaalkredieten voorzien.

3.11. Leefmilieu, Natuur en Energie

De werkingstoelage aan de drinkwatermaatschappijen stijgt met 42,4 miljoen euro tot 169,3 miljoen euro. Deze toelage houdt rekening met de gestegen Aquafin-factuur, de integratie van het Vlaamse deel in de kosten van Brusselse waterzuiveringsinfrastructuur in de Aquafin-factuur en de voorschottenregeling in 2006 (86,5 miljoen euro via de tweede aanpassing van de begroting 2006) en de afspraak om in 2007 een voorschot toe te kennen van 60 miljoen euro.

In overeenstemming met de afspraken gemaakt in de meerjarenbegroting worden aanzienlijke opstappen in beleidskredieten ingeschreven voor de subsidiëring van de rioleringswerken van gemeenten met 25 miljoen euro en voor het ambtshalve saneren van brownfields met 4 miljoen euro. Ook zijn voor milieucompenserende maatregelen in het kader van de werken aan de havens en Scheldeverdieping de kredieten verhoogd van 7,5 miljoen euro tot 10 miljoen euro.

Verder voorziet de begroting 2008 ook in de verlenging van de samenwerkingsovereenkomsten met de lokale overheden. De beleidskredieten stijgen hiervoor met 11,7 miljoen euro.

3.12. Mobiliteit en Openbare Werken

De Lijn krijgt 10 miljoen euro aan extra kredieten voor milieuvriendelijke investeringen (bijvoorbeeld voor de aankoop van hybride bussen en waterstofbussen…) en kwaliteitsverbetering van de halte-infrastructuur. Ongeveer 4,5 miljoen euro wordt geïnvesteerd in de verdere uitbouw van het verkeersveiligheidsplan, voor de oprichting van verscheidene communicatieplatformen en het uitwerken van een gecoördineerde regelgeving in dit verband. De Lijn wendt ook 18 miljoen euro extra aan voor de uitbouw van haar netmanagement. Verder wordt 2,5 miljoen euro bijkomend vrijgemaakt voor de heraanbesteding van het leerlingenvervoer.

Met het oog op het realiseren van nieuwe of te verlengen tramlijnen, de bouw van nieuwe stelplaatsen en aankoop van rollend materieel werd beslist om 10,1 miljoen euro aan beschikbaarheidsvergoedingen te voorzien voor de Lijn en Lijninvest. Het START-plan, het actieplan voor de sociaal-economische ontwikkeling van de luchthavenregio, wordt voortgezet volgens de planning en houdt voor 2008 een extra investering in van 8,1 miljoen euro om de verdere toegankelijkheid van de luchthaven Zaventem uit te bouwen.

Er worden 3,6 miljoen euro extra uitgaven voorzien binnen het in 2007 opgerichte agentschap voor de herinrichting van stationsomgevingen.

Het Pendelfonds, dat zorgt voor subsidiëring van alternatieve projecten voor het woon-werkverkeer en heeft hiervoor in 2008 meer middelen ter beschikking.

Het nieuwe project 'rijbewijs op school' krijgt 1,5 miljoen euro voor de implementatie en werking ervan in 2008.

De sector Openbare Werken blijft investeringsinspanningen leveren ter versterking van het economische draagvlak. Voor de aanleg, onderhoud en beheer van het wegennet wordt circa 27 miljoen euro extra geïnvesteerd, waarvan 13,7 miljoen euro wordt beheerd door het VIF. Binnen dit budget wordt 10 miljoen beschikbaar gesteld voor de geleidelijke overname van provinciewegen.

De Vlaamse Overheid investeert 11,8 miljoen euro extra om de toegankelijkheid van de Vlaamse havens verder uit te bouwen door het verrichten van de nodige wrakkenruiming, onderhouds- en verdiepingsbaggerwerken. Ook de inbetalingstelling van vroegere baggerwerken komt nu op kruissnelheid.

Voor o.a. de afwerking van de Scheldebrug te Temse-Bornem, de spoorbrug over de beneden-Nete te Duffel en de realisatie van de Kattendijksluis wordt 14 miljoen euro extra vrijgemaakt in 2008. Daarnaast wordt een bedrag van 8,5 miljoen euro extra voorzien voor o.a. verbredingswerken van het Albertkanaal in het vak Wijnegem-Antwerpen, de herbouw van de brug te Vroenhoven, de renovatie van de klepdeuren van de duwvaartsluizen en bijkomende spoor- en baggerwerken. 6,5 miljoen euro uit extra ontvangsten worden aangewend voor investeringen in de Waaslandhaven ter bevordering van de economische groei van de haven van Antwerpen en 9,6 miljoen euro wordt uitgetrokken voor het duurzaam behoud en vergroting van het natuurreservaat het Zwin. Tenslotte wordt 1,5 miljoen euro extra ingeschreven in het kader van de Vlaamse bijdrage in de realisatie van de Liefkenshoekspoortunnel en het vormingsstation te Zeebrugge.

Door de validatie van de Indaver- aandelen wordt extra geld vrijgemaakt voor de financiering van publiek-private samenwerkingsprojecten. 18 miljoen euro zal gebruikt worden ter financiering van Via-Invest. 22 miljoen euro wordt ingebracht door het Vlaamse Gewest in het kapitaal van de Luchthavenontwikkelingsmaatschappij voor de luchthavens Oostende-Brugge en Kortrijk-Wevelgem, alsmede de deelname van het Vlaamse Gewest in de op te richten Publiek-Private Samenwerking voor de luchthaven Antwerpen. Deze inbreng wordt bestemd voor de financiering van werken aan de basisinfrastructuur van deze luchthavens, teneinde te voldoen aan de regelgeving van de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie inzake infrastructuurvereisten die gesteld zijn om het luchthavencertificaat 'Aerodrome' te bekomen en te behouden.

3.13. Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed

Inzake de sociale huursector zal vanaf 1 januari 2008 het nieuwe sociaal huurbesluit en het daaraan gekoppelde nieuw financieringssysteem sociale huurwoningen in voege treden (NFS2). Er wordt 1,2 miljoen euro ingezet voor extra taalcursussen die worden opgelegd in het nieuwe sociale huurbesluit.

Het nieuwe financieringssysteem is opgebouwd rond enerzijds het ter beschikking stellen van renteloze leningen aan de sociale huisvestingsmaatschappijen via de VMSW en anderzijds het aanbieden van een gewestelijke sociale correctie (GSC) wanneer de huurinkomsten van de sociale huisvestingsmaatschappij de reguliere genormeerde uitgaven niet kunnen dekken.

Het beschikbaar vastleggingskrediet voor investeringen in het kader van NFS2 bedraagt 177,5 miljoen euro en bestaat voor 170 miljoen euro uit transferten van financieringscomponenten van het oude huurstelsel, waaronder 80 miljoen euro uit de investeringssubsidie VMSW huursector, 75 miljoen euro uit de subsidie voor bouw en renovatie, 11 miljoen euro vanuit de subsidies grond- en pandenbeleid en 4 miljoen euro voor het bouwrijp

maken van gronden. Naast de voorziene transferten wordt er ook 12,6 miljoen euro extra aan investeringskredieten voorzien.

Voor de financiering van de gewestelijke sociale correctie (GSC) worden de beschikbare kredieten voor de facultatieve verhuursubsidie aangewend ten belope van 11 miljoen euro.

Inzake het investeringsprogramma in de sociale koopsector wordt er voorzien in een kredietverhoging van 4 miljoen euro als gevolg van de stijging van de verdisconteringsrente (OLO-10 jaar) ter bepaling van het vastleggingskrediet.

De sociale woonsector krijgt bovendien een flinke impuls via de verhoging van de machtiging van het Vlaams Woningfonds van de grote gezinnen met 100 miljoen euro. Voor 2008 wordt dit tevens vertaald in een extra rentesubsidie aan de het VWF van 4 miljoen euro.

Andere blikvangers binnen de begroting Wonen zijn de toename van het budget voor de recent geïntroduceerde huursubsidie binnen de private sector met 12 miljoen euro en de sterkere ondersteuning van het lokaal woonbeleid met 2 miljoen euro. De budgetten voor de verzekering gewaarborgd wonen en voor de sociale verhuurkantoren worden elk met 1 miljoen euro opgetrokken.

Inzake ruimtelijke ordening wordt met het oog op een vlotte afhandeling van dossiers planschadevergoeding voorzien in een dotatie van 500 duizend euro voor het Grondfonds.

De in 2007 gestarte inhaaloperatie (14,2 miljoen euro) inzake restauratie- en onderhoudspremies voor onroerend erfgoed wordt in 2008 integraal verder gezet.

4. Evolutie impliciete schuld volgens de rijkscomptabiliteit

Vertrekpunt voor het bepalen van de methodologie is de aansluiting van de raming van de evolutie van de impliciete schuld op de rapportering van de toestand van de impliciete schuld bij de jaarafsluiting. Dit houdt in dat dezelfde stappen aan bod komen.

1. Geraamde evolutie van de impliciete schuld van de ministeries (excl. de DAB's)

2. Geraamde evolutie van de impliciete schuld bij de DAB's

3. Geraamde evolutie van de geconsolideerde impliciete schuld van de ministeries en de DAB's

4. Geraamde evolutie van de geconsolideerde impliciete schuld van de ministeries, de DAB's, de VOI's, IVA's met rp en EVA's

Er weze duidelijk gesteld dat de begroting enkel een verwachte evolutie kan geven van de impliciete schuld en niet de grootte ervan.

Belangrijke randbedenking hierbij is bovendien dat de begrotingskredieten zoals die zijn opgenomen in de begrotingen van de te consolideren Vlaamse entiteiten, niet alle elementen bevatten, die nodig zijn om vanuit geraamde gegevens een volledig accurate inschatting van de evolutie van de "impliciete schuld" op te maken. Om die reden is men verplicht bij de raming van de evolutie voor de verschillende onderdelen hypotheses naar voor te schuiven.

Bij de a-posteriori controle op basis van de uitvoeringsgegevens, dient men dus zowel na te gaan, of de ramingen overeenstemden met de realisaties en of de hypotheses bewaarheid werden.

4.1. Geraamde evolutie van de impliciete schuld van de ministeries (excl. de DAB's)

Vooropgestelde hypothesen m.b.t. de verschillende kredietsoorten.

– Niet- gesplitste kredieten van het lopende jaar en bijkredieten vorig jaar: Er wordt van de hypothese vertrokken dat het encours op de kredieten van het lopende jaar en op de bijkredieten vorig jaar op het eind van elk jaar even groot is. Dit heeft tot gevolg dat de evolutie van de impliciete schuld m.b.t. deze kredietsoorten op 0 kan geraamd worden.

– Gesplitste kredieten: Er wordt een verschil gemaakt tussen de in de begroting van een jaar ingeschreven GVK- en GOK-kredieten. Hierbij wordt van de hypothese vertrokken dat er 100% aanwending zal zijn van deze kredieten. Indien het ingeschreven GVK groter is dan het ingeschreven GOK, wordt er een toename van de impliciete schuld verwacht.

– Niet-gesplitste kredieten met een speciale beschikking: Er wordt uitgegaan van de hypothese dat het encours op deze kredieten op het eind van elk jaar even groot is. Dit heeft tot gevolg dat de evolutie van de impliciete schuld m.b.t. deze kredietsoorten op 0 kan geraamd worden.

– Variabele kredieten: Er wordt van de hypothese vertrokken dat de vastleggingen van een jaar op deze kredietsoort overeenkomen met de geraamde toegewezen ontvangst. Verder wordt verondersteld dat de ordonnanceringen van een jaar overeenkomen met de ingeschreven VRK's in de uitgavenbegroting. Om de evolutie van de impliciete schuld te ramen wordt er dus een verschil gemaakt tussen de geraamde toegewezen ontvangst en de ingeschreven VRK's. Indien de geraamde toegewezen ontvangsten groter zijn dan de ingeschreven VRK's, wordt er een positieve evolutie van de impliciete schuld verwacht.

Tabel U.6: Geraamde evolutie van de impliciete schuld van de ministeries (excl. de DAB's)[6]

ministeries	**BC 2007**	**BO 2008**
aard1-bk1 (NGK)	0	0
aard1-bk2 (BVJ)	0	0
aard2 (GVK-GOK)	25.096[7]	-29.349
Aard3 (excl basisallocatie FFEU) (NGK met speciale beschikking)	0	0
Aard3 (enkel basisallocatie FFEU) (NGK met speciale beschikking)	0	0
Aard4 (VRK)	-21.233	-2.657
TOTAAL	**3.863**	**-32.006**

4.2. Geraamde evolutie van de impliciete schuld bij de DAB's

Voor de berekening van de geraamde evolutie van de impliciete schuld bij de DAB's wordt het verschil gemaakt tussen de ingeschreven GVK- en GOK-kredieten van deze diensten. Er wordt hierbij evenwel abstractie gemaakt van de kredieten m.b.t. saldi en opbouw van het reservefonds.

---

[6] Gegevens op basis van de goedgekeurde aanpassing begroting 2007 en ontwerp van begroting 2008.

[7] Het in de aangepaste begroting 2007 voorziene provisioneel gesplitst vastleggingskrediet voor vastlegging of hervastleggingen van overgenomen verbintenissen in het kader van de BBB-opstart wordt hierbij niet in rekening genomen. Omwille van het feit dat op het moment van herverdeling van deze provisie de encours binnen de huidige VOI's op gelijke mate zullen afnemen, wordt deze provisie niet meegenomen als GVK-krediet in de berekening.
Ook het in de aangepaste begroting 2007 voorziene gesplitst vastleggingskrediet ter compensatie van geannuleerde openstaande verplichtingen wordt hierbij niet in rekening genomen.

Om tot een consolidatie te komen m.b.t. de geraamde impliciete schuldevolutie van alle individuele DAB's onderling, dient er nagegaan te worden welk deel van de som van de geraamde impliciete schuldevolutie het gevolg is van geraamde verrichtingen (zijnde verschillen tussen VK en OK) op de in de begrotingen van de DAB's opgenomen transferten tussen de verschillende entiteiten onderling (DAB->DAB). Dit deel van de geraamde impliciete schuldevolutie dient gecorrigeerd te worden om tot consolidatie van de verschillende DAB's te komen.

Tabel U.7: Geraamde evolutie van de impliciete schuld bij de DAB's

	BC 2007	**BO 2008**
DAB's[8]	39.897	87.539
Correcties (m.b.t. interne transferten)	0	0
TOTAAL	**39.897**	**87.539**

4.3. Geraamde evolutie van de geconsolideerde impliciete schuld van de ministeries en de DAB's

Om tot een consolidatie te komen m.b.t. de geraamde impliciete schuldevolutie van de ministeries en de DAB's, dient er nagegaan te worden welk deel van de som van de geraamde impliciete schuldevolutie het gevolg is van geraamde verrichtingen tussen de verschillende entiteiten onderling (ministeries->DAB, DAB->ministeries). Dit deel van de geraamde impliciete schuldevolutie dient gecorrigeerd te worden om tot consolidatie te komen, d.i. enkel verplichtingen in rekening te brengen ten opzichte van derden.

Tabel U.8: Geraamde evolutie van de geconsolideerde impliciete schuld van de ministeries en de DAB's

	BC 2007	**BO 2008**
ministeries	3.863	-32.006
DAB's	39.897	87.539
Correcties (m.b.t. interne transferten)	0	0
TOTAAL	**43.760**	**55.533**

4.4. Geraamde evolutie van de geconsolideerde impliciete schuld van de ministeries, de DAB's, VOI's, IVA's met rp en EVA's

Voor de berekening van de impliciete schuldevolutie bij VOI's, IVA's met rp, EVA's (excl. FFEU (zie infra)) is er in uitvoering enkel een rapportering i.v.m. encours m.b.t. de machtigingen, bij gebrek aan een verbintenissenboekhouding bij de VOI's, IVA's met rp en EVA's.

Er wordt bijgevolg van de hypothese vertrokken, dat de impliciete schuldevolutie bij de VOI's, IVA's met rp en EVA's kan worden geraamd door het verschil te nemen van de in de begroting van de ministeries ingeschreven machtigingen en vereffeningskredieten. Door een gebrek aan een onderscheid tussen de verbintenissenkredieten en de betalingskredieten voor alle begrotingsposten van een VOI, IVA met rp en EVA (buiten diegene die niet gekoppeld zijn aan een machtiging en vereffeningskrediet in de begroting van de ministeries), kunnen immers onmogelijk ramingen worden gemaakt van de impliciete schuldevolutie die uit deze begrotingsposten kan voortvloeien.

Om tot een consolidatie te komen van de geraamde impliciete schuldevolutie van de ministeries en de DAB's t.o.v. de VOI's, IVA's met rp en EVA's (excl. FFEU), dient te worden nagegaan welk deel van de som van de

[8] Excl. Luchthavens en DAB Vloot

geraamde impliciete schuldevolutie het gevolg is van geraamde verrichtingen tussen de verschillende entiteiten onderling.

Gezien het ontbreken van een verbintenissenboekhouding bij de VOI's, IVA's met rp en EVA's (excl. FFEU), beperken we de consolidatie tot het schrappen van de encoursevolutie op de vereffeningskredieten binnen de ministeries.

Bij hypothese wordt er verondersteld dat de machtigingen die worden toegekend aan VOI's, IVA's met rp en EVA's niet worden gebruikt om engagementen (en later betalingen) aan de ministeries en/of DAB's door te voeren.

De VOI A FFEU voert wel een verbintenissenbegroting en boekhouding. Voor de bepaling van de impliciete schuldevolutie binnen het FFEU, wordt het verschil gemaakt tussen de ingeschreven GVK- en GOK-kredieten van de instelling. Er wordt hierbij evenwel abstractie gemaakt van de kredieten m.b.t. saldi en opbouw van het reservefonds.

Om tot een consolidatie te komen van de geraamde impliciete schuldevolutie van de ministeries, DAB's, VOI's, IVA's met rp en EVA's (excl. FFEU) t.o.v. FFEU, dient te worden nagegaan welk deel van de som van de geraamde impliciete schuldevolutie het gevolg is van geraamde verrichtingen tussen de verschillende entiteiten onderling.
(ministeries->FFEU, FFEU->ministeries, FFEU-> DAB's,[9])

Tabel U.9: Geraamde evolutie van de geconsolideerde impliciete schuld van de ministeries, de DAB's, de VOI's, IVA's met rp en EVA's.

	BC 2007	BO 2008
Consolidatie ministeries en DAB's	43.760	55.533
VOI's, IVA's met rp en EVA's	-92.291	-40.540
Encoursevolutie op dotaties aan VOI's, IVA's met rp en EVA's (excl. FFEU) (ARA 1 en ARA3)	0	0
FFEU	77.631	23.835
Correcties (m.b.t. interne transferten FFEU <-> andere[10])	0	0
TOTAAL (excl. consolidatie FFEU)	**-48.531**	**14.993**
TOTAAL (incl. consolidatie FFEU)	**29.100**	**38.828**

Zoals aangegeven laat deze methodiek toe, dat men bij uitvoering de begrote evolutie van de impliciete schuld kan vergelijken met volledig, in de boekhouding van de verschillende instellingen, traceerbare gegevens. Anderzijds wordt een beperkt deel op- (of af-)bouw van impliciete schuld niet gedekt.

---

[9] Ook hier voeren we geen consolidatie met de andere VOI's, IVA's met rp en EVA's door, wegens een gebrek aan verbintenissenboekhouding bij deze andere VOI's, IVA's met rp en EVA's.

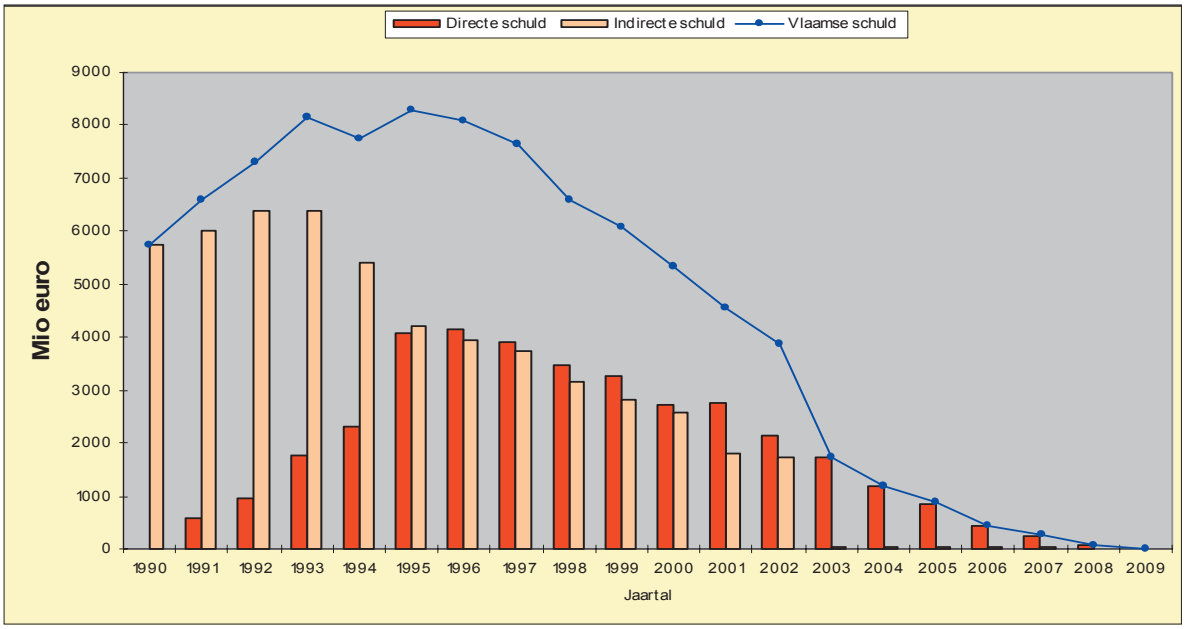
[10] De begroting van het FFEU laat niet toe om een éénduidige opsplitsing te maken welk deel van de verschillende projectkredieten is bestemd voor andere te consolideren instellingen.

HOOFDSTUK V

HET SCHULDBEHEER

Nadat de vorige Vlaamse regering er in slaagde om de Vlaamse schuld in één legislatuur te halveren, stelde de huidige Vlaamse regering zich een nog ambitieuzer doel voor ogen: tegen eind 2008 een zo goed als schuldenvrij Vlaanderen. Onderstaande grafiek en tabel geven de historische evolutie weer van de directe en indirecte schuld sinds 1995.

Grafiek S.1 : Evolutie van de uitstaande directe en indirecte schuld van de Vlaamse Gemeenschap 1995– 2009 (in miljoen euro)

Tabel S.1 :Evolutie van de uitstaande directe en indirecte schuld van de Vlaamse Gemeenschap 1995– 2009 (in miljoen euro)

Datum	Directe schuld	Indirecte schuld	Totale schuld
31/12/95	4.078,22	4.201,55	8.279,77
31/12/96	4.148,35	3.951,10	8.099,45
31/12/97	3.904,99	3.727,13	7.632,12
31/12/98	3.447,21	3.156,45	6.603,66
31/12/99	3.257,72	2.828,41	6.086,13
31/12/00	2.732,57	2.589,72	5.322,29
31/12/01	2.736,59	1.814,17	4.550,76
31/12/02	2.143,94	1.739,95	3.883,89
31/12/03	1.715,59	31,97	1.747,56
31/12/04	1.176,47	28,24	1.204,71
31/12/05	858,21	24,33	882,54
31/12/06	426,50	20,43	446,93
31/12/07	236,32	13,15	249,47
31/12/08	52,16	10,45	62,61
31/12/09	0,00	0,00	0,00

Het overgrote deel van de directe schuld bestond op 30 juni 2007 uit de consolidatielening bij Dexia Bank N.V. Deze lening met een per 30 juni 2007 uitstaand saldo van 207,17 miljoen euro is immers goed voor meer dan 60% van de totale directe schuld.

In het kader van het bereiken van een quasi-nulschuld werd op 29 mei 2007 een akkoord gesloten met Dexia Bank N.V. om deze lening in één keer vervroegd terug te betalen op 31 december 2008. Normaal liep de aflossingskalender van deze lening nog tot 2021. Het akkoord kwam er pas nadat aan de hand van actuariële berekeningen bleek dat de te betalen wederbeleggingsvergoeding correct en aanvaardbaar was. De Vlaamse regering was immers niet bereid om een onredelijke prijs te betalen.

Op 30 mei 2007 werd de wederbeleggingsvergoeding betaald. De vervroegde kapitaalsaflossing samen met de normale aflossingen en rente die voor 2008 nog verschuldigd zijn, werden ingeschreven op de begroting 2008.

Verder werden bij de budgetcontrole 2007 de middelen voor de Vlaamse opera verhoogd zodat zij in staat is haar lening bij Dexia Bank N.V. op 1 oktober 2007 vervroegd terug te betalen. Met Dexia Bank N.V. werd hiervoor reeds een akkoord bereikt. De betreffende lening is in de Vlaamse schuldcijfers terug te vinden onder de rubriek "Indirecte schuld" en had op 30 juni 2007 nog een uitstaand saldo van 4,29 miljoen euro.

Naast deze vervroegde terugbetalingen staan voor 2007 en 2008 nog dergelijke weliswaar kleinere dossiers op de agenda. In dit kader werden reeds gesprekken gevoerd met Dexia Bank N.V. en Fortis Bank N.V.

Als gevolg van deze vervroegde terugbetalingen in 2007 en 2008 zal eind 2008 de schuld van Vlaanderen quasi tot nul herleid zijn. Ook de volgende jaren zal er geen nieuwe schuld opgenomen worden. Integendeel er kunnen reserves aangelegd worden om toekomstige uitdagingen het hoofd te bieden. Daarom voorzag de begroting 2007 in de oprichting van het Vlaams Toekomstfonds met een dotatie van 187 miljoen euro. Vlaanderen verschuift hierdoor van structurele ontlener naar structurele belegger.

HOOFDSTUK VI

HET VORDERINGENSALDO EN DE NORM

1. Het vorderingensaldo van de Vlaamse overheid

Tabel N.2 toont de berekening van het vorderingensaldo voor de Vlaamse Overheid. De tabel bestaat uit twee delen: de berekening van het vorderingensaldo van de Vlaamse ministeries en de berekening van het vorderingensaldo van de te consolideren instellingen.

Vertrekkende van het begrotingssaldo wordt het vorderingensaldo van de Vlaamse ministeries berekend. Het begrotingssaldo wordt bepaald als het verschil tussen de begrote ontvangsten exclusief leningopbrengsten en de begrote uitgaven, zijnde ordonnanceringskredieten (NGK, GOK, VRK en BVJ). Vervolgens worden op dit resultaat een aantal correcties aangebracht. Vooreerst worden ontvangsten en uitgaven begroot in het kader van kredietverleningen en deelnemingen (esr code 8) geneutraliseerd. Hetzelfde gebeurt met uitgaven om directe en indirecte schuld af te lossen (esr code 9). De begrotingsuitgaven die het vorderingensaldo beïnvloeden worden dus gecorrigeerd met deelnemingen en kredietverleningen (code 8) en met aflossingen op de overheidsschuld (code 9).

Een volgende correctie heeft te maken met de aanrekening van de ontvangsten. In concreto wordt de geraamde opbrengst van bepaalde gewestbelastingen aangepast in functie van de inning door de Vlaamse Overheid als het over de onroerende voorheffing gaat of in functie van de inkohieringen door de Federale Overheid en doorstorting aan Vlaanderen als het over de andere gewestbelastingen gaat ([11]).

Het berekenen van het vorderingensaldo op geconsolideerde basis impliceert bovendien dat de financiële stromen van en naar de te consolideren Vlaamse instellingen moeten geneutraliseerd worden. Vandaar dat zowel aan uitgaven-, als aan ontvangstenzijde respectievelijk de dotaties aan, als de dotaties van de te consolideren instellingen worden geneutraliseerd.

Om tot het vorderingensaldo van de Vlaamse ministeries te komen, wordt nog een laatste correctie gemaakt voor de gelopen interesten – enkel de interesten die op het betrokken begrotingsjaar betrekking hebben komen in aanmerking – en voor de reservevorming bij de vzw Vlaams Pensioenfonds en bij het pensioenfonds van de VRT.

Het tweede deel bestaat uit de berekening van het vorderingensaldo bij de te consolideren instellingen. Dit zijn de instellingen behorend tot de sector overheid: de DAB's, de VOI's A, B en sui generis, de IVA's met en zonder rechtspersoonlijkheid en de EVA's. In de berekening worden de wetenschappelijke instellingen en universiteiten niet meegerekend daar hierover geen begrotingsgegevens gekend zijn. De dotaties aan de wetenschappelijke instellingen en universiteiten worden in de berekening wel als finale uitgaven beschouwd.

Met betrekking tot de te consolideren instellingen wordt een gelijkaardige redenering toegepast. Vertrekkende van het begrote bedrag aan ontvangsten en uitgaven wordt via het becijferen van een aantal correcties tot het vorderingensaldo gekomen. De ESR gecorrigeerde ontvangsten en uitgaven houden ook in dat langs ontvangstenzijde het overgedragen saldo van een vorig begrotingsjaar en de opnemingen uit het reservefonds niet worden meegerekend. Langs uitgavenzijde worden dan weer het naar een volgend begrotingsjaar over te dragen saldo en de toewijzing aan het reservefonds niet meegerekend. Vanaf 2005 brengt de hervorming van de watersector met zich mee dat Aquafin opnieuw aan de voorwaarden voldoet om niet langer met de overheid geconsolideerd te worden. In concreto betreft het vooral het verleggen van 2 van de 3 essentiële risico's. De instellingen VVM-De Lijn, de nv Waterwegen en Zeekanaal en de nv Scheepvaart behoren wel tot de consolidatiekring.

---

[11] Hoge Raad van Financiën, Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid, Evaluatie van de uitvoering van het Stabiliteitsprogramma in 2006 en vooruitzichten voor 2007 - 2011, juli 2007, blz. 89-90.

Het vorderingensaldo van de Vlaamse Overheid wordt bekomen door de resultaten van het eerste en het tweede deel samen te voegen. Los van de Vlaamse ministeries en van de te consolideren instellingen wordt er nog een correctie toegepast ten belope van de reservevorming bij het Vlaams Zorgfonds. Hoewel het Vlaams Zorgfonds een IVA met rechtspersoonlijkheid is, wordt ze niet meegeconsolideerd met de sector overheid binnen entiteit II, maar wel met de sector sociale zekerheid binnen entiteit I. Haar reservevorming verbetert dus het saldo van de sociale zekerheid. De Vlaamse Overheid mag deze reservevorming op haar conto schrijven. Het resultaat dat hier uit voortvloeit, is het gecorrigeerde vorderingensaldo van de Vlaamse Overheid.

2. De norm

Met betrekking tot de na te leven norm wordt er vertrokken van het scenario B van de Overeenkomst van 15 december 2000 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de begrotingsdoelstellingen voor de periode 2001-2005, en van het tienjarig genormeerd traject (2001-2010) van de Hoge Raad van Financiën zoals het in het Jaarverslag 1999 beschreven staat. De Vlaamse regering heeft in het verleden reeds meermaals haar engagement ten aanzien van scenario B – het strengste scenario – benadrukt. Deze cijfers werden bevestigd op de Interministeriële Conferentie Financiën en Begroting van 1 juni 2005.

Op dit basisscenario worden voor het begrotingsjaar 2008 normcorrecties toegepast voor kredietverleningen en deelnemingen (normverzwaring ten belope van 126,8 miljoen euro) en voor het verdwijnen van het Alesh mechanisme (normversoepeling ten belope van 44,7 miljoen euro). Bovendien werd er een normverzwaring aanvaard ten belope van 31,1 miljoen euro in ruil voor de vrijstelling van de werkgeversbijdrage (13,07%) op het vakantiegeld van de ambtenaren. Op het Overlegcomité van 6 juli 2005 werd voor het begrotingsjaar 2008 een normversoepeling ten belope van 115 miljoen euro onderhandeld, als compensatie voor de zware extra inspanning (bijkomend overschot ten belope van de vermoedelijke overrealisatie van bepaalde categorieën van ontvangsten) die Vlaanderen zou leveren – en ook geleverd heeft - in 2005. Voor de begrotingsjaren nadien, 2009 en 2010, bedraagt deze normversoepeling respectievelijk 145 miljoen en 100 miljoen euro. Ze is eveneens de tegenprestatie voor de normverzwaring voor het begrotingsjaar 2005.

Tot slot verklaarde de Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 25 oktober 2005 zich akkoord met een normverzwaring in 2006 ten belope van 145,2 miljoen euro, te compenseren met een gelijkwaardige normversoepeling in 2008 en 2009. De normverzwaring ten belope van 187 miljoen euro waartoe de Vlaamse Gemeenschap zich op de Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 16 oktober 2006 bereid toonde, heeft alleen betrekking op het jaar 2007 en houdt in dat de Vlaamse Gemeenschap de middelen van het Toekomstfonds niet zal uitgeven in 2007.

Voorlopig voorziet de Vlaamse Overheid geen gebruik te maken van de mogelijkheid om op basis van artikel 8 van de Samenwerkingsovereenkomst van 15 december 2000 een afwijking op de na te leven HRF-norm te bekomen. Deze afwijking bedraagt 1% van de door de Federale Overheid aan de betrokken entiteit toegewezen middelen inzake samengevoegde en gedeelde belastingen en dit bij ongewijzigd financieringsstelsel.

Tabel N.1 toont de berekening van de na te leven norm voor de begrotingsjaren 2006 en volgende (toestand na de Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 16 oktober 2006).

Tabel N.1 : Begrotingsnorm (in miljoen euro)

		2006	2007	2008	2009	2010
HRF scenario B	Basis	242,9	198,3	138,8	74,4	0,0
Correcties	*Codes 8 (KVD)*	*126,8*	*126,8*	*126,8*	*126,8*	*126,8*
	Alesh	*-51,7*	*-51,8*	*-44,7*	*-43,5*	*-39,7*
	Vakantiegeld 13,07%	*31,1*	*31,1*	*31,1*	*31,1*	*31,1*
	HRF-afwijking tbv 1%	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
	Overlegcomité 6 juli 2005	*-75,0*	*-145,0*	*-115,0*	*-145,0*	*-100,0*
	IMCFB 25 oktober 2005	*145,2*	*0,0*	*-101,4*	*-43,7*	*0,0*
	IMCFB 16 oktober 2006	*0,0*	*187,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
	Totaal correcties	176,4	148,1	-103,3	-74,4	18,2
Begrotingsnorm		**419,3**	**346,4**	**35,6**	**0,0**	**18,2**

Tabel N.2 toetst het begrote vorderingensaldo 2008 van de Vlaamse Overheid aan de te respecteren norm.

Uit deze toets blijkt dat het vorderingensaldo, berekend op basis van de algemene begroting, ongeveer 6,3 miljard euro bedraagt. De bijdrage van de te consolideren instellingen is negatief; ze schommelt rond 6,2 miljard euro. Dit heeft uiteraard vooral te maken met de wijze van consolideren. In de algemene begroting worden immers uitgaande dotaties buiten beschouwing gelaten (en bijgevolg worden uitgaven genegeerd); bij de instellingen zijn dit inkomende dotaties (en bijgevolg worden hier inkomsten genegeerd).

Uit deze toets blijkt dat Vlaanderen voorziet om haar aangegane engagementen na te leven. Voor het begrotingsjaar 2008 wordt er een licht overschot ten opzichte van de te respecteren norm voorzien.

Tabel N.2 : Normnaleving door de Vlaamse Overheid (in duizend euro)

	ESR-effect	BGO 2008
Algemene begroting Vlaamse ministeries		
Ontvangsten	+	22.357.184
Uitgaven	-	-22.511.743
Begrotingssaldo Vlaamse ministeries	**=**	**-154.559**
Ontvangsten	+	22.357.184
Deelnemingen en kredietverleningen (esr code 8)	-	-50.655
Dotaties van instellingen behorende tot de consolidatiekring (esr code 463 / 464 en 663 / 664)	-	-3.445
Correctie aanrekening ontvangsten	+/-	27.500
Correctie aanrekening afcentiemen	-	0
ESR gecorrigeerde ontvangsten algemene begroting	**=**	**22.330.584**
Uitgaven	-	22.511.743
Deelnemingen en kredietverleningen (esr code 8)	+	-98.255
Dotaties aan instellingen behorende tot de consolidatiekring (esr code 413 / 414 en 613 / 614)	+	-6.186.096
Aflossingen directe schuld (esr code 9)	+	-181.350
Correctie gelopen intresten	+/-	-1.276
Pensioenfonds (negatief = reservevorming)	+	-329
Pensioenfonds VRT (negatief = reservevorming)	+	0
ESR gecorrigeerde uitgaven algemene begroting	**=**	**16.044.437**
Vorderingensaldo Vlaamse ministeries (a)	**=**	**6.286.147**
Begrotingen te consolideren instellingen		
Ontvangsten	+	9.140.305
Leningen	-	-10.003
Deelnemingen en kredietverleningen	-	-14.873
Dotaties van Vlaamse ministeries en andere te consolideren instellingen	-	-6.313.112
Interne verrichtingen	-	-1.630.703
ESR gecorrigeerde ontvangsten	**=**	**1.171.614**
Uitgaven	-	9.140.305
Aflossingen	+	-29.568
Deelnemingen en kredietverleningen	+	-15.642
Dotaties aan Vlaamse ministeries en andere te consolideren instellingen	+	-129.803
Interne verrichtingen	+	-1.546.665
ESR gecorrigeerde uitgaven	**=**	**7.418.627**
Vorderingensaldo te consolideren instellingen (b)	**=**	**-6.247.013**
Vorderingensaldo (a) + (b)	**=**	**39.134**
Bijdrage Zorgfonds tot het vorderingensaldo	+	-1.922
ESR gecorrigeerde ontvangsten Zorgfonds	+	255.637
ESR gecorrigeerde uitgaven Zorgfonds	-	-257.559
Gecorrigeerd vorderingensaldo	**=**	**37.212**
HRF-norm scenario B	+	138.820
Aandeel deelnemingen en kredietverleningen	+	126.780
Alesh-correctie	+	-44.700
Vakantiegeld 13,07%	+	31.100
HRF afwijking tbv 1%	+	0
Overlegcomité 6 juli 2005	+	-115.000
Interministeriële Conferentie Fin. & Begr. 25 oktober 2005	+	-101.432
Te behalen saldo	**=**	**35.568**
Verschil tov de te behalen norm	**=**	***1.644***

BIJLAGE I

Betreffende akkoorden inzake begrotingsnormen

1. Inleiding

Krachtens de resolutie van het Vlaams Parlement betreffende de bekendmaking van akkoorden inzake begrotingsnormen (Stuk 1327 (2002-2003) – Nr.1 van 3 oktober 2002) wordt aan de Vlaamse regering gevraagd:

- dat de nieuwe budgettaire overeenkomsten en akkoorden in de ruime zin van het woord tussen de federale overheid, gewesten en gemeenschappen of tussen gewesten en gemeenschappen onverwijld aan het Vlaams Parlement worden meegedeeld;

- dat alle nog van toepassing zijnde akkoorden en overeenkomsten als bijlage bij de Algemene Toelichting bij de begroting en de begrotingscontrole worden gevoegd.

Bijgevoegde publicatie (zie paragrafen 2 tot 11) draagt bijgevolg bij tot enerzijds de budgettaire controle door het Vlaams Parlement en anderzijds de openbaarheid van bestuur. Sommige paragrafen hebben betrekking op intussen afgesloten begrotingsjaren. Met het oog op volledigheid van documentatie worden ze toch in deze algemene toelichting weerhouden.

2. Overeenkomst van 15 december 2000 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de begrotingsdoelstellingen voor de periode 2001-2005

Gelet op de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten, inzonderheid op artikel 49 en op de mechanismen bedoeld in de artikelen 13 §2, 33 §2 en 47 §2 ;

Gelet op de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap, inzonderheid op artikel 60 en op het mechanisme bedoeld in artikel 58ter §3 tweede lid ;

Gelet op de beslissing van het Overlegcomité Federale Regering – Gemeenschaps- en Gewestregeringen van 15 december 2000 ;

Gelet op het Stabiliteitsprogramma van België 2001-2005, opgesteld in uitvoering van het Pact voor Stabiliteit en Groei ;

Gelet op het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Waalse

Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de begrotingsdoelstellingen voor de periode 2000-2002 ;

Gelet op het Jaarverslag 2000 van de Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid van de Hoge Raad van Financiën (H.R.F.);

Overwegende dat het respect van de normen van de HRF de bijdrage waarborgt van de Gemeenschappen en de Gewesten om de verbintenissen na te komen die België op zich heeft genomen in het kader van het Pact voor Stabiliteit en Groei en van de Resolutie van de Europese Raad in verband met het Pact voor Stabiliteit en Groei van 17 juni 1997 ;

Overwegende dat in uitvoering van de Europese verordening nr. 2223/96 van de Raad van 25 juni 1996 de overheidsrekeningen dienen opgesteld te worden volgens het Europees Systeem van nationale en regionale Rekeningen (ESR95) ;

Overwegende dat de versnelde vermindering van de overheidsschuld prioritair is omwille van de kwetsbaarheid van de openbare financiën voor eventuele renteschokken en omwille van de onvermijdelijke budgettaire gevolgen van de vergrijzing ;

Overwegende dat op basis van de meest recente vooruitzichten voor het jaar 2000 inzake inflatie en reële groei van het bruto nationaal inkomen wordt verwacht dat de doorstortingen inzake gedeelde en samengevoegde belastingen aan de Gemeenschappen en de Gewesten in 2001 nog hoger zullen uitvallen dan geraamd door de Hoge Raad van Financiën in haar Jaarverslag 2000 ;
De Federale Staat, vertegenwoordigd door de Eerste Minister, de Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie en de Minister van Financiën;

De Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering in de persoon van haar Minister-President en Minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden;

De Franse Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering, in de persoon van haar Minister-President, belast met Internationale Betrekkingen, en van haar Minister van Begroting, Cultuur en Sport;

De Duitstalige Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering, in de persoon van haar Minister-President en Minister van Begroting, Werkgelegenheid, Gehandicaptenbeleid, Media en Sport;

Het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering, in de persoon van haar Minister-President en Minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden;

Het Waalse Gewest, vertegenwoordigd door de Waalse Regering, in de persoon van haar Minister-President en van haar Minister Vice-President en Minister van Begroting, Huisvesting, Uitrusting en Openbare Werken;

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vertegenwoordigd door zijn Regering, in de persoon van zijn Minister-President en Minister van Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening,

Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek en van zijn Minister van Financiën, Begroting, Openbaar Ambt en Externe Betrekkingen;

Kwamen overeen wat volgt:

Artikel 1. De partijen bij dit akkoord ondersteunen de begrotingsdoelstellingen van het Stabiliteitsprogramma van België 2001-2005 om het vorderingenoverschot van de Gezamenlijke Overheid geleidelijk op te bouwen van 0,2% van het BBP in 2001 tot 0,7% van het BBP in 2005 en aldus de overheidsschuld versneld af te bouwen.

Artikel 2. § 1. - De partijen bij dit akkoord hebben akte genomen van de aanbevelingen van de Hoge Raad van Financiën (afgekort H.R.F.) voor het begrotingsjaar 2001, zoals opgenomen in het Jaarverslag 2000 van de Afdeling "Financieringsbehoeften van de Overheid".

§ 2. – In het verlengde van de reeds in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 onderschreven lange termijn strategie, die uitgaat van een nagenoeg constant groeiritme van de primaire uitgaven ter vrijwaring van de intertemporele neutraliteit van het budgettair beleid, en rekening houdend met de meer dan trendmatige groei van de aan de Gemeenschappen en de Gewesten toegewezen middelen inzake gedeelde en samengevoegde belastingen in 2001 die in 2002 gevolgd wordt door een quasi stabilisatie van deze middelen, onderschrijven de Gemeenschappen en de Gewesten het door de H.R.F. aanbevolen vorderingenoverschot van 0,3% van het BBP in 2001.

§3. De Gemeenschappen en de Gewesten verbinden zich ertoe om deze aanbevelingen na te leven en met deze extra middelen, elk wat hem betreft, een reserve bovenop de in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 onderschreven saldi aan te leggen. Deze reserve kan later worden aangewend om de quasi stabilisatie van de toegewezen middelen inzake gedeelde en samengevoegde belastingen te absorberen, of beperkte fluctuaties in de middelen in latere jaren op te vangen zonder dat de trendmatige evolutie van de primaire uitgaven in gevaar komt.

§4. De Gemeenschappen en de Gewesten hebben de mogelijkheid om de eventuele begrotingsoverschotten in fondsen te storten, in overeenstemming met de ESR95-methode.

Artikel 3. Gelet op wat voorafgaat in de artikelen 1 en 2, worden de minimale begrotingsdoelstellingen voor de Gemeenschappen en de Gewesten voor de periode 2001-2005 als volgt vastgesteld:

Begrotingsdoelstellingen voor Gemeenschappen en Gewesten (a) (b)

(in miljard BEF, tenzij anders vermeld)

	Vlaamse Gemeen-schap	Franse Gemeen-Schap	Duitstalige Gemeen-schap	Waalse Gewest	Brussels Hoofd-stedelijk Gewest	Totaal Gemeenschappen en Gewesten		
						Verrichting klasse 8 (c)	Doelstellingen	
	(1)					(2)	(1)+(2) Mia. BEF	In % BBP
2001 (d)	24,0	-3,2	0,0	-1,9	-0,8	11,1	29,2	0,3
2002	13,6	-2,5	0,0	-5,6	-2,2	11,1	14,4	0,1
2003	13,1	-1,9	0,0	-5,2	-2,0	11,1	15,1	0,1
2004	12,4	-1,2	0,0	-4,7	-1,8	11,1	15,8	0,1
2005	11,3	-0,7	0,0	-4,2	-1,6	11,1	15,9	0,1

(a) Saldi bepaald overeenkomstig de methodologie van de Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid van de H.R.F. (cf. nota: Aantekeningen m.b.t. de methodologie die de Afdeling hanteert bij het bepalen van de maximaal toelaatbare tekorten van de Gemeenschappen en de Gewesten).

(b) Voor de niet in de tabel vermelde entiteiten, met name de G.G.C. en de F.G.C., wordt het door de H.R.F. aanbevolen budgettair evenwicht vooropgesteld.

(c) Verrichtingen die in de economische classificatie van de uitgaven en de ontvangsten van de overheid, overeenkomstig het ESR 95, in klasse 8 worden ondergebracht.

(d) Deze doelstellingen dienen bekomen te worden rekening houdend met de middelen zoals die door de Federale Overheid worden doorgestort.

Artikel 4. De Gewesten zullen de Lokale Overheden maximaal aansporen de in het Stabiliteitsprogramma 2001-2005 vooropgestelde begrotingsdoelstellingen, die rekening houden met de electorale cyclus in de saldi van de Lokale Overheden, te realiseren. Die begrotingsdoelstellingen luiden als volgt:

Begrotingsdoelstellingen voor de Lokale Overheden

(in % BBP)

	2001	2002	2003	2004	2005
Vorderingen-overschot	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1

Tevens zullen de Gewesten de Lokale Overheden aansporen om bij voorrang elke buitengewone opbrengst afkomstig van de verkoop van financiële activa, zoals aandelen of deelnemingen in ondernemingen, aan te wenden voor de vermindering van hun schuld of derwijze dat hun vorderingensaldo, bepaald overeenkomstig het ESR95, zo weinig mogelijk wordt belast.

Artikel 5. De Regeringen zullen erop toezien dat de evolutie van hun primaire uitgaven verenigbaar is met de naleving van hun respectievelijke begrotingsdoelstelling. Desgevallend zullen zij het beheer van vastleggingskredieten en –machtigingen en/of het verbruik van ordonnanceringskredieten bijsturen.

Artikel 6. De partijen bij dit akkoord verzoeken de Franse Gemeenschapscommissie (F.G.C.) en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (G.G.C.) zich ertoe te verbinden alles in het werk te stellen om het budgettair evenwicht dat hen door de H.R.F. wordt aanbevolen, na te leven.

Artikel 7. Met het oog op de verdere vermindering van de schuldgraad verbinden de partijen bij dit akkoord er zich toe het beheer van hun thesaurieën te optimaliseren.

Artikel 8. §1. De Afdeling "Financieringsbehoeften van de Overheid" van de H.R.F. zal verzocht worden in haar volgend advies een uitspraak te doen over de volgende elementen:

- de mate waarin afwijkingen ten opzichte van het in het Samenwerkingsakkoord van 24 november 1999 en in onderhavige Overeenkomst onderschreven lange termijn traject kunnen aanvaard worden, gelet op de in het verleden gerealiseerde saldi of de voor de toekomst in de interne Stabiliteitsprogramma's aangegane verbintenissen tot compensatie van overschrijdingen van de norm ;

- de wijze waarop de aanwending van voorheen aangelegde reserves op de norm wordt aangerekend,

zonder hierbij de realisatie van de hoofddoelstellingen van voormelde lange termijn strategie in gevaar te brengen.

§2. De Afdeling "Financieringsbehoeften van de Overheid" zal een gedragslijn voorstellen voor de aanwending van voormelde saldi en reserves. Op basis van deze voorstellen zal het Overlegcomité Federale Regering – Gemeenschaps- en Gewestregeringen voor elke overheid geldende objectieve regels vastleggen voor de aanwending van voormelde saldi en reserves.

Indien het Overlegcomité geen consensus bereikt over de objectieve toe te passen regels, zijn de betrokken partijen niet langer gebonden door deze overeenkomst.

Artikel 9. Teneinde het budgettair beleid van de Gemeenschappen en de Gewesten in te schrijven in het huidige en in de toekomstige Stabiliteitsprogramma's van België verbinden de Gemeenschappen en de Gewesten zich ertoe elk een meerjarig intern voortschrijdend Stabiliteitsprogramma uit te werken, dat kadert in onderhavige Overeenkomst en waarvan de looptijd tenminste overeenstemt met deze van het Stabiliteitsprogramma van België. In deze interne Stabiliteitsprogramma's zullen de Gemeenschappen en de Gewesten aantonen hoe zij voor elk van de betrokken begrotingsjaren de hoger vermelde doelstellingen zullen invullen.

De Afdeling "Financieringsbehoeften van de Overheid" van de H.R.F. zal jaarlijks de uitvoering van deze Stabiliteitsprogramma's aan een evaluatie onderwerpen.

Gedaan te Brussel, op 15 december 2000, in 7 originele exemplaren in het Nederlands, het Frans en het Duits.

Voor de Federale Staat

De Eerste Minister, G. VERHOFSTADT

De Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie, J. VANDE LANOTTE

De Minister van Financiën, D. REYNDERS

Voor de Vlaamse Gemeenschap

De Minister-President van de Vlaamse Regering en Minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, P. DEWAEL

Voor de Franse Gemeenschap

De Minister-President van de Regering van de Franse Gemeenschap, belast met Internationale Betrekkingen, H. HASQUIN

De Minister van Begroting, Cultuur en Sport, R. DEMOTTE

Voor de Duitstalige Gemeenschap

De Minister-President van de Regering van de Duitstalige Gemeenschap en Minister van Begroting, Werkgelegenheid, Gehandicaptenbeleid, Media en Sport, K.-H. LAMBERTZ

Voor het Vlaamse Gewest

De Minister-President van de Vlaamse Regering en Minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, P. DEWAEL

Voor het Waalse Gewest

De Minister-President van de Waalse Regering, J.-Cl. VAN CAUWENBERGHE

De Minister Vice-President en Minister van Begroting, Huisvesting, Uitrusting en Openbare Werken, M. DAERDEN

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en Minister van Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek, F.-X. DE DONNEA

De Minister van Financiën, Begroting, Openbaar Ambt en Externe Betrekkingen, G. VANHENGEL

3. Akkoord van 21 maart 2002

Op de Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 21 maart 2002 werd bovendien overeengekomen dat de Hoge Raad van Financiën, Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid, voortaan de overheidsrekeningen volgens het ESR95 als referentie zou hanteren. De doelstellingen van het Stabiliteitsprogramma van België worden bijgevolg uitgedrukt en getoetst op basis van de ESR-benadering.

1. De Ministers bevoegd voor begroting van de Gewesten informeren de federale Minister van Begroting op welke wijze zij uitvoering (hebben) zullen (ge)geven aan artikel 4 van de overeenkomst van 15 december 2000 omtrent de budgettaire doelstellingen van de lokale overheden.

2. De Ministers bevoegd voor begroting van de Gemeenschappen en Gewesten delen de Studiedienst van Financiën hun aangepaste begroting na begrotingscontrole mede, zoals die in het betrokken parlement wordt ingediend.

Op basis hiervan stelt de Studiedienst van Financiën voor elke deelentiteit vast welk onderbenuttigingspercentage voor de uitgaven in voorkomend geval dient bereikt te worden opdat de doelstellingen vermeld in artikel 3 van de overeenkomst van 15 december 2000 worden gerealiseerd.

In de berekening van de Studiedienst van Financiën wordt rekening gehouden met:

a) het saldo van de ordonnanceringen van de begroting, verhoogd met het saldo van de ordonnanceringen van de instellingen van openbaar nut categorie A en de gewest- en gemeenschapsdiensten met afzonderlijk beheer die overeenkomstig het ESR95 geconsolideerd worden met de betrokken deelentiteit. Wat de Vlaamse Gemeenschap betreft, wordt het Zorgfonds mede in rekening gebracht. De NV Aquafin in het Vlaamse Gewest en de NV Sofico in het Waalse Gewest vallen bijgevolg niet onder voormelde instellingen of diensten;

b) de weerslag van de korting op de personenbelasting in het Vlaamse Gewest.

De verschillende overheden zullen tijdens de begrotingscontrole geen beslissingen nemen waardoor het gezamenlijk saldo verslechtert van de overige fondsen en organismen die overeenkomstig het ESR95 geconsolideerd worden met de betrokken deelentiteiten.

De Gemeenschappen en Gewesten verbinden zich ertoe dit onderbenuttigingspercentage te respecteren of desgevallend hun begroting aan te passen.

In het kader van de bepalingen van de overeenkomst van 15 december 2000, verbindt de Franse Gemeenschap zich ertoe een onderbenuttigingspercentage van haar uitgavenkredieten te garanderen die minstens gelijk is aan de in 2001 vastgestelde

onderbenuttiging (0,75%). Ze zal lenen maximum ten belope van het begrotingssaldo dat eruit zal voortvloeien.

De Ministers bevoegd voor begroting van de Gemeenschappen, Gewesten en de federale overheid zullen elk voor zich een sluitende monitoring van de uitgaven op punt stellen die de verschillende overheden in staat stelt het benodigde onderbenuttigingspercentage te garanderen. Maandelijks zullen de gegevens verbonden aan deze monitoring tussen de overheden besproken worden op basis van een model dat door de Studiedienst van Financiën wordt opgesteld.

3. Voor het begrotingsjaar 2002 worden de cijfers vermeld in artikel 3 van de overeenkomst van 15 december 2000 beschouwd als norm na vermindering ten belope van één twaalfde van de negatieve term (exclusief het kijk- en luistergeld) voor elk Gewest.

4. Aan de Afdeling "Financieringsbehoeften van de overheid" van de Hoge Raad van Financiën zal gevraagd worden om inzake de begrotingsnormering voortaan de overheidsrekeningen volgens het ESR95 als referentie te hanteren.

5. In het kader van de toepassing van het huidige protocol wordt voor het begrotingsjaar 2001 de BNI-groei vastgesteld op 1,0% zoals vermeld in de meest recente Economische Begroting.

4. Overleg federale overheid - gewesten en gemeenschappen van 22 september 2003

Ter gelegenheid van het overleg op 22 september 2003 tussen de Federale Overheid en de Gewesten en Gemeenschappen werden bepaalde afspraken gemaakt aangaande de te realiseren begrotingsdoelstellingen van de Gewesten en de Gemeenschappen voor de begrotingsjaren 2003 en 2004.

Begrotingsdoelstellingen 2003.

De Gemeenschappen en de Gewesten gaan ermee akkoord om de begrotingsdoelstellingen zoals opgenomen in de artikelen 3 en 4 van de Overeenkomst van 15 december 2000 strikt na te leven. Ten belope van het bedrag van de zogenaamde code 8 verrichtingen (275,2 miljoen euro) worden de doelstellingen van elke entiteit voor 2003 aangepast volgens een verdeelsleutel die gebaseerd is op het gemiddelde van de realisaties in code 8 gedurende de periode 1999-2002.

Deze doelstellingen zullen worden opgevolgd in een maandelijks overleg tussen de federale Minister van begroting en de deelentiteiten (“monitoring-vergadering” de laatste vrijdag van elke maand).

Eventuele herzieningen van de macro-economische parameters (ten opzicht van de cijfers die reeds zijn opgenomen in het verslag van de werkgroep van 12 september 2003) die verwerkt worden in de doorstortingen in 2003 zullen integraal worden doorgerekend in de begrotingsdoelstellingen 2003 van de deelentiteiten.

Bovendien zal de conventie van 20 januari 1995 met betrekking tot de vaststelling van de parameter "reële groei" aangepast worden teneinde te vermijden dat herzieningen voor het verleden van de parameter van de reële groei door het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) de overgedragen middelen beïnvloeden. De herzieningen na de maand maart van het jaar t+1 van de reële groei van het bruto nationaal inkomen voor het jaar t zullen geen impact meer hebben op de berekening van de middelen voor de jaren na het jaar t. Voor de begrotingsjaren tot en met 2002 worden de BNI-groeivoeten zoals opgenomen in het verslag van de werkgroep van 12 september 2003 als definitief beschouwd.

Begrotingsdoelstellingen 2004.

De Gemeenschappen en de Gewesten gaan ermee akkoord om de begrotingsdoelstellingen zoals opgenomen in de artikelen 3 en 4 van de Overeenkomst van 15 december 2000 na te leven, rekening houdend met hetgeen volgt.

Het bedrag voor code 8 verrichtingen voor elk van de Gewesten wordt teruggebracht tot het tijdens het begrotingsjaar 2002 door het INR aanvaarde bedrag, zijnde 128 miljoen euro. De door het INR vastgestelde verdeling tussen de Gewesten wordt bestendigd.

De begrotingsdoelstellingen van de deelentiteiten, exclusief de code 8 verrichtingen, worden voor 2004 als volgt aangepast:

a) aan de Gewesten zal in 2004 een bedrag van 75 miljoen euro vanuit de opbrengst inzake de repatriëring van kapitalen worden overgemaakt ten belope waarvan de begrotingsdoelstellingen voor 2004 zullen worden aangepast en worden verdeeld tussen de Gewesten op basis van de opbrengst van de successierechten gedurende de tienjarige periode 1993-2002;

b) een bedrag van 147 miljoen euro wordt toegevoegd aan de begrotingsdoelstelling, waarbij de volgende verdeelsleutel wordt gehanteerd: Vlaams Gewest 46 %, Waals Gewest 40% en Brussels Hoofdstedelijk Gewest 14%;

c) een bedrag van 88,33 miljoen euro wordt toegevoegd aan de begrotingsdoelstelling en als volgt verdeeld: Vlaamse Gemeenschap 56,35 miljoen euro, Waals Gewest 24,16 miljoen euro, Franse Gemeenschap 7,79 miljoen euro en Duitstalige Gemeenschap 0,02 miljoen euro.

De begrotingsuitvoering zal maandelijks opgevolgd worden in de reeds genoemde "monitoring-vergaderingen". In voorkomend geval zullen de ordonnanceringen vanaf mei 2004 beperkt worden.

5. Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 17 december 2004

Ter gelegenheid van Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 17 december 2004 werden bepaalde afspraken gemaakt aangaande de te realiseren begrotingsdoelstellingen van de Gewesten en de Gemeenschappen voor de begrotingsjaren 2004 en volgende jaren.

Begrotingsdoelstellingen 2004.

De vergadering keurde het voorstel van beslissing goed waarbij de Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting haar goedkeuring hecht aan de budgettaire doelstellingen van de verschillende entiteiten voor het begrotingsjaar 2004, uitgedrukt in ESR95 vorderingensaldi na correctie code 8 en na ALESH-correctie, zoals weergegeven in onderstaande tabel:

Tabel – Begrotingsdoelstellingen 2004 (in miljoen euro)

2004	Vlaamse Gemeen-schap	Franse Gemeen-Schap	Waalse Gewest	Brussels Hoofd-stedelijk Gewest	Duitstalige Gemeen-schap	**Totaal** (a)
Doelstellingen in ESR 95 na correctie ALESH-operatie (cf. OC 22.09.2003) :	609,8	-22,0	221,4	76,5	0,0	**885,5**
Wijzigingen :						
- partiële realisatie EBA	-39,3	0,0	-20,3	-15,5	0,0	**-75,0**
- compensatie verstrenging doelstelling 2003 (parameters)	-40,6	-18,4	-8,3	-1,9	-0,0	**-69,2**
Inroeping art. 8, Overeenkomst 15.12.2000 :	-156,6	-	-	-	-	**-156,6**
Aangepaste doelstellingen 2004 na ICFB 17.12.2004 :	**373,3**	**-40,5**	**192,8**	**59,2**	**0,0**	**584,8**

(a) Voor de FGC en de GGC wordt een budgettair evenwicht vooropgesteld.

Rekening houdend met de engagementen aangegaan in het Stabiliteitsprogramma 2004-2007, zullen de gemeenschappen en gewesten de nodige inspanningen leveren om – benevens de EBA-wijziging en de toepassing van artikel 8 van de overeenkomst van 15 december 2000 - de oorspronkelijke doelstellingen toch zo dicht mogelijk te benaderen.

Begrotingsdoelstellingen voor de volgende jaren.

Op de interministeriële conferentie werd volgende tekst aangaande de begrotingsdoelstellingen voor 2005 en 2006 – 2011 aanvaard:

2. Begrotingsdoelstellingen voor de begrotingsjaren 2005 en 2006 - 2011

2.1. In het kader van de voorbereiding van de begrotingscontrole 2005 zullen de begrotingsdoelstellingen van elk van de gemeenschappen en de gewesten voor de begrotingsjaren 2005 en 2006 – 2011 concreet bepaald worden. Het in punt 2.4 bedoelde sanctiemechanisme en de oplossing van de budgettaire impact van het investeringsproject “waterzuiveringsstation Brussel-Noord” (zie verder) zullen dan eveneens verder worden uitgewerkt.

De Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting belast een interfederale technische werkgroep onder het voorzitterschap van de federale Minister van Begroting met de uitwerking van een voorstel hieromtrent dat gesteund is op de volgende principes:

- bij de berekening van het normeringstraject wordt uitgegaan van een constante jaarlijkse reële groeivoet van de primaire uitgaven;

- tegen 2010 wordt een begrotingsevenwicht, vóór correctie code 8 verrichtingen, voor alle entiteiten vooropgesteld; voor de code 8 verrichtingen wordt een evenwichtige verdeling tussen de entiteiten nagestreefd; terzake zullen een aantal simulaties aan voormelde werkgroep worden voorgelegd. Wat de omvang van de code 8 verrichtingen voor het geheel van gemeenschappen en gewesten betreft, wordt het voorstel van de afdeling Financieringsbehoeften van de overheid van de Hoge Raad van Financiën (Jaarverslag 2004), dat gesteund is op de realisaties 1999 – 2003 (zoals herzien door het INR in juni 2004) goedgekeurd;

- wat de toegewezen gedeelten van de opbrengst van de personenbelasting en de BTW in toepassing van de bijzondere financieringswet betreft, evenals de dotatie aan de Duitstalige Gemeenschap (in toepassing van de Wet 31.12.1983), wordt uitgegaan van een reële BNI-groei van 2%;

- wat de overige dotaties ten laste van de federale begroting betreft, wordt voor de berekening van de evolutie ervan uitgegaan van de terzake geldende parameters;

- wat de andere ontvangsten van gemeenschappen en gewesten betreft, wordt voor de berekening van de evolutie ervan uitgegaan van een elasticiteit van 0,91 ten opzichte van de reële BNI-groei;

- de specificiteit van het begrotingsjaar 2005 zal onderzocht worden.

2.2. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zal de toepassing van artikel 8 van de Overeenkomst van 15 december 2000 inroepen voor de negatieve budgettaire overschrijding in 2007 ingevolge de financiering van het waterzuiveringsstation Brussel – Noord.

2.3. Er zal onderzocht worden of de BNI parameter al dan niet kan vervangen worden door de BBP parameter in de berekening van de aan de gemeenschappen en gewesten toegewezen middelen en bepaalde dotaties ten laste van de federale begroting.

2.4. De Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting hecht haar principiële goedkeuring aan een mechanisme dat de uitvoering van de budgettaire engagementen in het samenwerkingsakkoord waarborgt. Hierbij zal vanuit een meerjarig perspectief een zekere wederkerigheid in de correcties worden gehanteerd, met de mogelijkheid om artikel 8 van de Overeenkomst van 15 december 2000 in te roepen wanneer in het verleden positieve marges ten opzichte van de doelstellingen gerealiseerd werden, en kan rekening gehouden worden met een bepaalde drempel bij de toepassing en met uitzonderlijke factoren. Voormelde interfederale technische werkgroep onder het voorzitterschap van de federale Minister van Begroting wordt belast met het formuleren van een voorstel terzake dat aan het Overlegcomité ter goedkeuring wordt voorgelegd.

6. Toezegging door HRF om voor het begrotingsjaar 2004 de 1%-afwijking bedoeld in artikel 8 van de samenwerkingsovereenkomst van 15 december 2000 in te roepen

HOGE RAAD VAN FINANCIEN
Afdeling « Financieringsbehoeften van de Overheid »

H.R.F./Fin./040217.PVR.mr.DVM

Brussel, 17 februari 2004

De heer Dirk Van Mechelen
Vlaams minister van Financiën en Begroting ,
Ruimtelijke Ordening , Wetenschappen en Technologische
Innovatie
Koning Albert II-laan 19
B-1210 Brussel.

Ref. : Uw brief van 18 november 2003 (Uw kenmerk : Koy-U-03-2374).

Mijnheer de Minister,

De afdeling "Financieringsbehoeften van de Overheid" heeft tijdens haar vergaderingen van 18 december 2003 en 29 januari 2004 aandacht besteed aan Uw verzoek tot afwijking in de begrotingsjaren 2003-2004 van het traject van de vorderingensaldi van de Vlaamse Gemeenschap, zoals deze vastgelegd werden in de Overeenkomst van 15 december 2000 tussen de Federale Overheid en de Gemeenschappen en Gewesten.

Uw verzoek tot afwijking steunt op de toepassing van artikel 8 van vermelde Overeenkomst, hierbij rekening houdend met de betere realisaties van de Vlaamse Gemeenschap dan de overeengekomen begrotingsoverschotten en dit te rekenen vanaf 2001 (inbegrepen) tot het jaar voorafgaand aan het jaar voor hetwelk de afwijking in het vooruitzicht wordt gesteld.

In haar jaarlijks advies van 2001 heeft de afdeling de criteria gepreciseerd aan dewelke een Entiteit dient te voldoen opdat zij van het genormeerd salditraject voor de periode 2001-2005 zou kunnen afwijken.

In haar beraadslaging over Uw verzoek heeft de afdeling vastgesteld dat, wat de gevraagde afwijking voor het begrotingsjaar 2004 betreft, de Vlaamse Gemeenschap formeel voldoet aan de voorwaarde die stelt dat in de voorafgaande jaren met inbegrip van 2001, hogere begrotingsoverschotten werden gerealiseerd dan deze vervat in vermelde Overeenkomst.

De afdeling heeft eveneens akte genomen van de beperking van de voor 2004 gevraagde afwijking tot maximaal 1 % van de door de Federale Overheid aan de Vlaamse Gemeenschap "toegewezen middelen inzake de samengevoegde en gedeelde belastingen bij ongewijzigd financieringsstelsel van Gemeenschappen en Gewesten".

Echter, zoals aangestipt in haar advies omtrent vermeld artikel 8 (cfr jaarverslag 2001, p. 160), wil de afdeling de nadruk leggen op het "geoormerkt karakter" van de in het FFEU opgebouwde reserves en in het bijzonder op de noodzakelijke eenduidige band tussen deze reserves en hun aanwending voor eenmalige, eventueel in de tijd gespreide investeringsuitgaven en dus geenszins voor recurrente lopende uitgaven die de toekomstige begrotingsruimte structureel zouden belasten. Het komt de afdeling bijgevolg voor dat, althans in de toekomst, het preciseren van het doelgericht karakter van de in het FFEU opgebouwd reserves voor enige verbetering vatbaar is.

Samengevat is de afdeling van oordeel dat Uw verzoek tot afwijking voor het begrotingsjaar 2004 aan de gestelde criteria voldoet.

Wat de gevraagde afwijking voor het begrotingsjaar 2003 betreft, dient er op gewezen te worden dat de aanvraag voorafgaand aan de aanwending van de reserves van het FFEU aan de afdeling voorgelegd dient te worden, zodat zij bijgevolg niet als ontvankelijk kan worden beschouwd.

Tenslotte wenst de afdeling voorbehoud te maken in verband met het situeren van Uw aanvraag tot afwijking in het gecoördineerd begrotingsbeleid van de Gemeenschappen en Gewesten met dit van de Federale Overheid in 2004. Zij verwijst hierbij naar de verbintenissen die de Vlaamse Gemeenschap op het Overlegcomité van 22 september 2003 onderschreven heeft en naar de hangende geschilpunten van dit Overlegcomité, omtrent dewelke zij zich niet kan uitspreken.

Ik hoop, mijnheer de Minister, hiermede Uw vraag beantwoord te hebben en verblijf,

met de meeste hoogachting,

Paul Van Rompuy
Voorzitter

7. Toezegging door HRF om voor het begrotingsjaar 2005 de 1%-afwijking bedoeld in artikel 8 van de samenwerkingsovereenkomst van 15 december 2000 in te roepen

HOGE RAAD VAN FINANCIEN
Afdeling « Financieringsbehoeften van de Overheid »

H.R.F./Fin./050125.PVR.mr

Brussel, 25 januari 2005

De heer Dirk Van Mechelen
Vlaamse Minister van Financiën en Begroting,
Ruimtelijke Ordening
Phoenix-gebouw
Koning Albert II-laan 19 ; 11de verd.
1210 Brussel

Betreft : Uw brief van 29 november 2004 betreffende de afwijking van de begrotingsdoelstelling 2005.

Mijnheer de Minister,

De Afdeling " Financieringsbehoeften van de Overheid" heeft tijdens haar vergadering van 20 januari ll. beraadslaagd over Uw verzoek tot een afwijking van de begrotingsdoelstelling van de Vlaamse Gemeenschap voor 2005 op grond van artikel 8 van de Samenwerkingsovereenkomst van 15/12/2000 en van de criteria die de Afdeling in haar jaarverslag van 2001 dienaangaande heeft gepreciseerd.

De Afdeling heeft, na de nodige toelichting door Uw kabinetschef, de heer D. Van Herreweghe, geoordeeld dat de in de bijlage van Uw brief vermelde FFEU-projecten 2005 beantwoorden aan het criterium van "*geoormerkte eenmalige (en eventueel in de tijd gespreide) investeringsuitgaven*".

De Afdeling heeft eveneens vastgesteld dat de Vlaamse Gemeenschap in dc vorige jaren vanaf en met inbegrip van 2001 vorderingensaldi heeft gerealiseerd die in voldoende mate hun structureel referentietraject, vastgelegd in hoger vermeld Samenwerkingsakkoord, overtreffen hierbij rekening houdend met de voor 2004 toegestane afwijking van € 156,6 miljoen. De Afdeling stelt eveneens vast dat, althans wat de begrotingsdoelstelling 2005 betreft, de Vlaamse Gemeenschap zich

Secretariaat: Financietoren - Kruidtuinlaan 50 - bus 30 1010 BRUSSEL- FAX :(02) 210.39.46
Uw correspondent :

inschrijft in het door haar aanbevolen traject van de vorderingenoverschotten voor de periode 2005-2010. De Afdeling kan zich bijgevolg akkoord verklaren met Uw verzoek tot een afwijking van de begrotingsdoelstelling 2005 voor een bedrag van € 157.056.630, dat overigens voldoet aan het plafond van 1 % van de "*toegewezen middelen inzake de samengevoegde en gedeelde belastingen bij ongewijzigd financieringsstelsel van Gemeenschappen en Gewesten*" voor het begrotingsjaar 2005.

De Afdeling wenst evenwel op te merken dat haar positief advies omtrent de gevraagde afwijking voor 2005 haar geenszins verbindt ten aanzien van eventuele, gelijkaardige verzoeken in de volgende jaren. In dit verband houdt het voorliggend advies geen uitspraak in over de inhoud van een nieuw Samenwerkingsakkoord, in het bijzonder over de mogelijkheid om af te wijken van het hierin overeengekomen begrotingstraject op dezelfde gronden als deze vermeld in het artikel 8 van het akkoord van december 2000.

Ik hoop, mijnheer de Minister, hiermede Uw vraag beantwoord te hebben en verblijf,

met de meeste hoogachting.

Paul Van Rompuy
Voorzitter

Secretariaat: Financietoren - Kruidtuinlaan 50 - bus 30 1010 BRUSSEL- FAX :(02) 210.39.46
Uw correspondent :

8. Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 1 juni 2005

Ter gelegenheid van Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 1 juni 2005 werden bepaalde afspraken gemaakt aangaande de te realiseren begrotingsdoelstellingen van de Gewesten en de Gemeenschappen voor de begrotingsjaren 2005 - 2009.

De tekst aangaande het globaal budgettair kader dat ter bekrachtiging aan het Overlegcomité van 8 juni 2005 wordt voorgelegd, luidt dus als volgt :

1. Van de toepassing van het wetsontwerp houdende invoering van een egalisatiebijdrage voor pensioenen ([12]), inzonderheid de in hoofdstuk I en II van voormeld wetsontwerp voorziene inhouding van 13,07 pct. op het vakantiegeld van de contractuele en de vastbenoemde personeelsleden in de overheidssector, worden de gemeenschappen en de gewesten uitgesloten.

2. Onverminderd de toepassing van artikel 8 van de overeenkomst van 15/12/2000 hecht de Vergadering haar goedkeuring aan de begrotingsdoelstellingen van de verschillende entiteiten voor de begrotingsjaren 2005 – 2009, zoals weergegeven in onderstaande tabel, die rekening houden met een compensatie van de in punt 1 vermelde beslissing en uitgedrukt worden in ESR vorderingensaldi nà toepassing van de ESR-correctie en van de ALESH-correctie, en wat het begrotingsjaar 2005 betreft, nà toepassing van de compensatie van de deelname van de gewesten in de EBA-opbrengst.

Begrotingsdoelstellingen van gemeenschappen en gewesten voor de periode 2005 – 2009 (a)(b)(c)

(in miljoen euro, tenzij anders vermeld)

ESR vorderingensaldo	Vlaamse Gemeenschap	Franse Gemeenschap	Waalse Gewest	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Duitstalige Gemeenschap	FGC	GGC	VGC	Totaal van gemeenschappen en gewesten	In % BBP
2005	419,04	0,95	-21,78	11,72	0,46	0,00	0,00	0,00	410,38	0,1%
2006	344,33	8,38	-26,81	1,03	0,46	0,00	0,00	0,00	327,40	0,1%
2007	299,58	13,34	-7,45	8,27	0,46	0,00	0,00	0,00	314,20	0,1%
2008	247,18	15,82	17,67	15,62	0,46	0,00	0,00	0,00	296,76	0,1%
2009	183,88	15,82	40,51	25,41	0,46	0,00	0,00	0,00	266,07	0,1%

(a) Met inbegrip van de compensatie op het begrotingsjaar 2005 van de doorstorting in datzelfde jaar van een bedrag van 75 miljoen EUR aan de gewesten met de betrekking tot de éénmalige bevrijdende aangifte (EBA) dat als ESR ontvangst in 2005 zal aangerekend worden.

(b) De verschillende entiteiten kunnen onderling de verdeling van het bedrag van de compensatie van de in punt 1. vermelde beslissing wijzigen. In voorkomend geval, zullen de Minister van Begroting en de HRF hiervan in kennis gesteld worden in 2005.

(c) De gewesten kunnen onderling de verdeling van de totale ESR correctie (code 8 verrichtingen) wijzigen, zonder dat het totaal bedrag van de correctie lager mag uitvallen dan voorheen. In voorkomend geval, zullen de Minister van Begroting en de HRF hiervan in kennis gesteld worden.

[12] Kamer van Volksvertegenwoordigers, DOC 51 1444/001, 18 november 2004.

3. De BNI parameter wordt met ingang van het begrotingsjaar 2006 vervangen door de BBP parameter in de berekening van de aan de gemeenschappen en de gewesten toegewezen middelen en bepaalde dotaties ten laste van de federale begroting.

4. De federale overheid zal het technisch mogelijk maken om de voorziene Vlaamse lastenverlaging door te rekenen in de bedrijfsvoorheffing. Er wordt een overleg georganiseerd met de FOD Financiën omtrent de periodiciteit van deze doorrekening op basis van een beslissing van de Vlaamse regering. De fiscale minderontvangsten die voortvloeien uit deze doorrekening in de bedrijfsvoorheffing zullen in hetzelfde jaar als het jaar van doorrekening gecompenseerd worden door het Vlaamse gewest.

Het voorstel van beslissing dat aan het eerstvolgende Overlegcomité van 8 juni 2005 wordt voorgelegd aangaande de financiering van het waterzuiveringsstation Brussel – Noord, luidt als volgt:

> Omtrent de negatieve budgettaire overschrijding in 2006 ingevolge de financiering van het waterzuiveringsstation Brussel-Noord (113,5 miljoen EUR) zal een bilateraal overleg georganiseerd worden tussen de federale overheid en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest waarbij zal gezocht worden naar een ESR-neutrale oplossing voor deze investeringsfinanciering of andere investeringsfinancieringen voor hetzelfde bedrag. Indien blijkt dat een dergelijke oplossing niet of slechts partieel kan gevonden worden in 2005, zal de begrotingsdoelstelling van het Gewest voor 2006 aangepast worden ten belope van het saldo waarvoor geen oplossing werd gevonden, verminderd met de eventuele toepassing van artikel 8.

9. Overleg federale overheid - gewesten en gemeenschappen van 8 juni 2005

Ter gelegenheid van het overleg op 8 juni 2005 tussen de Federale Overheid en de Gewesten en Gemeenschappen werden de afspraken gemaakt tijdens de interministeriële conferentie voor financiën en begroting van 1 juni 2005 aangaande de te realiseren begrotingsdoelstellingen van de Gewesten en de Gemeenschappen voor de begrotingsjaren 2005 – 2009, nog lichtjes bijgesteld.

In concreto werd er op verzoek van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gebruik gemaakt van de mogelijkheid om onderling de verdeling van de totale ESR correctie (code 8 verrichtingen) te wijzigen, zonder dat het totaal bedrag van de correctie lager mag uitvallen dan voorheen.

Het resultaat wordt getoond in onderstaande tabel.

Begrotingsdoelstellingen van gemeenschappen en gewesten voor de periode 2005 – 2009 (a)(b)(c)

(in miljoen euro, tenzij anders vermeld)

ESR vorderingensaldo	Vlaamse Gemeenschap	Franse Gemeenschap	Waalse Gewest	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Duitstalige Gemeenschap	FGC	GGC	VGC	Totaal van gemeenschappen en gewesten	In % BBP
2005	423,92	0,95	-18,18	3,24	0,46	0,00	0,00	0,00	410,38	0,1%
2006	349,21	8,38	-23,21	-7,45	0,46	0,00	0,00	0,00	327,40	0,1%
2007	304,46	13,34	-3,85	-0,21	0,46	0,00	0,00	0,00	314,20	0,1%
2008	252,06	15,82	21,27	7,14	0,46	0,00	0,00	0,00	296,76	0,1%
2009	188,76	15,82	44,11	16,93	0,46	0,00	0,00	0,00	266,07	0,1%

(a) Met inbegrip van de compensatie op het begrotingsjaar 2005 van de doorstorting in datzelfde jaar van een bedrag van 75 miljoen EUR aan de gewesten met de betrekking tot de éénmalige bevrijdende aangifte (EBA) dat als ESR ontvangst in 2005 zal aangerekend worden.

(b) De verschillende entiteiten kunnen onderling de verdeling van het bedrag van de compensatie van de in punt 1. vermelde beslissing wijzigen. In voorkomend geval, zullen de Minister van Begroting en de HRF hiervan in kennis gesteld worden in 2005.

(c) De gewesten kunnen onderling de verdeling van de totale ESR correctie (code 8 verrichtingen) wijzigen, zonder dat het totaal bedrag van de correctie lager mag uitvallen dan voorheen. In voorkomend geval, zullen de Minister van Begroting en de HRF hiervan in kennis gesteld worden.

10. Overleg federale overheid - gewesten en gemeenschappen van 6 juli 2005

Ter gelegenheid van het overleg op 6 juli 2005 tussen de Federale Overheid en de Gewesten en Gemeenschappen werden de afspraken gemaakt tijdens het Overleg van 8 juni 2005 aangaande de te realiseren begrotingsdoelstellingen van de Gewesten en de Gemeenschappen voor de begrotingsjaren 2005 – 2010 grondig bijgesteld.

In concreto verbindt de Vlaamse Gemeenschap zich tot een surplus in realisaties van 352 miljoen euro bovenop de aangepaste begrotingsdoelstelling voor 2005. Deze bijkomende bijdrage van de Vlaamse Gemeenschap zal in mindering worden gebracht van de begrotingsdoelstellingen in 2006-2010 ten belope van de volgende bedragen: 75 miljoen euro in 2006, 145 miljoen euro in 2007, 115 miljoen euro in 2008, 145 miljoen euro in 2009 en 100 miljoen euro in 2010. Deze beleidsruimte zal aangewend worden voor investeringen die het sociaal-economische weefsel ten goede komen.

Het Waalse Gewest verbindt zich ertoe erop toe te zien dat de realisaties inzake vorderingensaldo voor het jaar 2005 de afgesproken doelstellingen zullen overtreffen ten belope van het (positieve) verschil tussen de reële opbrengst van de gewestelijke belastingen die door de federale overheid in 2005 worden geïnd en de in de aangepaste begroting 2005 van de federale overheid begrote ontvangsten. Dit verschil wordt wat het Waalse Gewest betreft, verminderd met 10 miljoen euro. Deze bijkomende bijdrage van het Waalse Gewest zal in mindering worden gebracht van de begrotingsdoelstellingen 2006-2007 ten belope van 50% in 2006 en 50% in 2007. Voor het begrotingsjaar 2006 zal een vermindering van

minimaal 44 miljoen euro toegestaan worden, beperkt evenwel tot de effectieve bijkomende bijdrage.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verbindt zich ertoe erop toe te zien dat de realisaties inzake vorderingensaldo voor het jaar 2005 de afgesproken doelstellingen zullen overtreffen ten belope van het (positieve) verschil tussen de reële opbrengst van de gewestelijke belastingen die door de federale overheid in 2005 worden geïnd en de in de aangepaste begroting 2005 van de federale overheid begrote ontvangsten. Deze bijkomende bijdrage van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zal in mindering worden gebracht van de begrotingsdoelstellingen 2006-2007 ten belope van 50% in 2006 en 50% in 2007.

De begrotingsdoelstellingen 2005-2010 voor het Vlaamse gewest worden getoond in onderstaande tabel.

(in duizend euro)

	2005	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
HRF-norm scenario B	280.120	242.936	198.315	138.820	74.368	0
Codes 8 (KVD)	59.080	59.080	59.080	59.080	59.080	59.080
Aanpassing saldo codes 8	67.700	67.700	67.700	67.700	67.700	67.700
Alesh	-53.500	-51.700	-51.800	-44.700	-43.500	-39.700
Vakantiegeld 13,07%	31.100	31.100	31.100	31.100	31.100	31.100
Eénmalig Bevrijdende Aangifte	39.200	0	0	0	0	0
HRF-afwijking tbv 1%	-157.057	0	0	0	0	0
Door HRF gevraagde verstrenging	0	0	0	0	0	0
Overlegcomité 6 juli 2005	352.000	-75.000	-145.000	-115.000	-145.000	-100.000
Totale correcties	338.523	31.180	-38.920	-1.820	-30.620	18.180
Begrotingsdoelstelling	**618.643**	**274.116**	**159.395**	**137.000**	**43.748**	**18.180**

11. Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 25 oktober 2005

De Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 25 oktober 2005 heeft ingestemd met de begrotingsdoelstellingen voor gemeenschappen en gewesten zoals weergegeven in onderstaande tabel.

(in miljoen euro)

Begrotingsdoelstellingen 2006	Vlaamse Gemeen-schap	Franse Gemeen-schap	Waalse Gewest	Brussels Hoofd-stedelijk Gewest	Duitstalige Gemeen-schap	FGC	GGC	VGC	Totaal gemeenschappen en gewesten	
									In absolute cijfers	In % BBB
Vertrekbasis (a)	349,19	0,96	-17,52	-7,41	0,32	1,86	0,00	0,00	327,40	0,1%
Compensatie bijkomende bijdrage 2005 (OC 08.07.2005)	-75,00		-44,00 (b)	-33,33 (b)					-152,33	0,0%
Subtotaal 1	**274,19**	**0,96**	**-61,52**	**-40,74**	**0,32**	**1,86**	**0,00**	**0,00**	**175,07**	**0,1%**
Bijkomende bijdrage 2006	145,18		71,71	27,42					244,31	0,1%
Transfers tussen G&G			14,23	-14,23					0,00	0,0%
Doelstelling (in ESR vorderingensaldo)	**419,37**	**0,96**	**24,41**	**-27,55**	**0,32**	**1,86**	**0,00**	**0,00**	**419,38**	**0,1%**

(a) Doelstellingen traject Overeenkomst 15.12.2000 + compensatie inhouding vakantiegeld + ESR correctie (code 8) + ALESH correctie.

(b) Conform beslissingen OC 08.07.2005 en rekening houdend met de in september 2005 herziene raming gewestelijke belastingen 2005

De gemeenschappen en gewesten zullen zich inspannen om een bijkomende bijdrage te leveren ten belope van 244,31 miljoen euro in 2006.

Van dat totale bedrag neemt de Vlaamse Gemeenschap 145,18 miljoen euro voor zijn rekening. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Waalse Gewest wensen gebruik te maken van de mogelijkheid om het totale bedrag van de bijdrage van de twee gewesten samen onder elkaar te herverdelen: een vermindering van de bijdrage van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ten belope van 14,23 miljoen euro en een verhoging van de bijdrage van het Waalse Gewest voor datzelfde bedrag.

De effectief gerealiseerde bijdrage zal telkens voor de helft van de totale bijdrage in mindering worden gebracht van de doelstellingen 2008 – 2009, behalve voor de Vlaamse Gemeenschap. Teneinde te vermijden dat de begrotingsdoelstelling van de Vlaamse Gemeenschap in 2009 – in tegenstelling tot haar verbintenissen in het kader van het Stabiliteits- en groeipact - zou uitmonden in een tekort (-28,85 miljoen euro), heeft de vergadering een andere spreiding aanvaard: het verschil van 28,85 miljoen euro zal bijkomend op het begrotingsjaar 2008 gecompenseerd worden zodat de doelstelling in 2009 een budgettair evenwicht is (en geen tekort).

12. Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 16 oktober 2006

De Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting van 16 oktober 2006 heeft de begrotingsdoelstellingen voor de gemeenschappen en de gewesten aangepast zoals hieronder beschreven.

Rekening houdend met de afgesloten akkoorden en de bijkomende middelen m.b.t. het begrotingsjaar 2006 (saldo 2006) ingevolge het meest recente economische budget (lees: het

economische budget van 15 september 2006), worden de bestaande objectieven als volgt aangepast:

a) De Vlaamse Gemeenschap is bereid de middelen van het Toekomstfonds niet uit te geven: + 187 miljoen euro.

b) De doelstellingen voor het Waalse Gewest / Franse Gemeenschap verhogen met 63,02 miljoen euro.

c) De doelstelling voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verhoogt met 15,8 miljoen euro.